

Pr. Prof. Ion Buga

**TĂCUTA
ÎNȚELEPCIUNE**

**TIPICONUL
SFÂNTULUI MUNTE**

**Editura Sfântu Gheorghe - Vechi
București
2005**

Copyright © 2005 Editura Sfântu Gheorghe – Vechi

Redactor editură – Nazaria Buga
Culegere computerizată – Mihaela Gheorghe
Lector - Octavian Bratu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BUGA, ION

Tăcuta înțelepciune – Tipiconul Sfântului Munte

Ion Buga

București, Editura Sf.Gheorghe - Vechi, 2005

190 pag.

ISBN 973-98376-5-4

8211351-97

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin autorului. Lucrarea nu poate fi reprodusă, parțial sau total, decât cu acordul scris al autorului.

PRECUVÂNTARE

Tăcuta Înțelepciune – o Sfântă Scriptură paralelă a Poporului omenesc cel fără vârstă, cel care are numai Început (αρχη) și niciodată sfârșit. Tăcuta Înțelepciune – glasul neconținut al Vieții, în viața cea de obște – un glas ce strigă cu putere mare dar fără nici un zgomot. „Lacurile liniștite sunt adânci”. Oceanul de înțelepciune insondabilă a umanității este „roditor de adâncime”, producând roadele unei liniști de dincolo de lume și de timp: Tăcerea atotgrăitoare – glasul veșniciei.

Așa cum în pântecelul muntelui purtător de minereuri, de sare, de cărbune, se șlefuesc mirabilele cristale, diamante, pepite, etc., tot astfel, în pântecelul cosmic al Umanității, într-o tăcere grea, gestantă, s-au zămislit aceste nestemate de cuvânt, din a căror nesfârșită bogăție, în această carte, oferim o infimă colecție.

Am purces la drumul acestei minime săvârșiri cu bucuria cu care, cândva, în anii copilăriei și ai tinereții, am fost adăpat la această adâncă și preacurată sursă a Înțelepciunii. Este un gest euharistic în fața Omului: ale tale dintru ale tale, o euharistie paralelă cu cea pe care o săvârșim la altarul lui Dumnezeu, în carnea Vieții, în carnea noastră, a „fiilor în Fiul”. Tăcuta Înțelepciune este o euharistie-substitut, pentru cei care „nu pot, nu știu, nu vor să se împărtășească din Sfânta Euharistie” (Justinian Patriarhul).

Tăcuta Înțelepciune este fascinantă biografie a slăvitului anonim, a smeritului anonim care săvârșește neconținut, din veac până în veac, jertfa fără nume, care oferă tot ce are mai frumos și prețios, fără să aștepte nimic în schimb. Tot ce putem face, este să consumăm slăvitul dar, cu bucuria și smerenia cu care ne-a fost oferit. Și simetria euharistică – ale tale dintru ale tale – va fi împlinită și nu va înceta niciodată.

Altfel, precum cu durere adâncă grăiește Patericul: „În zilele din urmă, se va lua cuvântul de la oameni fiindcă nu mai sunt cei ce îl ascultă”.

Dar, așa cum diamantele și nestematele nu vor înceta să fascineze privirea trupului niciodată, nici aceste perle, extrase din oceanul inepuizabil al cugetării panumane, nu vor înceta să „hrănească miminat sufletul nostru”, cel însetat de adevăr și de frumos.

Tăcuta Înțelepciune – o vastă câmpie de lumină lină – undeva la granița dintre paradoxal și enigmatic, presărată cu mine și capcane de cuvânt pe care, călcând noi, muritorii călători, într-un ciudat război al adâncului lăuntric, nu suntem uciși, ci înviați. Murim nouă înșine, murim tristețelor noastre, murim morții și tresărim în exuberante înțelesuri suprapuse. „Cu moartea pre moarte călcând”.

Cuvântul – „sân de Dumnezeu și inimă a Lui” (Eckhart), cuiub de zămislire a virtuților divine – credință, nădejde, iubire – civilizație cerească, ecou de veșnicie, murmur al nemărginirii, tresărire aurorală, pace de amurg, briză peste suflet, freamăt al Făpturii, pâinea duhului caldă, prescură de lumină bună trâmbiță de Înviere.

Tăcuta Înțelepciune – „vorbă strămoșească totdeauna plăcută, dreasă cu sare, știință a răspunsului cum trebuie, dat fiecăruia, la vreme potrivită” (Cor. 4, 6).

Veniți, toți cei osteniți și împovărați de „duhul mut și surd” al cuvântărilor funeste din gulagul limbii de lemn, „gustați și vedeți că bun este Domnul de Cuvânt”. Aliluia!

Duminica Ortodoxiei, 2005

Cuprins

Cu și fără Hristos.....	11
Pentru rugăciunile celor ce mă iubesc.....	11
Degetul	11
Absența lui Dumnezeu	12
Substituirea cristică	13
Cum arată Dumnezeu	17
Cel dintâi dintre păcătoși sunt eu	17
Sărăcia care satură	18
Fanatism corectat	20
Mânia și vindecarea ei	21
Singurătatea și plictiseala mai rele decât diavolul	22
Cine te-a învățat să te rogi așa?	22
Prezența - rugăciune	23
Și iarăși o muscă în slujba mântuirii	25
Mărul blestemului strămoșesc reactivat	26
Toți murim dar nu în același mod	29
Deranjați de bine	29
Fabulă electorală	30
Dilema ochelarilor.....	31
Metanoie.....	32
Cel din urmă.....	34
Egoismul la pătrat.....	35
Taina fericirii.....	36
Sutașul.....	37
O rugăciune a lui Thomas Morus.....	39
O rugăciune a lui Voltaire.....	39
Când înțelepciunea șuguieste.....	39
Din înțelepciunea hasidică.....	49
El însuși.....	49
Casa plină până la refuz de rugăciuni.....	49
Chipul însuși.....	49
Înainte de a veni Mesia.....	50
Jocul de-a v-ați ascunselea.....	51
Arborele genealogic.....	51

Cauza	51
Diversitate.....	52
Despre mâine.....	52
Spinul din cămașă.....	53
Cuvîntul și limbile.....	53
Mărturie mincinoasă.....	54
Vaca.....	54
Mesagerul lui Baal-Shem.....	55
Vizitiul.....	57
Hoții.....	58
Holocaust.....	59
Preferințe.....	59
O zi din viața rabinului.....	60
Fiul judecătorului.....	60
În afara țării sfinte.....	61
Pentru Dumnezeu nu există buni sau răi, ci numai oameni.....	62
Care e cel mai bun exemplu de urmat ?.....	63
Nimic nu e cum pare a fi.....	64
Despre regi și înțelepții lor.....	66
Împărăția acestei lumi.....	66
Osemințe ancestrale.....	66
Cheamă altfel de doctor.....	67
Partea cea mai periculoasă.....	68
Întotdeauna este posibil să vezi lucrurile în mai multe feluri.....	68
Eterna nemulțumire.....	68
Alegerea celui mai bun drum.....	69
Ședere în deșert.....	69
Mor de foame.....	69
Povestiri despre adevărata umilință.....	70
De ce Dumnezeu a lăsat omul pentru ziua a șasea.....	70
Piatra care lipsea.....	71
Rai și iad.....	71
Fă ce fac alții.....	72

Să-ți judeci fratele.....	72
Neurofen duhovnicesc.....	73
Guru și canguru'	76
Parabola budistă	76
Parabola unui iezeit.....	77
A privi o floare	78
Frământarea.....	78
Amenințați de înviere.....	80
Chipul fecioarei văzut de un filosof ateu.....	82
Veșnicia și plictiseala.....	83
Când nu mai există	
un Dumnezeu care să ne ierte.....	83
Catedrala Mântuiei Neamului.....	83
Întâlnire.....	84
Fundamentalist sinucigaș.....	85
Omul cu mâinile legate.....	85
Adevărul.....	86
Oricând, grăiește adevărul	86
Ascultarea.....	87
Ascultare.....	87
Bârfirea.....	88
Păcatul bârfirii.....	88
Binele.....	89
Nu-i de ajuns să nu faci răul.....	89
Biserica.....	90
Farmacia bisericii.....	90
Tânăra cea credincioasă.....	90
Bunătatea	91
Fii bun	91
Căința.....	92
Păstorul care plângea.....	92
Cârtirea.....	93
Nu mai cârți!.....	93
Cinstea.....	94
Generalul înțelept.....	94

Credința.....	94
Acum, nu mâine.....	94
Copilul credincios.....	95
Tata la cârmă.....	96
Împăratul Machedon și ostașul.....	96
Cred, fiindcă am văzut.....	97
Cel ce nu credea decât ce vedea.....	98
Deznădejdea.....	98
Tânărul neînțelept.....	98
Păcatul deznădejdi.....	99
Diavolul.....	100
Vicleșugul vrăjmașului.....	100
Unde dau lupte dracii mai mult.....	101
Cercetează mai întâi.....	101
Cuvântul cel spurcat.....	102
Deosebirea.....	103
Povestea aurului.....	103
Diavolul e legat.....	104
Domnul Hristos.....	104
Este cu noi împăratul!.....	104
Dragostea.....	105
Tablourile minunate.....	105
Jertfa mamei.....	106
Să nu disprețuim pe semenul nostru!.....	106
Bănuțul dragostei.....	107
Leprosul.....	108
Sfântul Pahonie.....	109
Dragostea de mamă.....	109
Cu ce se aseamănă inima omului?.....	110
Oricum, poți iubi.....	111
Duminica.....	111
Duminica nu sărăcește pe nimeni.....	111
Lucrează Dumnezeu pentru noi.....	112
Dumnezeu.....	112
Lingușirea.....	112

Împăratul înțelept.....	113
Măcar o piatră.....	114
Dumnezeu vede.....	114
Dumnezeu e peste tot.....	115
Cum ajungem fericiți?.....	116
Cel ce toate știa.....	116
Pomul de Crăciun.....	117
Ca pomul plin de roade.....	117
Dumnezeu nu Se lasă batjocorit.....	118
Fătărnicia.....	119
Cei ce se știu vinovați.....	119
Leul cel blând.....	119
Greșalele.....	120
Greșalele „mici”.....	120
Iadul.....	121
Din ce loc ești?.....	121
Împărăția cerurilor.....	121
Cei ce vor intra în împărăția lui Dumnezeu.....	121
Încercările.....	122
Greutățile și încercările.....	122
Rostul încercărilor.....	123
Îndrăzneala.....	124
„Îndrăzniți!”.....	124
Înțelepciunea.....	124
Lecția păunului.....	124
Cei șase „niciodată”.....	125
Cel ce vindea înțelepciune.....	126
Fecioara înțeleaptă.....	126
Dulceața păcatului.....	127
ARGUMENT.....	129
DECRET DE LEGE	
privind aprobarea Statutului Sfântului Munte.....	133
Tipicul al XI-lea, până la ultimul.....	145

CU ȘI FĂRĂ HRISTOS

Un deținut din gulagul comunist care a petrecut 38 de ani în închisoare, cu puțin înainte de a muri a scris pe unul din pereții celulei: „Cu Hristos, chiar și în închisoare, noi suntem liberi; fără El, chiar liberi, suntem prizonieri”.

PENTRU RUGĂCIUNILE CELOR CE MĂ IUBESC

Bătrânul întreabă pe ucenic: „Te rogi mult?

- Da.
- Și te rogi cu bucurie?
- Da.
- Și când împrejurările te împiedică, te simți incomodat?
- Da.
- Atunci să știi că încă n-ai învățat să-ți pui nădejdea în Dumnezeu, ci te bazezi numai pe propria-ți rugăciune și pe propriul tău efort. Ei bine, lasă-te de aceste rugăciuni: seara și dimineața fă numai cinci metanii, însoțite de aceste cuvinte:

„Pentru rugăciunile celor care mă iubesc, Doamne Iisuse, ai milă de mine ...” Nu spune nimic mai mult. Dar după ce te-ai rugat astfel, și când vei sta în patul tău, pune-ți această întrebare: pe ale cui rugăciuni pot eu să contez? Câte persoane se află în jurul meu care mă iubesc și care se roagă pentru mine? Și dacă crezi că există astfel de persoane, lasă-te iubirii lor. Însă gândește-te cât ne iubește Dumnezeu, și lasă-te în mâinile Lui. Dar, mai ales, nu conta pe tine însuși!

DEGETUL

În timpul războiului, un soldat german a ajuns la spitalul de urgență: un glonte îi zdrobise un deget. Chirurgical, intră la vizită, privește degetul rănit și comandă „Amputare!” Decizie rapidă, facilă și a cărei executare nu cere mai mult de cinci minute.

Soldatul zise atunci: „Este cineva aici care vorbește germana?” I-am răspuns în limba lui. El îmi spuse că este ceasornicar și că, în cazul în care îi amputează degetul, el nu va mai putea să-și exercite meseria niciodată. Acest incident mi-a descoperit faptul că pentru un ceasornicar un deget conta cât tot restul. Așa este și cu Dumnezeu: un singur om contează cât restul lumii. „Dacă un om ar avea o sută de oi și una din ele s-ar rătăci, va lăsa în munți pe cele nouăzeci și nouă și va căuta pe cea pierdută. Astfel nu este vrere înaintea Tatălui nostru, Cel din ceruri, ca să piară vreunul dintr-aceștia mici” (Mt. 18, 12).

ABSENȚA LUI DUMNEZEU

Într-o zi o tânără a venit să mă vadă, știind că sunt teolog și a început să condamne Evanghelia, fără însă a o fi citit mai întâi. În timpul călătoriei de nuntă, câțiva ani mai târziu, ea a orbit subit, în cinematograful unde se afla cu soțul ei. Astfel a descoperit că este atinsă de o boală incurabilă. În ultimul stadiu al bolii, îmi scrie: „Inima mea nu mai are forța de a se întoarce spre Dumnezeu”. Ea a avut curajul să accepte absența lui Dumnezeu, refuzând să-I substituie falși dumnezei, ceva fals-consolator.

Am fost foarte impresionat de curajul extraordinar al acestei tinere femei și n-o uit niciodată în rugăciunile mele.

Eu știu, însă, că Dumnezeu nu este absent niciodată (Dumnezeu chiar aceasta înseamnă: Cel ce este de față, Cel Prezent); este doar tăcut. Este Pacea însăși. Și dacă eu știu, și mai ales El știe, restul este bucurie fără de sfârșit.

SUBSTITUIRE CRISTICĂ

În timpul Războiului Civil (1917-1920) când armatele își disputau puterea, pierzând și recâștigând alternativ teren timp de trei ani, un mic orășel, ocupat de armata țaristă, căzu în mâinile armatei roșii. În acest orășel se afla, în pericol de moarte fiindcă bărbatul ei era ofițer în armata adversă, o tânără femeie și cei doi copii ai ei, de 4 și 3 ani. Ea se ascundea într-o casă părăsită, sperând că într-o zi va avea posibilitatea să fugă. Într-o seară, o altă femeie, tânără cam de aceeași vârstă cu ea (20 de ani), pe nume Natalia, bătui în ușă, întrebând dacă ea este Doamna Volski. Primind răspuns afirmativ, Natalia o avertiză că refugiul ei fusese descoperit și că chiar în seara aceea aveau să o aresteze și să o execute prin împușcare. „Trebuie să fugiți îndată!” Biata femeie îi răspunse, privindu-și copiii: „Cum aş putea să fug ...?” Natalia, care până atunci nu fusese decât o vecină oarecare, a devenit în acel moment „aproapele celui căzut între tâlhari” din Evanghelie. Ea îi zise: „Este posibil, fiindcă eu voi rămâne aici și voi răspunde la numele dumneavoastră când vor veni să vă aresteze.

- Dar vă vor împușca! strigă tânăra mamă.
- Da, însă eu, eu nu am copii”.

Ea a rămas în casă. Este greu să ne imaginăm urmarea. Pe măsură ce venea noaptea, întunericul, umiditatea, frigul strângeau casa ca într-o chingă vrăjmașă. Acolo, în întuneric, o femeie așteaptă suplicii morții; cum să nu-ți fugă gândul la Ghetsimani? Să ne imaginăm pe Natalia rugându-se ca „acest pahar să treacă de la ea”. Dar, ca și Iisus, se confruntă cu tăcerea grea a lui Dumnezeu. Ne-o imaginăm întorcându-și gândul către cei care ar fi putut s-o ajute dacă n-ar fi fost departe. Ucenicii lui Hristos dormeau, iar în cazul ei, nu putea să cheme pe cineva în ajutor, fiindcă ar fi însemnat să trădeze totul.

Ea se întreba probabil de multe ori – care va fi soarta celor doi copii și a mamei lor după moartea ei, fără un alt răspuns decât acela al lui Hristos: „Nu există mai mare dragoste decât aceea ca cineva să-și pună viața sa pentru prietenii săi” (În. 15, 13).

Ea trebuie că s-a gândit, fără îndoială, de multe ori că, dacă ar fi vrut, ar fi putut într-o clipă să se afle în siguranță; ea n-avea decât să deschidă ușa: odată în stradă, ea n-ar mai fi fost cealaltă femeie – redevenea ea însăși. Ba, era suficient să nu recunoască acea identitate de împrumut pe care alesese să o împărtășească.

Natalia, însă, a murit împușcată. Copiii și mama lor au fost salvați cu prețul vieții ei!

Rugați-vă pentru Natalia – un alt Iisus,
în Ghetsimani noștri cei de toate zilele!

*„Pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut pentru noi păcat,
ca să dobândim, întru El, dreptatea lui Dumnezeu” (2 Cor. 5, 21)*

Avva Avramie avea o nepoțică, Maria, pe care, prin rugăciuni și cu sfaturi bune a îndrumat-o spre viața călugărească.

Cum începuse să înainteze în virtute, urâtorul de bine – diavolul – a început să o invidieze și i-a întins o capcană printr-un tânăr cu înfățișare cuviincioasă care-l vizita pe unchiul ei – avva Avramie.

Răul n-a întârziat să vină și nefericita Maria a căzut din petrecerea fericită a adevăratului paradis. Nu-i mai plăcea ascultarea de Dumnezeu și de unchiul ei și astfel a ajuns în mâinile unui traficant de carne vie, într-un hotel rău famat. Din fecioară neprihănită, Maria a ajuns prostituată. Bătrânul Avramie, aflând de nenorocirea ei, a plâns cu amar și, ridicându-și glasul, zise: „Mântuitorule al lumii, Hristoase, întoarce pe mieușeaua Ta, Maria, la staulul vieții!”

Doi ani i-au trebuit bătrânului să afle unde anume se afla copila. Atunci a cerut să i se aducă haine ostășești și un cal. Și maseat cu un chipiu care-i acoperea fața, merse la hanul unde trăia Maria, jucând un teatru înfricoșător, deghizat în amarez de ocazie.

Iată scena teribilă, povestită de Sf. Efreem Sirul:

Intrând în han, își aruncă privirea peste tot dar nu o zărește nicăieri. Se apropie de hangiu și, zâmbindu-i cu subînțeles, îi zise: „Prietene, am auzit că ai aici o fătucă frumoasă și aș vrea să-mi fac cheful ...”

Hangiul, văzând vârsta și părul alb ale ghiujului, îl sictiri bine.

- Cum o cheamă? Întrebă Avramie.
- Maria, răspunse hangiul.
- Frumos! strigă, prefăcându-se a fi vesel, bătrânul. Adu-o repede ca să-mi petrec strașnic, astăzi, cu ea.

Când a apărut aceea și a văzut sfântul sulemeneala și îmbrăcămintea ei de prostituată, cât pe ce să nu se poată stăpâni. Toată ființa lui era acum, nevăzut, lacrimă și sfâșiere. Și șezând ei la masă și bând, a început a-i vorbi bătrânul ca un îndrăgostit, aprins de flacăra dragostei. Iar aceea, ridicându-se îl cuprinse cu brațele și îl săruta pe grumaz. Dar, pe când îl săruta, a simțit mireasma chiliei lui din pustie și s-a tulburat. Însă nu l-a recunoscut. A suspinat încet și a zis ca pentru sine: „O, de-aș fi murit acum trei ani!”

Bătrânul îi zise cu prefăcută ironie: „Ți-ai găsit momentul să-ți aduci aminte de păcatele tale”. Și pentru a schimba discuția, scoate o monedă de aur, o dă hangiului și-i spune să le pregătească o cină bogată cu cele mai alese bunătăți.

„O, cu adevărat, înțelepciunea (bătrânului) cea după Dumnezeu (izbucnește Sf. Efreem)! Cel ce, timp de 50 de ani, nu gustase pâine, mânca acum carne, ca pe sufletul năpăstuit de diavolul sălbatic să-l readucă în simțiri”.

Și după ce au mâncat bine, Maria îl duce pe bătrân în camera ei. Iar el s-a așezat cu plăcere, pe pat. „Cum te voi numi, omule al lui Hristos, desăvârșitul!” (izbucnește iarăși naratorul). Cel care 50 de ani te-ai odihnit pe o scândură, cu ce lejeritate te-ai așezat pe un pat?”

Atunci Maria îi cere să-și scoată încălțărilor, iar el zise:

„Mai întâi încuie ușa”. Și după ce a încuiat ușa, se apropie de ea, îi prinse cu putere mâinile pentru a nu-i scăpa și scoțându-și

chipiul ostășesc, fi zise: „Copila mea, Maria, nu mă recunoști? Nu sunt eu părintele tău, Avramie?”

Aceea a rămas mută și atârna ca o piatră de mâinile lui.

- Nu-mi vorbești nimic, Maria, fiica mea? Nu pentru tine am venit aici îndurerat, copilul meu? eu voi răspunde lui Dumnezeu pentru tine, în ziua judecății. Eu mă pocăiesc pentru acest păcat al tău. Să fie păcatul tău asupra mea, din mâna mea va cere Dumnezeu păcatul acesta al tău. Numai ascultă-mă și vino să ne depărtăm de locul acesta, să mergem la locul nostru”.

Și petrecând toată noaptea în lacrimi amândoi, a reușit sfântul să o ridice din căderea ei și să o readucă la viața curată de mai înainte.”

În „Viața Sfântului Paisie cel Mare”, scrisă de avva Ioan Colovul se află această cutremurătoare povestire: Un frate, Isaac, s-a încurcat cu o femeie, o evreică. Aceasta l-a determinat să se lepede de viața lui în Hristos și, trecându-i prin minte că între dinții lui Isaac ar fi putut să rămână o cât de infimă particică din Trupul lui Hristos, se străduia să-i curețe cu o scobitoare, cât putea mai bine. Aceasta pentru a nu mai exista nimic la el din ceea ce ar fi putut mărturisi comuniunea lui anterioară cu Hristos. Într-o zi întâlnește în oraș niște monahi, pe fața cărora el a văzut strălucind lumina vieții adevărate, a libertății în Hristos – la antipod cu libertatea pe care zicea el că ar fi câștigat-o, lepădându-se de Hristos. A început să ducă dorul acelei vieți de ascultare din pustie. Părinții care l-au văzut, au fost îndurerați pentru el ca de un mort și l-au rugat pe marele Paisie să-i facă „respirație artificială” cu rugăciunile lui. Ceea ce bătrânul a și săvârșit, iar Isaac și-a revenit în simțiri, întorcându-se ca o oaie rătăcită la stâna lui duhovnicească.

CUM ARATĂ DUMNEZEU

Cu mulți ani în urmă, în trenul București-Oradea, un tânăr domn cu ochii albaștri îmi solicită (ironic) să-i spun cum arată Dumnezeu.

- Mă tem că este imposibil fiindcă pentru a-L percepe pe Dumnezeu, trebuie să existe un punct de referință, trebuie să ai ceva în comun cu El pentru a se realiza comunicarea, perceperea Lui. Aveți cumva un pasaj din Evanghelie (presupun că, la Ștefan Gheorghiu, ați studiat-o, nu?) care vă place în mod deosebit?

- Să mă gândesc. Dar la ce ajută asta?

- Fiindcă vreau să văd cam ce relație există între dumneata și Dumnezeu, în cazul în care există vreuna.

- Îmi place scena cu femeia prinsă în adulter și adusă la judecată înaintea lui Iisus.

- Perfect. Este, într-adevăr, unul dintre cele mai emoționante și tensionate pasaje. Acum, să-mi spuneți unde vă plasați în structura umană a scenei: Sunteți Hristos sau măcar sunteți de partea Lui, plin de milă și de înțelegere, plin de încredere că această femeie s-ar putea căi și deveni o făptură nouă? Sau, poate, sunteți femeia prinsă în flagrant? Ori unul dintre bătrânii legiști care se îndepărtează îndată, recunoscând că și el este păcătos? Sau unul dintre cei tineri, care așteaptă soluția cristică?

- Nu, nici unul din aceștia. Eu sunt singurul care aș fi rămas pentru a uide cu pietre femeia!

- În cazul acesta să-I mulțumiți lui Dumnezeu că nu există! (Privirea tovarășului înfrânt, trebuie să recunosc că nu arăta nimic bun pentru mine).

CEL DINTĂI DINTRE PĂCĂTOȘI SUNT EU

La una din conferințele religioase de după '89, având ca temă „Înclinația omului spre păcat”, cineva din sală (după scris, părea o mână feminină) îmi trimite acest mesaj: „Părinte, am impresia că

trebuie să fiți un mare păcătos.” Am rugat pe cel (cea) care mi-a trimis mesajul să mă aștepte la sfârșit, pentru a-i răspunde.

Într-adevăr, nu m-am înșelat. Era o tânără studentă în ultimul an la medicină.

- Într-adevăr, în legătură cu afirmația dumneavoastră nu v-ați înșelat deloc, dar cum ați intuit aceasta?

- Fiindcă, mi-am zis, pentru a putea descrie atât de bine păcatele noastre, trebuie că le veți fi comis mai întâi dumneavoastră.

Desigur, n-am putut să o contrazic, fiindcă altfel aş mai fi comis încă unul: minciuna. Care, spune Mântuitorul, este tatăl păcatelor (In. 8, 44).

SĂRĂCIA CARE SATURĂ

Un teolog contemporan notează euharistic:

„Toată hrana ce se află pe pământ este dragostea lui Dumnezeu, făcută comestibilă”.

Plecând de la aserțiunea de mai sus, o întâmplare de demult vine să confirme pe viu, adevărul fericit al ei. Făceam o călătorie foarte lungă și anevoioasă – câteva zeci de kilometri prin munți. Eram însoțit de un prieten, un creștin autentic, pururi bucuros și mulțumit de toate. Știind că undeva, în creierul munților se afla căsuța fratelui Moise, un anahoret născut (nu făcut), nu ne-am luat de mâncare, preferând să fim mai lejeri la drum.

După multe ore de mers, seara târziu am ajuns la fratele Moise, din Valea Războiului, care ne-a primit cu bucurie multă. Lihniți de foame cum eram, ochii noștri căutau cu lăcomie nedisimulată la măsuța joasă pe care gazda tocmai săvârșise cina lui frugală. I-am mărturisit situația noastră, iar el, plin de spaimă umilă, ne arătă o jumătate de castravete pe care o lăsase pentru a doua zi. În rest, nimic.

Privind cam pieziș spre jumătatea cucurbitacee, îmi ziceam în gând: „Oare asta-i tot ceea ce are Dumnezeu să ofere la doi credincioși ai Săi?”

Tot prietenul meu ne scoase din situația extrem de jenantă în care ne aflam: „Să facem rugăciunile cinei!”

Demonul gândirii celei viclene nu-mi da pace: „Să facem atâtea rugăciuni pentru un castravete?!”

În fine, sub imperiul entuziasmului molipsitor al tovarășului meu de călătorie, am citit (din ceaslovul nelipsit de pe masa fratelui Moise) „ceasul nouă” și rugăciunile binecuvântării de seară. Eram așa de flămând că mintea nu mi se dezlipea de jumătatea castravetelui, la care se reducea tot universul acelei clipe.

În sfârșit, faimoasa jumătate a mai fost înjumătățită o dată și am început să mâncăm această simbolică hrană a acelei foarte speciale clipe. Nu știu ce se întâmpla, undeva, în profunzimile insondabile ale Realității, dar niciodată o firimitură din universul trofic nu mi-a provocat o mai mare stare de mulțumire și de recunoștință față de Dumnezeu ca bucățica aceea de legumă binecuvântată. Îmi consumam înțelegător, analitic infinitezimal, partea mea de castravete, ca și când participam la un act sacru. O savuram cu religiozitate, pentru a nu pierde nimic din savoarea și prospețimea ei. Și dacă noi doi, acolo, în munți, doar cu acea simbolică hrană oferită de fratele Moise eram nu doar sătui, ci fericiți, oferta făcută de Hristos în pustie – cinci pâini și doi pești – ceea ce, comparativ cu cea mai neutră și simplă hrană din lume – castravetele – este, în sine, un adevărat festin, nu numai că era reală și credibilă, ci chiar așa cum ne prezintă Evanghelia lumea lui Dumnezeu: Minunată. Dar, pentru a ajunge la acest stadiu vizionar-comunal, trebuie să săvârșești un lung drum, în prietenie sfântă, prin „munții din suflet” (Rilke).

FANATISM CORECTAT

În „Viața lui Moise” (Filon din Alexandria) găsim o narațiune remarcabilă, păstrată în tradiția ebraică.

Moise întâlnește un păstor (beduin) în pustie. El își petrece ziua în tovărășia lui și, seara, îl ajută să mulgă oile. Apoi, vede pe beduin vărsând din laptele cel mai curat într-un blid pe care îl așează pe o piatră, undeva mai departe de locul unde cantonaseră pentru noapte. Moise îl întrebă pentru cine a pus acel lapte pe piatra din spatele stânii, iar păstorul îi răspunse: „Acela este laptele lui Dumnezeu”. Intrigat, Moise îi cere să se explice. Păstorul îi zise: „Eu pun întotdeauna deoparte laptele cel mai bun și îl dăruiesc lui Dumnezeu”. Moise, mai instruit în credință decât naivul beduin, îl întreabă: „Și Dumnezeu îl bea?” – „Desigur”, răspunde păstorul. Moise, considerând că este de datoria lui să-l lumineze pe sărmanul (cu duhul) beduin, îi explică apăsător că Dumnezeu, Spirit pur, nu avea cum să bea acel lapte material. Cum însă păstorul nu voia să-l creadă, după o scurtă discuție, Moise îi propune să se ascundă în spatele unei tufe pentru a vedea dacă Dumnezeu va veni într-adevăr să bea laptele. Păstorul se ascunde, noaptea coboară pe pământ și, în clarul lunii, el vede un pui de vulpe venind din pustie, cu pași mărunți. După ce privi în dreapta și în stânga, jivina se pleacă peste blid și lipăie cu lăcomie laptele, apoi se afundă iarăși în deșert. A doua zi, Moise îl întâlnește iarăși pe beduin, foarte deprimat: „Ce s-a-ntâmplat? Ceva nu-i în regulă?” îl ispitește el.

- Tu ai avut dreptate, suspină păstorul, Dumnezeu este un spirit pur și nu are nevoie de laptele meu!

Mirat, Moise strigă: „Ar trebui să fii mulțumit! Acum știi mai mult despre Dumnezeu decât știai până ieri”.

- Da, răspunse păstorul, dar singura cale prin care eu puteam să-mi arăt dragostea față de El, mi-a fost luată!

Moise a înțeles atunci și retrăgându-se în singurătate, se roagă cu toată puterea. În cursul nopții, Dumnezeu i se arată și îi zice: „Moise, Moise, tu te-ai înșelat. Este adevărat că Eu sunt un spirit pur, dar nu cu mai puțină plăcere acceptam și laptele oferit de

păstor drept expresie a iubirii lui pentru Mine. Totodată, întrucât Eu nu aveam nevoie de acel lapte, îl împărțeam cu puul de vulpe, cel atât de pofticios”.

Narațiunea se încheie aici, fără să ne spună dacă Moise a încercat sau nu să repare gafa tragică față de beduin. Presupunem că da. Important, însă, este mesajul profund pe care vrea și reușește foarte să ni-l transmită pasajul anecdotic de mai sus, unul din cele mai frumoase și mai semnificative din literatura sapiențială a lumii.

MÂNIA ȘI VINDECAREA EI

În „Viațele Sfinților” citim despre Filip Neri că era foarte irascibil, se mânia din orice, se certa cu oricine și oricând, ceda ușor unor violente accese de mânie care incitau pe frați la ripostă pe măsură. Într-o zi, el își zise că treaba asta nu mai poate să dureze așa. În fiecare zi, el aleargă în biserică, se prosternază înaintea icoanei lui Hristos și-L imploră să-l elibereze de irascibilitatea-i nesuferită. Plin de nădejde, Filip iese din capelă. Prima persoană pe care o întâlnește este un frate care nu-i provocase niciodată mânia; dar, stupoare! Tocmai acum, pentru prima oară în viață, acest frate se arată dezagreabil și săcâitor. Filip se-nfurie rău, și plin de năduf, pleacă în căutarea altui frate, care fusese totdeauna pentru el o sursă de mângâiere și de bucurie. Iată, însă, că de data asta, și acest frate îi răspunde cu asprime. Astfel, Filip aleargă din nou la biserică, se aruncă la picioarele lui Hristos și-l zice: „Doamne, nu Te-am rugat să mă eliberezi de irascibilitate?” Domnul îi răspunse: „Da, Filip, tocmai de aceea îți înmulțesc ocaziile de a te corecta!”

Ca să te corectezi de mânie într-un mediu plin de seninătate, de pace blândă și de zâmbet neumbrit este ca și cum ai vrea să înveți a înota într-un bazin fără apă. În acest sens există o anecdotă din antichitate: „Păcală, vrând să înoate într-un bazin adânc, era cât pe ce să se înece. Atunci a jurat să nu mai intre în apă, până ce nu va învăța, mai întâi, să înoate”.

SINGURĂTATEA ȘI PLECTISEALA MAI RELE ȘI DECÂT DIAVOLUL

Cea mai grea apăsare pentru sufletului omului este plectiseala, așa-numita *acedia* (*ακηδεια*) sau „demonul de la amiază”. Părinții pustiei sau monahii care nu-și părăseau niciodată chilia, au trecut adesea prin acest foc nesuferit. Îi vedem, în anumite momente, țâșnind afară din chilie strigând după ajutor, în nădejdea că vor afla ceva, pe cineva, indiferent ce și pe cine. În acele clipe de groază negrăită, când se confruntau cu golul interior (de care vorbește cu mare forță – Nietzsche, în „Știința veselă”) până și diavolul, prezența lui malefică, era preferabilă. Sfântul Teofan Zăvorâtul remarcă: „Cea mai mare parte a oamenilor sunt ca așchiile de șpan (sau ca talașul) înfășurate în jurul golului lor central”. Să fim sinceri și să-i recunoaștem iscusința cu care surprinde starea noastră, a tuturor. Cel mai adesea, în adâncul nostru ultim, nu se află nimeni și nimic!

Clipa acestei (anti) revelații este una dintre cele mai periculoase cu putință. Din acest abis de absență s-a născut cel mai înfricoșător strigăt al Ființei din toate timpurile: „Eli, Eli, lamah sabahtani?” (Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?).

Dar, abia de la acest prag, începe rugăciunea reală și eficientă.

CINE TE-A ÎNVĂȚAT SĂ TE ROGI AȘA?

Maxim, un sfânt grec din secolul IV, aude într-o zi citindu-se la biserică pasajul din epistola către Tesaloniceni în care Sf. Pavel spune: „Rugați-vă neîncetat” (1 Tes. 5, 17). Tânărul a fost așa de mișcat, încât se gândește că nu are nimic mai bun de făcut decât să-î urmeze sfatul întocmai. Ieșind din biserică, se îndreaptă spre munții din apropiere și se apucă de rugăciune fără încetare. Ca orice țaran grec al vremii, el știe doar „Tatăl nostru” și câteva alte mici rugăciuni. Începe, deci, să le recite fără oprire.

Pentru moment el se simte foarte fericit. El se roagă, este cu Dumnezeu, este încântat, totul pare minunat, până ce, treptat, soarele dispare la orizont. Frigul și noaptea nu întârzie să se lase și, odată cu întunericul, o mulțime de zgomote neliniștitoare încep să se audă crescendo: trosnetul crengilor rupte sub pașii fiarelor sălbatice cu ochii aprinși în beznă, luptă între sălbăticiunile pădurii, cele mai puternice ucigând pe cele slabe, etc. Maxim se simte atunci cu adevărat singur, o biată creatură neputincioasă, fără apărare, într-o lume în care domnesc primejdia, moartea, măcelul. El înțelege că este pierdut dacă Dumnezeu nu-i vine în ajutor.

Lăsând la o parte „Tatăl nostru” și „Crezul”, face exact ce făcea orbul din Evanghelie: strigă din răsuputeri: „Doamne Iisuse Hristosase, Fiul lui Dumnezeu, fie-ți milă de mine!”

El strigă astfel toată noaptea, căci sălbăticiunile și ochii sticloși ai lor nu-i îngăduie să închidă nici o clipă ochii. Când zorile mijesc și toate fiarele s-au retras în culcușuri, el își zise: acum o să pot să mă rog. Dar, deodată simte că-i este tare foame. Se apropie de o tufă de mure ca să culeagă, dar parcă vede în desiș ochii fiarelor și, în locul spinilor, vede ghearele lor. Înaintează cu grijă spunând mereu: „Doamne Iisuse Hristoase, mântuiește-mă, vino în ajutorul meu, păzește-mă ...”

El se roagă de mai multe ori înainte de a culege fiecare boabă. Peste ani mai târziu, întâlnește un ascet foarte bătrân și plin de experiență care îl întreabă cum a învățat să se roage neîncetat. Maxim îi răspunde:

- Eu cred că diavolul este cel care m-a învățat.

- Cred că înțeleg ce vrei să spui, dar aș vrea să fiu sigur că nu m-am înșelat în ceea ce am înțeles.

Maxim îi explică în amănunt cum s-a obișnuit puțin câte puțin cu toate zgomotele și cu toate primejdiile din zi și din noapte. Dar alte ispite s-au abătut asupra lui – ispite ale cărnii, ispite ale duhului, ale simțurilor și, un pic mai târziu, atacuri și mai violente ale demonului, direct. Finalmente, nu trecea nici un moment, din zi și din noapte, în care să nu fie nevoit să apeleze la Dumnezeu, strigând: „Miluiește-mă! Miluiește-mă! Ajutor! Ajutor!”

Apoi, într-o bună zi, după paisprezece ani de astfel de viață, Domnul i s-a arătat, și, odată cu El, liniștea, pacea, seninătatea i-au umplut ființa. Și de atunci nu s-a mai rugat la Domnul, ci în Domnul. Nu mai era cu Dumnezeu, ci în Dumnezeu și El era în Maxim. „Mila Ta mă va înconjura, în toate zilele vieții mele” și „Paharul Tău mă adapă cu putere”.

PREZENȚA-RUGĂCIUNE

În „Viața preotului din Ars” citim cum un țăran bătrân, venea adesea în biserică unde rămânea ore întregi nemișcat, fără să facă, ori să spună ceva. Preotul, intrigat de această atitudine misterioasă, îl întreabă la un moment dat: „Ce faci dumneata, în tot acest timp, aici?”

- Nimic. Îl anunț numai, că sunt aici și El mă anunță că este aici. Suntem împreună și-i de-ajuns!

Exact ce spune Apocalipsa (3, 20): „Iată, Eu stau la ușă și bat.” Bătăile inimii noastre nu sunt altceva decât bătăile lui Dumnezeu în pereții sufletului nostru, în ritmurile veșniciei.

Un împărat mândru și puternic, Îl judeca în gând pe Dumnezeu, supărat fiind de niște muște (ca de obicei) obraznice, și de niște pânze de păianjen, ce apăreau mereu prin colțurile vastului său palat: „Cum poate fi socotit atotînțelept un Dumnezeu care a făcut asemenea gănganii scârboase și inutile? La ce sunt bune muștele și păianjenii?”

Iată însă că linia impetuoasă a destinului său august s-a întors, într-o zi, împotriva-i. Împăratul vecin s-a ridicat cu oaste împotriva lui, cucerindu-i țara și apropiindu-se de cetatea lui de scaun. Părăsit de curteni și de prieteni, precum le-a fost obiceiul întotdeauna la vreme de necaz, împăratul fuge deghizat, pentru a scăpa cu viață, așteptând vremea revenirii binelui. Dușmanii erau, însă, pe urmele lui, mereu tot mai aproape, iar el fugea neconținut. Ostenit de atâta

prigonire, se așează la umbra unei sălcii, într-o duminică răcoroasă și așipi pe loc. Tot acolo se refugiase de arșița zilei și o muscă mare și foarte obraznică. Fără să țină seamă că cel așipit de iznoavă era ditamai împăratul, se apucă de bazaconiile ei mult supărătoare, intrându-i în urechi sau chiar în gura deschisă, cum se întâmplă cu cei foarte osteniți când adorm.

Împăratul, sensibil foarte la asemenea incidente neplăcute, precum spuneam la început, se trezi tot atât de intempestiv cum așipise și, până să alunge supărătoarea gănganie, auzi ropotele următorilor lui în adâncul duminică liniștite. Își dădu seama că musca cea rea îi salvase viața și fugi îngândurat mai departe.

Peste noapte ajunse într-o pădure și se ascunse, pentru a dormi, în scorbura unui copac bătrân. Când răsări soarele, el încă mai era în scorbura și auzi pașii vrăjmași apropiindu-se de locul în care se afla. Unul dintre ei zise: „la să căutăm în scorbura asta, s-ar putea să se fi ascuns aici!”

- Ei, așa! Cum să fie în scorbura, nu vezi pânza de păiajen care acoperă gura de la bortă? Dacă ar fi intrat acolo, ar fi rupt pânza. Hai să ne grăbim, să-l prindem în satul de colo, sigur s-a ascuns în vreun grajd să doarmă!

Următorii porniră în grabă spre satul din vale, trecând pe lângă împăratul care, a doua oară salvat de Dumnezeu în chip minunat, a îngenunchiat cu umilință adâncă, zicând: „Iartă-mi, Doamne, nesocotința mea neroadă! Minunate sunt lucrurile Tale, toate cu înțelepciune le-ai făcut!”

ȘI IARĂȘI O MUSCĂ ÎN SLUJBA MÂNTUIRII

Câțiva ani în urmă, un preot vestit în predicarea cuvântului Evangheliei vorbea în bisericile din Londra, iar oamenii alergau cu miile să-l asculte. Aceste adunări erau însoțite și de o muzică religioasă minunată. Un meloman serios, dar și ateu neserios, s-a hotărât să meargă la sală să asculte doar muzica. De aceea își astupa urechile cu degetele, când începea predica. O muscă însă, îl deranja atât de insistent încât, pentru a o alunga de pe fața lui, fu

silit să-și destupe urechea dreaptă. Chiar în clipa aceea el auzi următoarea propoziție: „Cel ce are urechi de auzit să audă”. Acest lucru i-a făcut atâta impresie iubitorului de muzică că și-a destupat și urechile și inima. Apoi s-a pocăit sincer, a crezut în singurul Mântuitor al păcatelor noastre – Iisus Hristos – și s-a mântuit. Cu adevărat „minunate sunt căile Domnului!” Iuda, bunăoară, „cu un sărut a vândut pe Fiul Omului”, iar acesta cu o muscă a dobândit raiul. Nimic nu este întâmplător. Dumnezeu cunoaște bine inima omului. Acolo sunt scrise cărările Lui, ce duc la bucurie veșnică.

Și pentru că tot ne aflăm în fața unor coincidențe providențiale să povestim încă una.

Un mare predicator urma să țină o slujbă și o predică într-o sală nouă de conferințe. Cu o zi înainte merge la sală pentru proba de sunet și de lumină. Pentru aceasta s-a dus în cel mai îndepărtat colț al sălii și a reluat, de trei ori crescendo, rar și clar, cuvintele Mântuitorului de la Ioan 3, 16: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său, singurul născut L-a dat, ca să nu piară tot cel ce crede în El, ci să aibă viață veșnică”.

Au trecut de atunci zile, săptămâni. Într-o seară, în timp ce preotul se afla în cancelaria parohială, cineva bătut la ușă. Era un muncitor din oraș și avea să-i spună părintelui o poveste ciudată. „Omule al lui Dumnezeu, începu vizitatorul, acum câteva zile în urmă eram gata să mă arunc în gol de pe scara blocului care se construiește alături, ca să termin cu viața mea, dar m-a oprit un glas din cer”. „Glas din cer? Care?” întrebă mirat lucrătorul Evangheliei.

Iată care: în clipa în care închisese ochii ca să-mi dau drumul în gol, aud un glas zicând: „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea...” Am avut impresia că visez, dar până să-mi revin, iarăși aud glasul zicând: „Atât a iubit Dumnezeu lumea...” Și ca și când nu ar fi fost de-ajuns, glasul s-a auzit a treia oară, același lucru spunând. Am coborât scările și m-am dus acasă la familia mea, schimbat și

izbăvit de acea amară deznădejde și deprimare ce mă împingeau la sinucidere. Dumnezeu m-a salvat!

MĂRUL BLESTEMULUI STRĂMOȘESC REACTIVAT

Există, din păcate, și coincidențe fatale, ucigașe, ticluite nu de Dumnezeu, ci de „ucigașul de om”.

La 7 iunie 421, preaevlaviosul împărat Teodosie (cel Mic – 408-450), în vârstă de douăzeci de ani, lua în căsătorie pe Atenais, o frumusețe rară, din Atena, unde tatăl ei era profesor la Universitate (aceasta avea să fie închisă la 429, chiar de către mirele fatal-imperial). Deși păgână, Atenais era atât de frumoasă, de cultivată și de nobilă, încât a întrunit toate cerințele unei consoarte imperiale, pe tronul bazileilor creștini. Desigur, a fost botezată, primind numele de Evdochia. Era una din marile povești de iubire, pe care cronicarii bizantini au istorisit-o cu multe amănunte. Dar, ca orice mare iubire – avea să aibă un sfârșit la fel de tragic, pe cât de strălucitor era începutul.

Cea care mijlocise această căsătorie de basm fusese sora împăratului minor (născut la 401 în Bizanț), Pulcheria, mai mare decât prințul cu câțiva ani și care asigurase regența în timpul minoratului. Alături de ea se zbatuse mult, în aflarea miresei unice, Paulin, tovarășul de copilărie al prințului, un prieten mai bun chiar decât un frate.

Trecem peste anii frumoși ai începutului – perioada de basm cu zâne bune – pentru a relata apusul acestei mari iubiri împărătești. Îl readucem în scenă pe Paulin, maestru de ceremonii, marele favorit al tânărului împărat cu care se jucase în copilărie și a cărui încredere augură o câștigase, precum și încrederea tinerei împărătese, pentru a cărei căsătorie pledase cu toată puterea. În ziua nunții, împăratul îl alesese pe el „cavaler de onoare” (paranimf) și de atunci fu încărcat de onoruri. Era admis în intimitatea suveranilor, pe care-i putea vedea în voie oricând și influența lui era atotputernică la palat. Or, Paulin era frumos, elegant și cu înfățișare mândră și se spunea că făcuse impresie

chiar și asupra austerei Pulcheria, înainte ca aceasta să facă jurământ de feciorie pe viață. Adversarii Atenaisei (care nu lipsesc niciodată din istorie) se gândiră să tragă foloase din toate acestea. Devotamentul pasionat pe care maestrul ceremoniilor îl arăta basilissei, prietenia foarte reală a acesteia pentru el, deveniră arme în mâinile lor, capabile să deștepte gelozia lui Teodosie și să provoace marea catastrofă – specialitatea urătorului de bine – Diavolul.

Cronica povestește că împăratul plecă într-o zi la biserică (fiind foarte evlavios și iscusit teolog). Paulin, bolnav, se scuzase că nu poate lua parte la procesiunea solemnă. Pe drum, un cerșetor prezentă împăratului un măr din Frigia, de o mărime neobișnuită. Teodosie îl cumpără și – fiind mereu îndrăgostit de soția sa – îl trimise ei. Evdochia, la rândul ei, îl tirmise lui Paulin, ca un semn de prietenie; și maestrul de ceremonii, neștiind de unde avea împărăteasa acest fruct fabulos, gândi că era un dar care ar putea să placă împăratului și oferi mărul lui Teodosie. Prințul, destul de surprins, îndată ce ajunsese în palat o chemă pe împărăteasă și o întrebă pe neașteptate: „Unde e mărul pe care ți l-am tirmis?”

- L-am mâncat, răspunse aceasta imprudent.

În numele veșnicei mântuiri, Teodosie o rugă stăruitor să spună adevărul. Împărăteasa persistă în afirmațiile sale. Atunci, scoțând fructul de sub mantie, bazileul îl arătă mincinoasei sale soții. Urmă o explicație violentă. Furios și, mai ales, gelos, împăratul se despărți de soția sa adorată. Cât despre Paulin, căzut în dizgrație, fu îndepărtat de la curte și, puțin după aceea, fu asasinat din ordinul prințului, la Cezareea, în Capadocia, unde fusese exilat. Fără îndoială, Evdochia nu era vinovată decât de imprudență. Mult mai târziu, fiind pe patul de moarte, înainte de a apărea la judecata lui Dumnezeu, ea jură că în întâmplarea cu Paulin era absolut nevinovată. Cu toate acestea, pentru femeia atât de iubită odinioară, Împăratul nu mai simțea decât ură, bănuială, pismă. Se despărți fără greutate și pentru totdeauna de aceea pe care o adorase atât de mult.

Citind acestea și încă nesfârșite cazuri din istorie, te întorci iarăși în Scriptură și citești plin de tristețe și de uluire, cele scrise irepetabil, cu trei milenii în urmă: „Că iubirea ca moartea e de tare, și ca iadul de grozavă este gelozia. Săgețile ei sunt săgeți de foc și flacăra ei ca fulgerul din cer” (Cântarea Cântărilor 8, 6).

Dar, tot Scriptura ne spune că, deși dragostea este sora geamănă a morții, totuși „dragostea nu cade niciodată” (1 Cor. 13, 8). Și am mai putea adăuga aceea că păcatul (gelozia) nu-i nimic altceva decât o mare iubire ... bolnavă. Și care nu se vindecă decât cu o iubire mai mare (o iubire nebună – In. 3, 16), divină, în care Dumnezeu – Iubire moare, „cu moartea pe moarte cîlcînd”.

TOȚI MURIM, DAR NU ÎN ACELAȘI MOD

Un ateu declarat călătorea pe un vapor, în Ocean. Tot timpul își expunea ideile lui negativiste, încercând să-i convingă pe ceilalți călători de pe vas. Nu credea (spunea el) nici în Dumnezeu, nici în viața veșnică. Deodată s-a stărnit o furtună nimicitoare, iar vaporul părea că va ceda involburării și se va scufunda în genunea dezlănțuită.

Dintre toți, cel mai tulburat părea necredinciosul „îndrăzneț”. Neștiind la cine să se adreseze pentru a primi oarece curaj și mângâiere, merse în cabina unui creștin fervent. Îl găsi pe acesta în deplină seninătate și liniște.

„Ce credeți, întrebă necredinciosul, oare ne așteaptă moartea? Suntem pierduți, nu-i așa? Mergem sigur la moarte?!” Creștinul se întoarse către nefericitul speriat de moarte și-i spuse pe un ton ferm: „Da, mergem la moarte; dar nu pe același drum!”

DERANJAȚI DE BINE

Într-o zi se făcea în Paris o litanie cu moaștele Sfântului Martin, făcătorul de minuni. Toți bolnavii alergau la drum, pe unde aveau să treacă sfintele moaște, pentru a se vindeca. Doi cerșetori însă, care erau paralitici și trăiau pe strada pe unde urma să vină

litanie, în loc să rămână acolo, se străduiau să fugă cât mai departe. „Frate, zise unul către celălalt, s-o ștergem de aici, înainte de a sosi procesiunea, căci dacă ne vom face sănătoși, cu ce vom trăi?” Ce vom zice? – Ciudate sunt cărările omului pe pământ!

FABULĂ ELECTORALĂ

Alegerea animalului-rege

Candidat la postul de rege: leul Kali; agenți electorali, elefantul Tembo, rinocerul Rhino și alți câțiva. Toată lumea l-a votat pe Kali-leul, după ce elefantul Tembo i-a asigurat de toată fericirea ce va urma și de înțeleapta alegere ce trebuie să facă. Numai iepurașul Hare a votat contra leului spunând: „Cei ce au votat pentru leu curând vor vedea ce oribilă greșală au făcut!”

A doua zi după alegeri, leul-rege Kali a răcnit la supușii săi: „Voi m-ați făcut rege, așa că acum voi mă veți servi”, și a răcnit până când supușii au început să tremure.

Și leul-rege a continuat: „Primul meu decret este că va trebui să construiți un palat unde, la umbră, să stea blana mea regală, ferită de căldura soarelui. Îl vreau aici, lângă acest lac și până mâine la răsăritul soarelui să fie gata”.

Și în după amiaza aceea și întreaga noapte, într-un efort unit, palatul a fost gata. Regele-leu Kali le-a dat atunci al doilea decret: în fiecare seară să i se aducă la masă un animal de mâncat, deoarece ca rege nu poate să fie vânător, iar al treilea decret suna astfel: „Dacă nu faceți așa cum am spus, pe mulți dintre voi îi voi mânca!”

Regele leu, bucurându-se de felul în care arăta palatul, a întrebat unde îi este hrana cerută. Și, în fiecare zi, unui alt animal îi venea rândul să fie hrană leului rege, până când a venit rândul iepurelui Hare, prins și adus de elefant la rege cu sila, căci elefantul Tembo gândea că astfel, aducând regelui alte animale, se salvează pe el și familia sa.

Iepurașul protesta, scâncea și striga: „Nu este drept! Eu chiar n-am votat pentru leu. V-am spus că este o idee proastă să avem un rege leu!”

Când regele l-a văzut pe iepurașul care tremura i-a strigat: „Vino înăuntru, Hare! De-abia aștept să mănânc pe singurul care n-a votat pentru mine!” Dar iepurașul nu s-a mișcat și i-a răspuns regelui că, uitându-se în apele lacului, el vede doi regi lei și nu știe la cine să meargă. Și regele leu, care nu suferea un rival, s-a repezit în apa care îi reflecta imaginea și s-a înecat.

Imediat elefantul l-a acuzat că l-a ucis pe rege, iar iepurașul i-a răspuns: „A sărit singur în apă; eu am stat pe loc ca să fiu mâncat! A fost o nebunie să alegem un leu ca rege!” Și a fugit în adăpostul său într-un baobab.

În adăpostul său, iepurașul Hare gândea: „Pariez că animalele acelea idioate îl vor trimite pe bătrânul rinocer Rhino peste tot, chiar și la mine, pentru a alege un rege”.

Și chiar așa s-a întâmplat. A fost trezit de niște zgomote. S-a făcut că doarme pentru a da de înțeles că nu ține să fie rege.”

Morala. Doar iepurașul Hare a înțeles Evanghelia: „Iar oamenii văzând minunea (înmulțirii pâinilor) pe care a făcut-o, ziceau: Acesta este într-adevăr Proorocul, Care va să vină în lume. Cunoscând deci Iisus că au să vină și să-L ia cu sila, ca să-L facă rege, S-a dus iarăși în munte, El singur” (In. 6, 14-15). Câte milenii ne despart de Iisus și de iepurașul Hare!

DILEMA OCHELARIILOR

Un om care nu mai putea executa nimic fără ochelari, înțelegând că ceva s-a dereglat în mecanismul optic, și-a scos ochelarii ca să-și îndrepte hiba respectivă; dar, fără ochelari nu puteau fi reparați ochelarii.

Este exact ca argumentul existenței lui Dumnezeu; Acesta nu poate fi susținut decât prin El Însuși.

„La Dumnezeu nu se poate ajunge decât plecând de la Dumnezeu”.

Proverb oriental: „când observi că armăsarul pe care-l călărești e mort, ar fi mai bine să descaleci și să mergi mai departe pe jos”.

METANOIE

Un pustnic este atât de scârbit de răutatea lumii încât îl roagă pe Dumnezeu s-o nimicească. Pentru a-L convinge, își desface larg brațele, cu palmele în sus, implorându-L cu putere, într-o tăcere încrâncenată. Pustnicul rămâne așa, stâncă de rugăciune, zile, luni și poate ani; o pereche de codobaturi își face cuib în una din palmele lui. Pustnicul privește peste umăr la munca atât de grijulie a păsărilor, în vederea locului unde femela își va depune și cloci ouăle. Puii apar la vreme, mici și neajutorați, golași, tremurând sub puful ca de păpădie la fiecare adiere de vânt. Un uliu dă târcoale cuibului. În pustnic mila începe să ia locul mâniei. Alungă uliul, salvând astfel puii de codobatură. Supărarea lui pe mizerabila lume se pierde tot mai mult. E gata să renunțe la a-L mai ruga pe Dumnezeu s-o nimicească, din teama că vor pieri, odată cu ea și puii din cuib. Uimit și copleșit, pustnicul se gândește că, poate, în ochiul divin, lumea toată nu este decât un cuib fremătând de viață. (Selma Lagerlöf)

Oscar Wilde vorbește undeva de o persoană care avea obiceiul să povestească despre imaginările sale întâlniri cu zâne, încântându-și auditoriul prin multitudinea de amănunte pe care știa să le ofere. Dar, într-o zi chiar a întâlnit cu adevărat aceste zâne, și de atunci n-a mai putut povesti nimic.

*„Când se întrunesc doi evrei,
se vor confrunta cel puțin trei opinii”*

Se povestește undeva istoria unui Robinson evreu eșuat pe o insulă pustie care, în vremea așteptării lui acolo, a construit mai multe edificii. Într-o zi apare un vapor în largul mării și vine să acosteze la insulă.

Când căpitanul vizitează realizările singuraticului este uimit de munca acestuia. „Aici este casa mea și acolo este sinagoga mea, casa mea de rugăciune”. Căpitanul se află în admirație continuă. „Și acolo jos, ce mai este?” întreabă el arătând o altă construcție impunătoare.

- Este o a doua sinagogă.

- Dar dumneata ești nebun! Pentru ce ai făcut două?

- Ei bine, aceea este cu totul altceva. Este sinagoga la care nu merg eu!

„Calitățile tale trebuie mărturisite în șoaptă, iar defectele cu glas mare”.

Doi oameni coboară printr-un coș de șemineu. Unul este curat, celălalt este murdar de funingine. Care din doi se va duce să se spele?

- Desigur, cel murdar, răspunde ucenicul.

- Deloc! zise atunci maestrul. Cel care este curat.

Acesta, văzându-l pe tovarășul său murdar își spune: întrucât el este murdar, și eu trebuie că sunt la fel. În timp ce acela care, murdar fiind, avându-l în fața lui pe cel curat își zice: întrucât el

este curat, și eu trebuie că sunt curat. Deci nu am nevoie să merg să mă spăl.

Maestrul continuă: Doi oameni coboară printr-un șemineu (coș). Unul este curat, celălalt este murdar. Care din cei doi va merge să se spele?

- Cel care este curat, răspunde cu entuziasm ucenicul.

- Nicidecum! Cel care este murdar. Văzându-și mâinile pline de funingine, zice: sunt murdar! Trebuie să merg să mă spăl. În timp ce celălalt, văzându-și mâinile curate, își zice: întrucât nu sunt murdar, nu am nevoie să mă spăl ...

Mai am o întrebare să-ți pun: Doi oameni coboară printr-un coș: unul este curat, celălalt este murdar. Care din doi va merge să se spele? Ucenicul, crezând că, în sfârșit, a înțeles totul spune: și cel murdar și cel curat!

Fals! Strigă iarăși maestrul. Tu nu ai înțeles că, dacă doi oameni coboară printr-un coș, este imposibil ca numai unul să fie murdar iar celălalt să rămână curat. În realitate, ambii nu pot să fie decât murdari.

Când o problemă este rău pusă, toate soluțiile sunt false.

„Minciunile sunt de trei feluri: minciuni mici, minciuni mari și ... statisticile.”

CEL DIN URMĂ

Într-o zi Maica Domnului, cu pruncul Iisus în brațe, s-a hotărât să coboare pe Pământ și să viziteze o mănăstire. Plini de mândrie, toți călugării au format un șir lung, fiecare prezentându-se în fața Fecioarei, pentru a-i aduce omagiul său. Unul a declamat poezii frumoase, altul i-a arătat anluminurile ce le făcuse pentru

Biblie, un al treilea a recitat numele tuturor sfinților. Și tot așa, călugăr după călugăr, ei au omagiat pe Maica Domnului și pe pruncul Iisus.

Ultimul din șir, cel mai umil din mănăstire, nu studiasese niciodată textele savante ale epocii. Părinții lui fuseseră oameni simpli, care lucrau într-un vechi cerc din împrejurimi, și tot ce-l învățaseră era să arunce mingi în aer și să facă vreo câteva scamatorii.

Când i-a venit rândul, ceilalți au vrut să pună capăt omagiilor, fiindcă fostul scamator nu avea nimic important de spus și chiar putea să strice imaginea mănăstirii. Dar în adâncul inimii și el simțea o imensă nevoie să dăruiască ceva lui Iisus și Sfintei Fecioare.

Rușinat, simțind privirea muștrătoare a confrăților, a scos din buzunar câteva portocale și a început să le arunce în aer, făcând jonglerii, singurul lucru la care se pricepea.

Abia în momentul acela Pruncul Iisus a zâmbit și a început să bată din palme în brațele Maicii Domnului. Iar Fecioara doar lui i-a întins Pruncul, lăsându-l să-l strângă la piept.

EGOISMUL LA PĂTRAT

Narcis era un tânăr frumos care se ducea zilnic să-și contemple propria frumusețe într-un lac. Era atât de fascinat de sine, încât într-o bună zi a căzut în lac și s-a înecat. În locul acela a răsărit o floare, căreia i s-a spus narcisă.

Atunci când a murit Narcis, au venit Oreadele – zeițe ale pădurii – și au găsit lacul transformat, dintr-un lac cu apă dulce, într-un urciur cu lacrimi sărate.

- De ce plângi? au întrebat Oreadele.

- Îl plâng pe Narcis, a murmurat lacul.

- Ah, nu-i de mirare că plângi după Narcis, au continuat ele.

În fond, deși noi alergăm mereu pe urmele lui în pădure, tu erai singurul care-i putea contempla frumusețea de aproape.

- Narcis era frumos?

- Cine ar putea s-o știe mai bine decât tine? au răspuns, surprinse Oreadele. De fapt, de pe malurile tale se apleca el în fiecare zi.

Lacul a tăcut un timp. În cele din urmă spuse:

- Îl plâng pe Narcis, dar nu mi-am dat niciodată seama că Narcis era frumos. Îl plâng pe Narcis pentru că atunci când se apleca deasupra apelor mele puteam să văd, oglindită în adâncul ochilor lui, propria-mi frumusețe.

TAINA FERICIRII

Un negustor oarecare și-a trimis fiul să afle Taina Fericirii de la cel mai învățat dintre oameni. Băiatul a umblat patruzeci de zile prin deșert până a ajuns la o cetate frumoasă, pe vârful unui munte. Acolo locuia înțeleptul pe care-l căuta.

Însă, în loc să găsească un bărbat sfânt, eroul nostru s-a trezit într-o încăpere în care a văzut o forfotă imensă; era un du-te-vino de negustori, oameni care stăteau de vorbă prin colțuri, o mică orchestră cântând melodii suave, o masă întinsă, încărcată cu cele mai alese bucate din partea locului. Înțeleptul vorbea cu toată lumea, și a trebuit ca băiatul să aștepte două ore până să-i vină și lui rândul.

Înțeleptul a ascultat cu atenție scopul vizitei lui, dar i-a spus că în momentul acela nu avea timp să-i explice Taina Fericirii. I-a sugerat să dea o raită prin palat și să revină după două ore.

- Dar până atunci vreau să-ți cer o favoare, a completat Înțeleptul, întinzându-i băiatului o linguriță în care a picurat doi stropi de untdelemn. În timp ce te plimbi, ține lingura asta fără să lași să curgă untdelemnul.

Băiatul a început să urce și să coboare scările palatului, cu ochii ațintiți în permanență asupra linguriței. După două ore s-a prezentat din nou în fața Înțeleptului.

- Va să zică, a întrebat Înțeleptul, ai văzut tapiseriile persane din sufragerie? Ai văzut grădina, la crearea căreia a muncit zece

ani Maestrul Grădinilor? Ai văzut frumoasele pergamente din bibliotecă?

Rușinat, băiatul a mărturisit că nu văzuse nimic. Singura sa preocupare fusese să nu verse picăturile de untdelemn încredințate de Înțelept.

- Atunci, întoarce-te și privește minunile lumii mele, a spus Înțeleptul. Nu poți avea încredere în cineva până nu-i cunoști casa.

Mai liniștit acum, băiatul a luat lingurița și a reînceput să se plimbe prin palat, fiind de astă dată atent la toate operele de artă atârinate de tavan și de pereți. Privi grădinile, munții din jur, gingășia florilor, rafinamentul cu care fiecare obiect fusese așezat la locul lui. Prezентându-se din nou în fața Înțeleptului, i-a relatat amănunțit tot ce văzuse.

- Dar unde sunt cele două picături de untdelemn pa care ți le-am încredințat? a întrebat Înțeleptul.

Uitându-se în linguriță, băiatul a observat că se vărsaseră.

- E singurul sfat pe care ți-l pot da, a grăit Înțeleptul Înțelepților. Taina Fericirii stă în a privi toate minunile lumii și a nu uita niciodată de cele două picături de untdelemn din linguriță. (vezi pilda celor zece fecioare, Mt.25,1-13).

SUTAȘUL

În vechea Romă, în epoca împăratului Tiberiu, trăia un om foarte bun, care avea doi fii: unul era militar, iar când a intrat în armată, a fost trimis în regiunile cele mai îndepărtate ale Imperiului. Celălalt fiu era poet, și încânta întreaga Romă cu versurile sale frumoase.

Într-o noapte bătrânul a avut un vis. Se făcea că-i apăruse un înger care l-a încredințat că spusele unuia dintre fiii săi vor fi cunoscute și repetate în lumea întreagă de către toate generațiile viitoare. Bătrânul s-a trezit recunoscător și plângând în noaptea aceea, fiindcă viața era generoasă cu el și îi dezvăluise ceva cu care orice tată s-ar fi mândrit.

La puțin timp după aceea, bătrânul a murit încercând să salveze un copil care era cât pe ce să fie strivit sub roțile unei trăsurii. Cum se comportase corect și drept toată viața, s-a dus direct în cer și acolo s-a întâlnit cu îngerul care-i apăruse în vis.

- Ai fost un om bun, i-a spus îngerul. Ți-ai trăit existența în iubire și ai murit în demnitate. Eu pot să-ți realizez acum orice dorință ai avea,

- Viața a fost și ea bună cu mine, i-a răspuns bătrânul. Când mi-ai apărut în vis, am simțit că toate strădaniile mele erau îndreptățite. Căci versurile fiului meu vor rămâne în amintirea oamenilor în secolele viitoare. Nimic nu am de cerut pentru mine; totuși, orice tată s-ar mândri să vadă faima de care se bucură cineva pe care l-a îngrijit de când era copil și l-a educat când era tânăr. Mi-ar plăcea să văd, în viitorul îndepărtat, cuvintele fiului meu.

Îngerul l-a atins pe umăr pe bătrân și amândoi au fost proiectați într-un viitor îndepărtat. În jurul lor a apărut o piață imensă, cu mii de persoane, care vorbeau într-o limbă străină.

Bătrânul a plâns de bucurie.

- Știam că versurile fiului meu, poetul, sunt bune și nemuritoare, i-a spus el îngerului, printre lacrimi. Mi-ar plăcea să-mi arăți care este poezia pe care acești oameni o repetă

Îngerul s-a apropiat atunci de bătrân cu duioșie și s-au așezat amândoi pe o bancă din acea piață imensă.

- Versurile fiului tău, poetul, au fost foarte populare la Roma, a spus îngerul. Tuturor le plăceau și toți se amuzau cu ele. Dar când a luat sfârșit domnia lui Tiberiu, au fost uitate și versurile lui. Cuvintele repetate de oamenii aceștia aparțin fiului tău care a intrat în armată.

Bătrânul l-a privit surprins pe înger.

- Fiul tău a slujit într-un loc îndepărtat și a devenit centurion. Era și el un bărbat drept și bun. Într-o seară, unul dintre robii săi s-a îmbolnăvit de moarte. Atunci fiul tău a aflat de un Învățător care îi vindeca pe bolnavi și a umblat zile în șir în căutarea lui. În timp ce umbla el așa, a auzit că omul pe care-l căuta era Fiul lui

Dumnezeu. A mai întâlnit și alte persoane care fuseseră vindecate de el, a învățat învățăturile lui și, deși era un centurion roman, s-a convertit la credința lui. Până ce într-o dimineață a ajuns la Învățător.

I-a povestit că are un rob bolnav. Învățătorul s-a oferit să meargă la el acasă. Dar centurionul era un om credincios și, privind adânc în ochii Acestuia, a înțeles că se afla chiar în fața Fiului lui Dumnezeu, când cei din jur s-au sculat în picioare.

- Iată cuvintele fiului tău, i-a spus îngerul bătrânului tată. Sunt cuvintele pe care le-a spus el Învățătorului în clipa aceea și care nu au mai fost uitate de atunci: *Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu; ci zi o vorbă și, robul meu va fi tămăduit* (Lc. 7, 7).

O RUGĂCIUNE A LUI THOMAS MORUS

Doamne,

Nu îngădui să mă îngrijesc prea mult de acest lucru care se cheamă „eu”...

Dă-mi sensul umorului, Doamne,

Dă-mi harisma de a ști să discern o glumă bună, să extrag o oarecare fericire din viață și să știu să o împart cu ceilalți oameni.

O RUGĂCIUNE A LUI VOLTAIRE

Tu nu ne-ai dat o inimă pentru a urî, nici mâini pentru a ne ucide unii pe alții. Ajută-ne să ne iubim unii pe alții, ca să putem suporta (mai ușor) suferințele. Fie ca diferențele neglijabile, care există între oameni, să nu poată fi folosite de noi pentru ură și persecuții reciproce” (Tratat despre toleranță, 1773).

CÂND ÎNȚELEPCIUNE ȘUGUIEȘTE

Din clipa în care Nastratin Hogea făcea parte din entourageul apropiat al lui Timurlenk, trecea drept un mare mistic dotat cu puteri supranaturale. Dar stăpânul său vroia probe incontestabile și îi spuse lui Nastratin:

- Toți misticii au viziuni, se pare. Dar tu?
- Pe Allah, răspunse Nastratin, eu sunt plin de viziuni în orice clipă.
- Ei bine, reluă Timurlenk, spune-mi ce urmează să vezi îndată, iar dacă nu vezi nimic, eu îți voi tăia capul pe loc.
- Eu văd aripi de foc bătând cerurile, văd în locul soarelui un tron de diamante așezat pe patru lei de aur, eu văd izvoare de lapte curgând neîncetat din nori, eu văd...
- Ce viziuni extraordinare! Îl întrerupse Timurlenk, deodată fiind cuprins de admirație și de spaimă. O, venerabilule derviş! Cum faci tu, spune-mi, pentru a depăși în felul acesta aparența lucrurilor? Ce efort trebuie să faci cu tine însuși pentru a fi astfel purtat până la al șaptelea cer?
- Nu este nevoie de nici un efort; spaima, e de ajuns.

În locul numit „La Chilii”, un tânăr călugăr era în curs de a sparge lemne. Un bătrân care a trecut foarte aproape de locul acela l-a privit și i-a zis:

- Securea ta, frate, mă face să mă gândesc la fulger.
- Din cauza rapidității mele? Întrebă fratele foarte mulțumit de sine.
- Nu, ci pentru că ea nu izbește de două ori în același loc.

Într-o noapte de iarnă, imagini de tipul „ispiririle Sfântului Antonie” vin și îl obsedează pe Sfântul Francisc Assisi. În asemenea circumstanțe, un Sfânt Bernard, om tânăr, se aruncă într-un iaz înghețat. Un altul se tăvălește prin urzici. Sfântul Francisc, însă, se ridică, iese afară. Este iarnă. Face șapte oameni de zăpadă. Îi desemnează cu un nume pe fiecare:

«Iată soția mea, aici sunt cei doi băieți ai mei, apoi două fiice, servitorul și servitoarea mea. Ei bine, trebuie să le fac rost de un cămin pentru că le este frig. Le este foame. Cum o să reușesc? Sunt un tată de familie cu adevărat foarte neglijent.»

El apoi izbucnește în râs, întoarce spatele și intră în coliba lui.

Ioan ucenicul, povestește această anecdotă părintelui Serafim de la mănăstirea Sfântul Sava în deșertul lui Iuda, aproape de Marea Moartă.

«Când sunteți în deșert și postiți, voi vă rugați, voi vegheați. Se dezvoltă atunci foarte repede percepții extrasenzoriale: „Îngerii vă vorbesc”, se spune de obicei. Într-o zi mă simțeam cu adevărat în extaz, mă simțeam cu adevărat purtat de har. Desigur, prima mea reacție a fost de a spune acest lucru duhovnicului:

Părinte, îngerii îmi vorbesc, descopăr sensul unor texte evanghelice dificile, mă simt în comuniune cu universul în infinita dragoste și mă simt foarte puternic...

Bătrânul îmi zice fără să ridice ochii:

„Du-te și mătură la toaletă și vezi dacă îngerii sunt și acolo cu tine.”

În pustia scitică, într-o zi un tânăr călugăr aleargă cu sufletul la gură către avva Serafim:

- Ce emoție, zise el. Am văzut pe jos o crenguță uscată și am crezut că era un șarpe...

- Și te-ai speriat pentru atâta? i-a răspuns bătrânul.

- Eu m-am speriat atunci când am luat în mână bucata de lemn, care era într-adevăr un șarpe.

O femeie aduce într-o zi un copil la Mahtama Gandhi și îl roagă:

- Mahtama, părinte, spune-i să nu mai mănânce zahăr.

- Vreți să reveniți peste trei zile, zise Gandhi.

Trei zile după aceea femeia revine cu copilul ei și Gandhi îi spune băiatului:

- Încetează de a mai mânca zahăr!

Femeia întreabă:

- Pentru ce ne-au trebuit trei zile de așteptare pentru a-i spune aceasta?

Mahatama răspunde:

- Acum trei zile eu mâncam, de asemeni, zahăr.

Un individ foarte norocos care era reputat pentru zgârcenia lui voia să dea într-o zi rabinului Schlomo din Radomeș o importantă sumă de bani, dar rabinul refuză în mod categoric să primească acest argint. Când îl întreabă care este rațiunea pentru care el nu a primit acești bani, răspunde:

«Dacă ați fi văzut cu ce bucurie a reprimat banii, nu ați mai fi întrebat pentru ce nu am vrut să-i primesc.»

Rabinul Baal Shem-Tov spunea următoarele:

«Iubesc sărăcia. Ea este un dar pe care Dumnezeu l-a făcut omului. Un adevărat tezaur. Ea nu costă foarte mult.»

Era o noapte neagră la începutul verii. Abia începuse căldura. Cum părintele Maxim ieşise din maşină l-am chemat să-i cer o părere. El mă pusese în gardă asupra faptului că urşii de munte ieşeau acum mai ales noaptea, ceea ce devenea periculos pentru mersul prin pădure în întuneric. În plus, în vara precedentă, un urs venise şi dăduse roată locuinţei şi schitului. După vreo douăzeci de minute de mers prin munţi l-am întâlnit pe Avva Cleopa.

- Avva, am întrebat eu, în această seară eu trebuie să fac un lung drum singur prin întuneric pentru a ajunge la schitul meu. Poate că nu este exclus să întâlnesc vreun urs. Ce trebuie să fac? Să vorbesc cu ursul? Trebuie să îi fac semne de dragoste?

Bătrânul se întoarse şi tăcu o vreme. Apoi îmi dădu un sfat:

- Eu zic să nu vorbeşti cu ursul; mai bine vorbeşte cu Dumnezeu!

Un tânăr obraznic îşi puse mâinile la spate şi înfruntă pe rabin în felul acesta:

- Atenţie, am în mâini o păsărică. Țin o păsărică la spate într-una din mâinile mele. Ghiciți care! Dacă ghiciți corect, păsărica va fi liberă, dar dacă vă înșelați o omor și veți fi responsabil de moartea ei!... Cum vă învață sacrosanta Thora a dumneavoastră să răspundeți la o astfel de dilemă?

Bătrânul talmudist se uită la tânărul om cu tristețe și apoi scoase un suspin:

- Legea noastră ne răspunde că teribila alegere între viață și moarte este într-adevăr în mâinile noastre.

Când în 1959 Dalai-Lama și Panchen-Lama merseră în India au vizitat o centrală atomică aproape de Bombay.

Ajunși în fața acceleratorului de particule, Dalai-Lama puse tot felul de întrebări unui fizician fără să ajungă să înțeleagă explicațiile aceluia. Delegația începuse să se impacienteze, dar Dalai-Lama înnoia fără încetare atât de mult încât la sfârșitul unor zeci de minute Panchen-Lama se înclină la urechea lui și zise:

- Tu semeni cu un occidental care încearcă să înțeleagă tantrismul.

Superiorul procuror hărțuia cu întrebările pe Bernadette:

- Eu nu pot să cred că a fost Sfânta Fecioară cea care ți-a vorbit... Poate vei fi auzit o pasăre care se refugiase acolo și tu ți-ai imaginat că era sfânta Fecioară care îți vorbea.

- Dacă ar fi fost o pasăre, ea nu ar fi vorbit nici atât.

Într-o zi un câine înțelept tocmai trecuse pe lângă o societate de pisici. Și cum el se apropia de ele, văzu că erau ocupate și că nici una nu i-a dat nici o atenție. Atunci el se opri. În momentul acela, un motan mare, grav și solemn, se ridică în mijlocul pisicilor, le privi și le zise:

- Fraților, rugați-vă și, după ce v-ați rugat, iarăși rugați-vă să fiți siguri că va ploua cu șoareci.

Și când câinele a auzit acestea, el râse în inima lui și se îndepărtă de pisici zicând:

- Pisici oarbe și nemintioase, nu este oare scris, și aceasta am învățat-o eu însumi, iar strâmoșii mei mai înaintea mea – că în urma unei rugăciuni puternice va ploua nu cu șoareci, ci cu oase?

Cineva o întreabă pe Sfânta Tereza de Avilla ce gândește ea despre levitație:

- Păi, aceasta nu este foarte practică pentru a face mâncare când ești de rând la bucatărie!

Când cineva întreabă pe soția lui Albert Einstein ce crede ea despre teoria relativității, aceasta a răspuns:

- Eu nu înțeleg nimic din aceasta, dar îmi cunosc bine bărbatul și vă pot spune că este adevărată.

O scenă petrecută în trapeza mănăstirii unde prânzul se ia în tăcere; fiecare călugăr are așadar misiunea de a veghea ca fratele lui, așezat alături de el, să nu ducă lipsă de nimic. Într-o seară, atunci când călugărul de serviciu turna apă la fiecare, îi lăsă să-i cadă din neatenție într-un pahar un șoricel care era înecat în ulciorul de pământ. Călugărul îl întreabă în șoaptă pe cel care servea și îi atrase atenția arătându-i cu degetul la vecinul lui zicând:

- Fratele Ioan nu are și el un șoricel în paharul lui.

Într-o zi copilul Iisus s-a arătat Sfintei Tereza. Aceasta l-a părăsit fără să ezite când a auzit clopotul sunând pentru rugăciune. Când acest fapt i-a fost mărturisit Sfintei Bernadette ca un exemplu de ascultare și când a întrebat-o ce părere are ea asupra acestui fapt, biata vizionară de la Lourdes răspunse că ea nu ar fi acționat așa. Surpriză, început de indignare la celelalte tovarășe ale ei. Dar ea a adăugat îndată:

- Desigur, și eu aș fi plecat, dar aș fi luat cu mine și pe copilul Iisus. Cred că nu era așa de greu!

Păpușa unei fete era stricată. Vărsând lacrimi în fața acestor rămășițe ale păpușii, ea zise fratelui său:

- Eu o să rog pe Dumnezeu ca El să pună la loc bucățelele de păpușă împreună.

- Tu crezi că Dumnezeu o să răspundă la rugăciunea ta? a zis el.

- Ai să vezi că Dumnezeu o să-mi răspundă.

Câteva ceasuri mai târziu, când fratele a revenit, o întreabă pe fetiță:

- Ei bine, ți-a răspuns Dumnezeu?

- Da, răspunse ea arătându-i bucățelele de păpușă! El a zis: „Nu.”

La vârsta de 57 de ani, preotul din Ars este atins de o gravă pneumonie. Toată lumea este neliniștită. Părintele Blandon care are o față tristă, se apleacă asupra muribundului:

- Dacă aș putea să mă agăț de sutana dumneavoastră, atunci aș fi sigur că aș putea să vă urmez în rai ...

Preotul privește la corpolența fratelui său și îi explică:

- Mai ales asta să nu faci! Rasa mea este deja într-o stare destul de precară. În plus, poarta raiului este strâmtă și vom risca să rămânem amândoi afară.

Într-o zi de toamnă, în timp ce Sfânta Tereza de Avilla era în conversație spirituală cu Sfântul Ioan de la Cruce, li s-au adus niște struguri.

- Dacă ar fi să ne gândim la dreptatea lui Dumnezeu, zise călugărul carmelit, n-ar trebui să ne atingem de ei.

- Dar dacă ne-am gândi la bunătatea lui Dumnezeu s-ar putea mânca mai des din aceștia.

Ea luă atunci un ciorchine cu toată mâna și mănăcă cu mare plăcere.

Atunci când ulciorul este plin cu apă, el nu mai face clinc-clinc. Tot astfel, un om devine tăcut atunci când el este plin de Dumnezeu.

Dacă s-ar mulțumi lui Dumnezeu pentru tot binele pe care ni-l dă, nu ar mai rămâne timp pentru a se plânge de răul care vine asupra noastră.

A spune că nu este Dumnezeu este ca și cum ai zice: „eu nu am limbă”, cu propria-ți limbă.

Sfântul Francisc de Assisi era pe patul de moarte și cânta. El cânta atât de puternic încât întreaga împrejurime îl auzea. Fratele Ilie, un personaj pompos al ordinului franciscan se apropie de el și îi spuse:

- Părinte, sunt oameni în stradă sub fereastra voastră.

Într-adevăr, era acolo o mulțime. Temându-se că ar fi putut sosi ultimul ceas al părintelui Francisc, mulți dintre cei care îl iubeau se adunaseră înaintea casei.

- Mă tem foarte, adăugă fratele Ilie, că noi nu o să-i putem împiedica să vă asculte cântând. Această lipsă de reținere într-un moment atât de grav ar putea să pună ordinul nostru călugăresc într-o încurcătură și să diminueze stima în care v-au avut pe dreptate până acum. Poate, în situația extremă în care vă aflați, ați pierdut din vedere datoriile sfinției voastre față de nenumăratele persoane care vă consideră ca pe un sfânt. N-ar fi mai constructiv pentru ele ca Sfinția voastră să muriți cu un plus de demnitate creștină?

- Scuză-mă frate, zise Sfântul Francisc, am inima atât de bucuroasă încât nu pot cu adevărat să mă împiedic: eu trebuie să cânt!

DIN ÎNȚELEPCIUNEA HASIDICĂ

EL ÎNSUȘI

«Noi spunem: Dumnezeuul lui Avraam, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacob, și nu spunem niciodată Dumnezeuul lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacob». Astfel a spus și Baal-Shem. Aceasta pentru că nici Isaac, nici Iacob nu au contat și nici nu s-au sprijinit pe cunoașterea dobândită de Avraam. Ei s-au pus pe ei înșiși și prin ei înșiși în căutarea unității în slujba Creatorului.

CASA PLINĂ PÂNĂ LA REFUZ DE RUGĂCIUNI

Baal-Shem, marele rabin, a rămas într-o zi împietrit pe pragul unei sinagogi în care el refuza să intre. «Nu, eu nu pot să pătrund aici, spuse el. Totul este plin aici. Totul este plin de la un perete la celălalt și de la pământ la plafon de cuvinte savante și de rugăciuni acumulate. Atunci, eu unde aş putea să-mi găsesc locul?»

Văzând că cei care îl însoțeau îl priveau fără să înțeleagă ce vrea să spună, el le-a explicat: «Dintre toate cuvintele spuse de la marginea buzelor de către cei care se roagă, ca și de cei care învață, nici unul nu urcă la cer. Un singur cuvânt nu a fost pronunțat aici dintr-un elan al inimii. Astfel, totul rămase în această sinagogă care a sfârșit prin a fi plină de la un zid la celălalt și de la dușumea până la plafon de rugăciunile care au fost greoaie și fără suflu».

CHIPUL ÎNSUȘI

Rabinul Baal-Shem, având într-o zi a face o invocație pentru a-l chema pe Sammael (prințul demonilor) pentru o anumită afacere, spiritul cel rău l-a apostrofă: «Cum îți permiti tu să mă chemi? Eu,

până în această zi, nu am fost chemat decât de trei ori: la pomul cunoașterii binelui și răului, în momentul închinării la Vițelul de Aur și în ceasul Distrugerii Templului». Atunci Baal-Shem a poruncit ucenicilor săi să-și descopere toți fruntea. Și Sammael a putut să vadă pe fruntea fiecăruia semnul „chipului” pe baza căruia Dumnezeu a creat omul. Spiritul s-a grăbit să facă ceea ce i se ceruse. Dar înainte de a pleca, spiritul a vorbit așa: «Voi, fiii lui Dumnezeu Celui Viu, mai lăsați-mă să mai rămân încă un moment pentru a putea contempla frunțile voastre».

ÎNAINTE DE A VENI MESIA

Înainte de venirea lui Mesia, lumea va cunoaște o eră de mare prosperitate și de mare abundență. Evreii vor fi bogați. Ei se vor obișnui să o ducă pe picior mare; și sobritatea, ei o vor lepăda. Apoi vor veni anii de secetă și de câștig puțin. Peste întreaga lume va fi sărăcie, dar evreii nu vor ști deloc să facă să tacă în ei foametea neînfrănată a nevoilor lor crescute. Atunci abia va începe traviul durerilor nașterii lui Mesia.

Rabinul Zevi, fiul lui Baal-Shem a spus odată așa: «După moartea tatălui meu odată eu l-am văzut. El mi-a apărut sub forma unui vulcan încins care arunca mii și mii de scânteii». Eu l-am întrebat: «Pentru ce îmi apari sub această formă?». Răspunsul lui a fost: «Pentru că astfel am servit eu pe Dumnezeu».

JOCUL DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

Yehiel, nepotul rabinului Baroukh, se juca într-o zi de-a v-ați ascunselea cu un alt băiețel. El se ascunsese foarte bine și aștepta ca tovarășul lui să vină să îl descopere. Dar după ce a așteptat un timp îndelungat el a sfârșit prin a ieși din ascunzătoare și nu a văzut nicăieri pe micul lui camarad. Atunci a înțeles că celălalt nu îl căutase deloc și în acea clipă a început să plângă cu ochii plini de lacrimi. Copilul alergă suspinând către bunicul lui ca să se plângă cu strigăte mari de răutatea tovarășului lui, de acest băiețel rău care nu vrusese să-l mai caute atunci când el se ascunsese atât de bine. Cu mari eforturi, bătrânul a reușit să îl oprească din plâns. Exact acest lucru spune și Dumnezeu: «Eu mă ascund și nimeni nu vrea să mă caute», spuse bătrânul în gândul lui.

ARBORELE GENEALOGIC

Băiețelul nu avea decât cinci ani atunci când a fost incendiată casa părintească. Auzind strigătele și lamentațiile mamei sale, el a zis: «Oare trebuie, mamă, să plângi atâta pentru o casă distrusă? - Oh, nu-i pentru casa distrusă plânsul meu și dezolarea, i-a răspuns mama lui; ci pentru aceea că am pierdut arborele nostru genealogic în foc. Un arbore genealogic care urca până la Yohanan Pantofarul, unul din marii maeștri ai Talmudului». Copilul o privi și zise: «Arborele genealogic! Ce-i cu asta, mamă? Eu o să-ți fac unul nou care va începe cu mine».

CAUZA

O poveste ne spune că un discipol al marelui rabin cabalist Eliya ben Shlomo din Vilna, după moartea tatălui său îl vedea în fiecare noapte în vis și acesta îl sfătuia persistent să se lepede de legea iudaică și să se facă creștin. Atât de violent a fost conflictul

dintre cei doi, încât fiul s-a dus să consulte pe marele rabin care i-a spus astfel: «N-ai decât să deschizi mormântul tatălui tău și acolo vei găsi două bucăți de lemn dispuse în cruce. Ia-le, aruncă-le, și în fine, vei cunoaște pacea în mod instantaneu». Totul s-a întâmplat așa cum i se spusese.

DIVERSITATE

«Cum se face, întrebă într-o zi rabinul Rafael pe maestrul său, că toate fețele umane nu seamănă una cu alta între ele?» Și rabinul Pinhas răspunse: «Aceasta este pentru că omul a fost făcut după chipul lui Dumnezeu. Fiecare aspiră forța divină vitală într-un loc diferit al ființei sale și, pentru aceasta, toți oamenii împreună constituie omul. Iată pentru ce chipul lor diferă».

DESPRE MÂNIE

Vorbind într-o zi cu un credincios, rabinul Pinhas i-a zis: «Cine vrea să-și ducă pe ai săi pe drumul drept, să nu folosească împotriva lor mânia, căci nu numai că el însuși se tulbură prin mânie, dar tulbură în mod egal și sufletul celor de care el se ocupă. De când eu am stăpânit mânia, o port în buzunar. Când am nevoie de ea o scot».

Rabinul Rafael arăta un mare zel de împăcăciune. I s-a întâmplat adesea să treacă pe la casa anumitor credincioși hasidiți pentru a li se adresa din toată inima soțiilor acestora și să le facă să crească în ele dragostea pentru pacea conjugală. Într-o zi el se afla (pe 9 Av, ziua aniversară a dărâmării Templului, zi de ajunare) într-o comunitate ai cărei membri erau despărțiți de mult timp printr-un conflict care nu făcea decât să crească. El a fost solicitat

de către una din părți să vină să restabilească pacea. «Numai că, adăugară ei, poate că rabinul nu ar vrea să se ocupe de afacerea noastră astăzi, în acest timp de doliu pentru Templu». La aceasta el răspunse: «Nici o zi nu s-ar potrivi mai bine ca asta pentru că, tocmai ca urmare a unei discordii mărunte a fost distrusă cetatea lui Dumnezeu».*

SPINUL DIN CĂMAȘĂ

Câteva femei veniseră într-o zi dintr-un orășel vecin, să facă o vizită rabinului Pinhas și acestea îl copleșiră cu întrebările lor infantile. Văzându-le din nou în fața porții a doua zi dimineată, înainte de ora rugăciunii, el fugi până la fiul lui și strigă: «Ah! Ar putea, în fine, să vină Mesia pentru ca să scăpăm o dată pentru totdeauna de iudeii „de bine”, de acești credincioși fals-evlavioși». La un moment dat el reluă: «Crezi că cei răi sunt aceia care întârzie venirea lui Mesia... Nu! Nu! Sunt tocmai iudeii cei buni. Un cui bătut într-un zid, oriunde, nu mă incomodează cu nimic. Dar un spin care mă împunge din cămașa mea este exact ceea ce mă sugrumă».

CUVÂNTUL ȘI LIMBILE

O întrebare pusă rabinului Pinhas: «Cum să se înțeleagă faptul că oamenii nu vorbeau între ei, înainte de Turnul Babel, decât o singură limbă, dar îndată ce Dumnezeu le-a trimis amestecarea limbilor, fiecare seminție s-a apucat să vorbească limba ei particulară? Cum a fost posibil pentru fiecare seminție în parte să vorbească imediat și să înțeleagă deodată propria-i limbă particulară în locul limbii unice pe care o practicau toți înainte?»

* După o tradiție talmudică (Ghitin cap. 55) se spune că o ceartă anodină între două familii iudaice a antrenat, ca o consecință nefastă, războiul de dărâmare a Ierusalimului de către romani.

Explicația rabinului Pinhas: «Înainte de Turnul Babel toate neamurile aveau în comun limba sacră, dar fiecare avea în particular propria-i limbă profană. Pentru aceea este și scris: „Tot pământul avea o singură limbă”, adică limba sacră, „și limbile”, adică dialectele populare profane care erau în ele înșile (în sinea lor). Limba profană servea fiecărei seminții pentru problemele interne, în timp ce limba sacră servea semințiilor între ele. Ceea ce a făcut Dumnezeu pentru a pedepsi, a fost aceea de a ridica uzajul limbii sacre».

MĂRTURIA MINCINOASĂ

Mare era renumele rabinului Raphael din Bershad pentru probitatea și sinceritatea lui. La un moment a fost solicitată mărturia lui în justiție pentru procesul unui evreu care era acuzat de lucruri foarte grave. În această mărturie decisivă pentru acuzat, rabinul ar fi reușit să salveze viața acuzatului. Rabinul Raphael știa însă că omul era într-adevăr vinovat. Astfel, în noaptea care preceda ședința tribunalului, în loc să se ducă să se culce, el a petrecut în rugăciune neîncetată până la primele luciri ale răsăritului. Iar când ziua a apărut, el se întinse pe pământ, închise ochii și a murit ca să nu ajungă să depună mărturia mincinoasă.

VACA

Legenda povestește așa: «În timpul în care rabinul din Zlotshov ducea încă viața lui ascunsă, el era atât de sărac încât femeia lui nu avea pantofi, și purta pentru a merge, papucii pe care, si-i confecționa ea singură. Se întâmpla atunci adesea ca rabinul să ajuneze de la un Sabbat la celălalt. În aceste ocazii el nu mai

părăsea de loc sinagoga. Pentru propria-i subzistență și pentru cea a copiilor lui, femeia sa vindea în fiecare dimineață laptele singurei vaci pe care o aveau. Într-o vineri s-a întâmplat ca vaca să nu mai dea lapte. Bietul animal se culcase și nu mai sufla. După ore și ore de îngrijire și de efort pentru a o reanima, nimic nu a folosit, iar femeia rabinului Mikhal nu mai avea nici o nădejde de salvare. Atunci a chemat un țaran pentru a veni să îi ia pielea. Omul încă nu se apucase de lucru când a venit acasă, rabinul Mikhal. Văzând vaca care zăcea în curte, el se apropie și înghiontind-o dulce, ușurel, cu bastonul îi zise: „Hai! În picioare, nu auzi! Trebuie să te gândești un pic și la noi.” Și vaca se ridică în picioare.

MESAGERUL LUI BAAL-SHEM

Înainte de a se face cunoscut, rabinul Yehiel Mikhal locuia în orașul Yampol, nu departe de Mezbij, orașul lui Baal-Shem.

Printre hasidii lui Baal-Shem, în vremea aceea, se afla un vânzător de animale care nu lipsea niciodată în a-i face o vizită maestrului său înainte de a pleca în turneu și vroia să petreacă Sabbatul în prezența rabinului. Într-o zi, când acest om își lua la revedere de la rabin pentru o nouă călătorie, Baal-Shem i-a zis: dacă vei trece prin Yampol du-i salutul meu rabinului Mekhele. La Yampol, comerciantul nostru s-a străduit în zadar să afle un rabin care purta numele de Mekhele și nimeni nu îl cunoștea. Atunci el a sfârșit prin a se duce să se informeze la sinagogă. «Nu, nu, nu există un rabin cu acest nume după cât cunoaștem noi» i-au spus ei. «Sau poate, interveni un altul, există într-adevăr un oarecare Mekhele (care este diminutivul în idiș de la Mikael) pe aici, dar nimeni încă nu l-a numit pe el rabin. Mai degrabă este vorba de „nebulul” cum îi spun copiii, dar numai copiii sunt cei care se ocupă de el. De altfel nici nu s-ar putea face nimic cu un tip care își izbește capul de toți pereții în timp ce se roagă, până când, pur și simplu îi țâșnește sângele din cap».

«Eu aş fi bucuros să pot să-i vorbesc» zise negustorul. «Da, dar numai că nu va fi foarte ușor pentru că atunci când el se află între cărțile lui, nu există nici un mijloc să-l scoți dintre ele și nimeni și nimic nu-l poate întrerupe. Afară doar dacă cineva se apropie și îi șoptește la ureche: „Aș vrea ceva să mănânc”. Îndată atunci el se ridică și caută cu disperare ceva cu care să-și hrănească oaspetele. Când revine, după ce află ceva hrană, atunci i se poate în sfârșit vorbi».

Comerciantul de animale a urmat drumul indicat și s-a dus la așa-zisul nebun. El locuia într-o baracă dărămată. Copiii, îmbrăcați în haine zdrențăroase erau toți grupați pe pragul lui. Rabinul Mikhal, care era așezat la masa lui cu o mare carte a Kabbalei deschisă în fața lui, nu-și ridică ochii atunci când vizitatorul intră și se apropie de el. Comerciantul se apropie atunci de urechea lui și îi șopti: „Aș vrea ceva să mănânc”. Atunci rabinul a făcut un salt până la dulap, cotrobăi prin dulap, dar negăsind nimic, reveni la masă în grabă, își luă cartea cea mare și alergă să o pună gaj la un buticar vecin pentru a putea să aducă pâine și miere. Pe când mânca, vizitatorul i-a zis: Baal-Shem m-a însărcinat să vă transmit salutările lui. Fără nici un cuvânt rabinul Mikhal înclină capul.

În continuare, comerciantul de vite îi vorbi: «Văd bine Rabbi Mikhal că sunteți un om sfânt. V-ar fi de ajuns să rugați pe Dumnezeu cerându-i bogăție și ați avea-o îndată. Atunci pentru ce trăiți într-o astfel de mizerie?» Rabinul Mikhal i-a răspuns: «Era odinioară un rege care pregătise un splendid festin pentru nunta fiicei sale preaiubite și în acest scop invitase la curtea sa pe toți prietenii lui. Pe invitația fiecăruia figura meniul marelui ospăț. Dar iată că prințesa căzu deodată bolnavă fără să o poată ajuta nici un leac. Ea s-a sfârșit în câteva ore. Mulțimea invitaților, fără un cuvânt, se retrase. Toți aveau o mare supărare și tristețe pentru moartea frumoasei și mult-iubitei prințese. Un singur invitat rămase. Cu invitația în mână, el ceru să i se servească în întregime meniul ceea ce s-a și făcut. El se instalează la masă și se puse să se înfrupte fără rușine. Ar trebui, oare, și eu să acționez în același fel acum când slava lui Dumnezeu se află în exil?»

Avertisment baronilor de carton, care huzuresc în timp ce Țara se scufundă.

...

Un ucenic întreba pe rabinul Mikhal: «Ce înseamnă aceste cuvinte din Scriptură care spun că Noe intră în corabie pentru a scăpa de apele potopului». Rabinul îi spuse: «Există două feluri de credință: credință simplă care primește cuvântul, așteptând împlinirea lui, și credință eficace, a cărei putere intervine imediat în ceea ce urmează să se întâmple și contribuie în felul acesta la împlinirea respectivului fenomen. Pentru aceasta, marea inimă a lui Noe se înpăimânta să creadă în venirea potopului, temându-se ca nu cumva prin credința lui să grăbească momentul respectiv. În felul acesta trebuie să înțelegem că el a crezut și nu a crezut până în momentul în care a fost silit să intre în corabie de venirea apelor».

Rabinul Mikhal mărturisi într-o zi copiilor lui: «Bindecuvântarea vieții mele a fost aceea că niciodată nu am avut nevoie de un lucru înainte de a-l fi posedat».

VIZITIUL

Într-o zi foarte geroasă, rabinul Wolf, fiul rabinului Mikhal se duse cu trăsura la o ceremonie de circumciziune. La un moment dat când era în sală, își aduse aminte de vizitiul lui care rămăsese în stradă în ger. Furișându-se discret, el a ieșit din sala de ceremonie și îi spuse: «Intră și tu să te încălzești! Dar omul respectiv îi răspunse clănțănind din dinți și frecându-și mâinile: „Nu pot să las caii mei singuri”. Lasă, ți-i păzesc eu, și când ai să

te încălzești bine, ai să revii să mă înlocuiești». Refuzând și protestând mai la început, omul a sfârșit totuși prin a se lăsa convins de forța insistenței și intră în casă. Acolo, fără să se țină seama de rang sau de persoană, că erai cunoscut sau nu, stăpânul casei oferea cu generozitate să bea și să mănânce tuturor. După vreo zece pahare, bravul nostru vizituu uitase total că mai era cineva afară care îi păzea caili și orele trecură. După un timp, desigur, invitații observară că rabinul lipsea, dar credeau că el avusese vreo urgență în altă parte și considerau că el avea să revină din moment în moment. De aceea, ei nu s-au neliniștit prea tare.

În sfârșit, a venit și timpul ca lumea să plece acasă. Când primii invitați ieșiră, în noaptea care căzuse între timp, descoperiră pe rabinul Wolf la capul cailor. El bătea din picioare clătănind din dinți și își lovea mâinile de cap ca să se încălzească.

HOȚII

Într-o noapte hoții se strecurară în casa rabinului Wolf și au jefuit tot ce le-a căzut sub mână. Rabinul, care îi vedea din camera lui, îi lăsa în pace ca să nu îi deranjeze. La sfârșit ei luară și o cană care servise cu o seară mai înainte pentru poziunea unui bolnav. Atunci, rabinul Wolf alergă la ei: «Oameni buni, le-a zis el, tot ceea ce ați putut găsi la mine vă fac cadou, dar vă rog mult lăsați această cană. Ea este plină de saliva contagioasă a unui bolnav. Fiți atenți». În continuare în fiecare seară, înainte de a se culca el pronunța aceste cuvinte: «Tot ceea ce posed mă lipsesc ușor de ele». El vroia prin aceasta ca, dacă hoții ar trebui să revină și el nu i-ar fi văzut, atunci, prin aceea că el le dădea blagoslovenia să fure, îi ajuta să evite păcatul furtului.

HOLOCAUST

La aceste cuvinte din Scriptură «În prima zi a fiecărei luni, la luna nouă veți aduce ardere de tot Domnului», rabinul Mordechai dădea această explicație: «Și pentru a vă înnoi conduita voastră oferiți Dumnezeuului vostru primul gând pe care îl aveți la trezirea din somn. Cine face astfel, Dumnezeu îl asistă și îl ajută să rămână toată ziua în uniune cu el, păstrând din toate lucrurile lui din ziua respectivă o legătură constantă cu primul său gând pe care i l-a închinat lui Dumnezeu».

Unui sărac care venise să bată la poarta lui, rabinul Samuel, negăsind de loc bani în buzunarul lui, i-a dat o baghetă. Femeia sa, când a aflat acest lucru, i-a făcut reproșuri vehemente și a început să se lamenteze: „Cum a putut el să dea unui cerșetor oarecare o bijuterie de o așa mare valoare, o baghetă cizelată dintr-o piatră mare și foarte prețioasă”.

Rabinul Samuel a trimis să caute pe sărac și aflându-l i-a zis: «Tocmai am aflat că bagheta pe care ți-am dat-o este de o mare valoare, prin urmare, acum știi despre ce este vorba și nu cumva să o revinzi cu un preț prea ieftin».

PREFERINȚE

Rabinul Samuel mărturisea într-o zi: «Dacă aș fi avut de ales, mi-ar fi plăcut mai mult să nu mor pentru că în lumea viitoare, zilele înfricoșătoarei judecăți nu există. Și ce poate să facă un suflet omenesc fără zilele acestei înfricoșătoare judecăți?»

În vremea interminabilelor lor peregrinări, de fiecare dată când treceau prin orașul Ludmir, rabinul Zousya și rabinul Elimelekh, găzduiau împreună la același om sărac și credincios. Mai târziu, când după ani și ani renumele lor a dobândit un larg orizont, ei au avut ocazia să revină la Ludmir, dar de data aceasta în trăsură și nu pe jos. Cel mai bogat personaj din acest orașel, care până atunci nici nu voise să audă de ei, a venit de data aceasta în întâmpinare lor și îi invită cu mare sollicitudine să găzduiască la el. La care ei i-au răspuns: «Nimic nu s-a schimbat, afară doar că noi acum avem o căruță cu cai. Dacă vrei, numaidecât să inviți caii, prin urmare... Cât despre noi, ca de obicei, vom găzdui acolo unde am făcut-o din totdeauna».

O ZI DIN VIAȚA RABINULUI

Când se trezea în fiecare zi, înainte de a adresa lui Dumnezeu sau oamenilor un singur cuvânt, rabinul Zousya striga: «Bună ziua la întreg Israelul!». Întreaga zi el ținea un registru asupra faptelor sale. Seara, înainte de a se așeza în pat pentru a adormi, el scotea această foaie din buzunar, o recitea și începea să plângă atât de mult, încât lacrimile lui sfârșeau prin a șterge scrisul de pe foaie.

FIUL JUDECĂTORULUI

Era odată într-un oraș un judecător bun și drept; acesta avea un fiu pe care îl iubea mai presus de orice. Într-o zi, niște huligani au năvălit în oraș, au dat foc la magazine și au brutalizat pe cei care încercară a le ține piept. În furia lor ucigașă au asasinat chiar și trecători nevinovați. Prinși de poliție, ei au fost aduși la tribunal.

Legea țării era clară: acești huligani erau vrednici de moarte. În momentul verdictului, fiul cel iubit al judecătorului se ridică și îi spuse: „Acești tineri, din frageda lor pruncie, n-au cunoscut iubirea unei mame sau sfaturile bărbătești ale unui tată. Primesc să fiu osândit eu în locul lor, iar pe ei să-i înfiez ca pe copiii tăi. Numai atunci viața lor se va schimba.”

În fața legii lui Dumnezeu noi toți suntem huligani; în gândire, în cuvinte sau în fapte, am poftit, am furat, am bătut, am ucis, am violat etc. Dar Iisus Hristos „a luat asupra Sa, păcatele noastre și cu rănilor Lui noi toți ne-am vindecat!” (Isaia 53, 4-5)

ÎN AFARA ȚĂRII SFINTE

„Un israelit în afara Țării Sfinte este ca și când nu ar avea Dumnezeu”.

„Era odată o pasăre care a fost prinsă și închisă într-o splendidă colivie de aur. Stăpânul ei nu voia cu nici un preț să-i dea drumul, în ciuda rugilor ei deznădăjduite și sfâșietoare. Sleită, pasărea a cerut ca măcar sora ei mai mare să fie înștiințată de captivitate sa prezentă. Cererea a fost acceptată și un mesager a fost trimis imediat în pădure. Îndată ce pasărea a auzit vestea cea tristă, de durere a căzut moartă pe loc. Mesagerul a revenit la pasărea captivă și i-a adus în schimb, vestea cea mai rea. Auzind-o, aceasta, la rândul ei a murit pe loc. Când stăpânul răuvoitor a fost înștiințat asupra celor întâmplate, nu a mai văzut nici un folos în a mai păstra pasărea moartă. A poruncit, deci, să fie deschisă colivia și s-a eliberat de prada lui. Chiar în această clipă, pasărea și-a revenit și și-a luat zborul. De pe o creangă înaltă ea îi spuse stăpânului: „Când m-au anunțat că sora mea cea mare murise, am înțeles tocmai din acest fapt că ea mi-a arătat calea prin care să mă eliberez”.

Numai un mort este eliberat din puterea poftelor. De poftele celor din afară și de cele care se află în el însuși. Pentru a trăi

slobod de rău, trebuie să accepți să mori... Grație „morții” surorii ei, pasărea și-a luat zborul, liberă și fericită.

Pentru noi, Iisus Hristos este Cel care ne-a învățat să murim încă înainte de moarte pentru a trăi deja viața veșnică. Murind poftelor și lumii, eu încetez de a mai fi robul acestor patimi. El, Hristos este Calea noastră.

PENTRU DUMNEZEU NU EXISTĂ BUNI SAU RĂI, CI NUMAI OAMENI

Nu se poate susține, într-o cugetare teologică serioasă, că opțiunea lui Dumnezeu pentru cei săraci și slabi, are ca revers ura față de cei puternici. De exemplu, pentru Dumnezeu, eliberarea evreilor din Egipt nu a fost o victorie, ci un dezastru; căci nu se poate vorbi de victorie dacă înving doar unii. Conform unei tradiții iudaice, când egiptenii s-au înecat în mare, îngerii voiau să intoneze un cânt de laudă lui Dumnezeu, dar Acesta strigă: „Oameni creați de Mine se scufundă în mare și voi vreți să ridicați glas de bucurie? (Ben Gurion, Micha Josef, Die Sagen der Juden, Frankfurt a.M. 1962, p. 464). De altfel, interpretarea în duhul universalist-umanist al profetilor, este singura cheie de interpretare a Scripturii divine: „Oare voiesc Eu moartea păcătosului, zice Domnul Dumnezeu – și nu mai degrabă să se întoarcă de la căile sale și să fie viu?

Dar și dreptul, dacă se va abate de la dreptatea sa și se va purta cu nedreptate și va face toate acele ticăloșii pe care le face nelegiuitul, va fi el oare viu? Toate faptele lui bune, pe care le va fi făcut, nu se vor pomeni, ci pentru păcatele sale, pe care le-a săvârșit, va muri”. (Ezechil 18, 23-24)

Tu porți pe Dumnezeu în tine, mai ușure decât pruncul femeii. Ai să-L cunoști. Închide ochii și ascultă: trece gândul. Tot pasul Lui e. Omul e potecă goală, - pasul Domnului calcă, și poteca zvâcnește. Potecile dau una într-alta, împânzind pământul. Dar Dumnezeu nu se arată pe toate potecile odată; El apucă pe una - și merge într-o singură parte, acoperit și descoperit câteodată de sălcii.

Oamenii toți, din înconjurul zării, aflând că Domnul se arată printre plopii de lângă mare, au alergat acolo și s-au împulzit să-L zărească. Până să ajungă ei, Domnul trecuse, și oamenii s-au întors întristați în cetăți și cătune.

- N-ați văzut pe Dumnezeu? întrebară ei.

- Cum era El? au răspuns oamenii localnici.

- Nici noi nu știm.

- Era ca un om?

- Să fi fost ca un om? Poate că era ca o văpaie sau ca o grădină care merge, sau ca un murmur cu lumină.

- Dumnezeul nostru e ca un om și ca un împărat în odăjdii.

- Nu pre acela îl căutăm, ziseră oamenii. Dumnezeul căutat de noi nu poartă sabie și nu e judecător. El e duh și urmă.

- Nu L-am văzut.

Nici nu putea să fie văzută o urmă.

Doamne, tu trebuie să fii mai fraged ca spicul de secară și mai smerit ca vioreaua...

Și de aceea poate că noi nu te putem desluși ...

CARE E CEL MAI BUN EXEMPLU DE URMAT?

Dov Beer din Mezeritch a fost întrebat:

- Care este cel mai bun exemplu de urmat? Cel al omului pios, care-și dedică viața lui Dumnezeu fără a se întreba niciodată de ce,

ori cel al omului erudit, care încearcă să înțeleagă voința Atotputernicului?

- Exemplul cel mai bun de urmat este cel al copilului, a răspuns Dov Beer

- Dar un copil nu știe nimic. Nici măcar nu înțelege care este realitatea!, fu reacția generală.

- Aici vă înșelați foarte mult, căci copilul are patru însușiri pe care nu ar trebui să le uităm niciodată. Un copil este întotdeauna fericit fără nici un motiv. Un copil este întotdeauna ocupat. Când vrea ceva, un copil dă dovadă întotdeauna de multă insistență și hotărâre în a cere acel lucru. Și, în sfârșit, un copil se oprește întotdeauna foarte repede din plâns.

NIMIC NU E CUM PARE A FI

O veche și cunoscută legendă, a cărei origine nu poate fi stabilită povestește că Arhanghelul Mihail, cu o săptămână înainte de Crăciun, le-a cerut îngerilor săi să viteze Pământul; dorea să știe dacă totul era gata pentru sărbătorirea nașterii lui Iisus Hristos. I-a trimis câte doi, un înger mai bătrân împreună cu unul mai tânăr, astfel încât să-și poată face o părere cât mai cuprinzătoare despre mersul lucrurilor printre creștini.

Una din perechile acestea a fost îndrumată către Brazilia și a ajuns acolo noaptea târziu. Cum nu aveau unde să doarmă, au cerut găzduire într-una din vilele arătoase ce pot fi văzute prin unele zone din Rio de Janeiro.

Stăpânul casei, un nobil în pragul falimentului (ceea ce, de altfel, se întâmplă cu mulți dintre locuitorii aceluia oraș) era un catolic foarte credincios și i-a recunoscut imediat pe cei doi soli cerești după aureolele daurite de pe creștetele lor. Era însă foarte ocupat cu pregătirile pentru sărbătorirea Crăciunului și nu voia să strice decorația aproape terminată: îi trimise să doarmă în pivniță.

Deși ilustratele de sărbătoarea Nașterii Domnului au totdeauna un fond cu fulgi de zăpadă, în Brazilia data aceasta cade în miezul

verii; în pivnița unde fuseseră trimiși era o zăpușeală teribilă și aerul – plin de umezeală – era apropiat irespirabil. Se culcară pe dușumeaua tare ca piatra, dar, când să-și înceapă rugăciunile, îngerul mai bătrân observă o crăpătură în perete. Se ridică, o repară folosindu-se de puterile-i divine și se întoarse ca să-și reia ruga de seară. Petrecură noaptea de parcă ar fi fost în iad, atât era de cald.

Dormiseră foarte prost, totuși trebuia să-și îndeplinească neapărat misiunea încredințată. A doua zi, străbătură marele oraș, cu cele douăsprezece milioane de locuitori ai săi, cu plajele, munții și contrastele sale. Începuseră să-și facă dărilor de seamă și, când se lăsă iarăși noaptea, o porniră către interiorul țării, dar, derutați de diferențele de fus orar se pomeniră din nou că nu aveau unde să doarmă.

Bătură la poarta unei case umile și fură primiți de doi soți. Pentru că nu avuseseră niciodată ocazia de a vedea gravurile medievale care-i reprezentau pe trimișii Domnului, bărbatul și nevasta lui nu-i recunoscuseră pe cei doi drumeți – dar, nici vorbă, dacă aveau nevoie de adăpost, casa le stătea la dispoziție. Pregătiră cina, li-l prezentară pe copilașul nou-născut și le oferiră chiar odaia lor, cerându-și scuze că, deși căldura era înăbușitoare, nu avuseseră bani, săraci fiind, ca să-și cumpere un aparat de aer condiționat.

Când se treziră a doua zi, văzură că toată casa era scăldată în lacrimi. Unica lor avere, o vacă ce le dădea lapte, brânză și de-ale gurii pentru familie murise la pășunat. Își luară bun rămas de la drumeți, rușinați că nu le puteau face cafeaua de dimineață, deoarece nu mai aveau de unde lua laptele.

Pe când mergeau pe drumul de pământ, îngerul mai tânăr își dădu pe față toată indignarea:

- Nu pricep felul tău de a proceda! Primul om avea tot ce-i trebuia și totuși l-ai ajutat. Dar în cazul acestei perechi de oameni sărmani, care ne-au primit atât de bine, n-ai făcut nimic ca să le ușurezi suferința!

- Lucrurile nu sunt cum par a fi – zise îngerul mai bătrân. Cât am stat în pivnița aceea groaznică, am observat că în zidul casei era depozitată o mare cantitate de aur lăsată acolo de un fost

proprietar. Crăpătura lăsa să se vadă o parte din comoară și m-am hotărât să o ascund la loc fiindcă stăpânul casei nu era dispus să-i ajute pe cei nevoiași.

Ieri, pe când dormeam în patul pe care ni-l cedaseră cei doi soți, am observat că sosise un al treilea oaspete: îngerul morții. Fusesse trimis ca să-l ia pe copilaș, cum însă eu îl cunosc de mulți ani, l-am convins ca, în locul lui, să ia viața vacii.

Amintește-ți de ziua pe care ne pregătim să o sărbătorim: nimeni, în afară de păstori, n-a vrut să o primească pe Maria. Și de aceea ei au fost cei dintâi cărora le-a fost dat să-l vadă pe Mântuitorul Lumii.

DESPRE REGI ȘI ÎNȚELEPTII LOR

Împărăția acestei lumi

Un bătrân pustnic fu invitat odată la curtea celui mai puternic rege din vremea aceea.

- Invidiez un om sfânt ca tine, care se mulțumește cu atât de puțin, spuse regele.

- Eu o invidiez pe Majestatea Voastră, care se mulțumește cu și mai puțin decât mine, răspunse pustnicul.

- Cum poți spune asta, când întreaga țară îmi aparține? zise împăratul jignit.

- Tocmai de asta. Eu am muzica sferelor cerești. Eu am râurile și munții întregii lumi, am luna și soarele, pentru că îl am pe Dumnezeu în inimă. Tot ce are Majestatea Voastră, pe de altă parte, este această împărăție.

Oseminte ancestrale

A fost odată un rege al Spaniei care era foarte mândru de strămoșii săi și care era cunoscut pentru cruzimea sa față de cei mai slabi decât el.

Într-o zi, el călătorea cu suita sa printr-o câmpie din Aragon unde, cu ani în urmă, tatăl lui murise în luptă; acolo întâlni un preot care scotocea printr-o grămadă de oase.

- Ce faci? întrebă regele.

- Slavă Majestății Voastre! spuse preotul. Când am aflat că regele Spaniei vine încoace, am hotărât să adun oasele răposatului Vostru tată și să vi le dau. Dar, oricât aş căuta, nu le pot găsi, căci sunt exact la fel cu oasele țăranilor, ale oamenilor săraci, ale cerșetorilor și ale sclavilor.

Cheamă alt fel de doctor

Un monarh puternic l-a chemat pe un preot – despre care toată lumea spunea că ar avea puteri tămăduitoare – să-l ajute să-i treacă durerile de spate.

- Dumnezeu o să ne ajute, spuse omul. Dar mai întâi să înțelegem motivele acestor dureri. Aș propune ca Majestatea Voastră să-și facă spovedania acum, căci spovedania îl obligă pe om să-și înfrunte problemele și îl eliberează de multe sentimente de vinovăție.

Deranjat că i se cerea să se gândească la problemele lui, regele spuse:

- Nu vreau să vorbesc despre astfel de lucruri; eu am nevoie de cineva care să mă vindece fără să-mi pună atâtea întrebări.

Preotul plecă și se întoarse după o jumătate de oră însoțit de un alt om.

- Eu cred că vorbele pot să aline durerea și să mă ajute să descopăr calea spre vindecare, spuse el. Cum nu vreți să vorbiți însă, eu nu vă pot ajuta. Dar am cu mine exact omul de care aveți nevoie: prietenul meu este chirurg veterinar și e obișnuit să nu vorbească cu pacienții săi.

Partea cea mai periculoasă

Un rege a strâns la un loc un grup de înțelepți ca să decidă care este cea mai importantă parte a corpului. Endocrinologul a declarat că glandele, pentru că ele reglează toate funcțiile corpului; neurologul a spus că inima, căci, fără ea, glandele nu ar funcționa. Nutriționistul l-a asigurat că stomacul, fiindcă fără hrană, inima nu ar avea putere să bată. Cel mai înțelept dintre înțelepți asculta în tăcere. Cum nu au putut cădea de acord, i-au cerut părerea.

- Toate aceste părți sunt esențiale pentru viață, a spus el. Dacă lipsește una dintre ele, corpul moare. Dar cea mai importantă parte nu există de fapt: aceasta este canalul imaginar care leagă urechea și limba. Dacă e vreo problemă cu acest canal, omul începe să spună lucruri pe care nu le-a auzit și atunci nu numai corpul moare, dar și sufletul e condamnat pe veci.

ÎNTOTDEAUNA ESTE POSIBIL SĂ VEZI LUCRURILE ÎN MAI MULTE FELURI

Eterna nemulțumire

Shanti călătorea din oraș în oraș, propovăduind Cuvântul Sacru, când un bărbat veni la el în speranța că îi va vindeca bolile.

- Muncește, mănâncă și slăvește-l pe Domnul, i-a spus Shanti.

- Când muncesc, mă doare spatele. Când mănânc, fac indigestie. Când beau, îmi arde gâtul. Când mă rog, nu simt că Dumnezeu m-ar asculta.

- Atunci găsește-ți alt învățător.

Omul plecă dezgustat. Shanti le spuse celor care auziseră conversația:

- Putea să vadă lucrurile în două feluri diferite și a ales de fiecare dată varianta cea mai rea.

Când o să moară, probabil o să se plângă de cât de frig e în mormântul lui.

Alegerea celui mai bun drum

Când abatele Antonio a fost întrebat dacă sacrificiul este calea către Rai, el a răspuns:

Există două astfel de căi. Prima este aceea a omului care își mortifică trupul și face penitențe deoarece crede că suntem cu toții condamnați. Acest om se simte vinovat și nedemn să ducă o viață fericită. El nu va ajunge niciodată nicăieri, căci Dumnezeu nu sălășluiește în vinovăție. A doua cale este aceea a omului care știe că lumea nu e chiar perfectă, cum am vrea noi să fie, dar el tot se roagă, face penitențe și investește timp și efort pentru a face mai bună lumea din jurul lui. În acest caz Prezența Divină îl ajută tot timpul, iar el obține rezultate în rai.

Ședere în deșert

- De ce stai în deșert? întrebă Domnul.
- Pentru că nu pot fi ceea ce vreau să fiu.
- Nimeni nu poate, dar toți trebuie să încercăm, spuse Domnul.
- E imposibil. Când încerc eu însumi oamenii mă tratează cu fals respect. Când sunt fidel credinței mele, ei încep să se îndoiască de mine. Toți se cred mai sfinți decât mine, dar pretind că sunt păcătoși, temându-se să-mi ia singurătatea în derădere. Încearcă tot timpul să-mi arate că mă consideră un sfânt, și astfel ei se transformă în emisari ai Diavolului, ispitindu-mi mândria.

- Problema ta nu e că încerci să fii ceea ce ești, ci că nu accepți cum sunt alți oameni. Și dacă ai să continui așa, mai bine ai rămâne în deșert, spuse Domnul, și plecă.

Mor de foame

Călătorul sosi la mănăstire în toiul unui viscol.

- Mor de frig și de foame , și n-am cum să-mi câștig existența; dar trebuie să mănânc.

Se întâmpla că, tocmai în ziua aceea, furtuna îi împiedicase pe călugări să reprovizioneze cămara, și nu aveau absolut nimic de mâncare sau de băut. Mișcat de ruga omului, abatele deschise tabernacolul, scoase din el sfânta împărtășanie și potirul cu vin și i le oferi acestuia.

Ceilalți călugări se îngroziră.

- E un sacrilegiu!

- De ce? răspunse abatele. Ați auzit cum David a mâncat pâine din tabernacol când i-a fost foame. Când a fost nevoie, Hristos a vindecat pe oameni Sâmbăta. Eu nu fac decât să pun în fapt spiritul lui Iisus: dragostea și mila pot să-și facă acum lucrarea lor.

POVESTIRI DESPRE ADEVĂRATA UMILINȚĂ

Să ne lămurim asupra unui lucru: nu trebuie să confundăm umilința cu falsa modestie sau cu servilismul. După cum spune Castaneda, un războinic nu-și pleacă capul în fața nimănui, dar nici nu permite ca altcineva să se umilească în fața lui. Iată câteva povestiri despre latura pozitivă a umilinței.

De ce Dumnezeu a lăsat omul pentru ziua a șasea

Un grup de înțelepți s-a întrunit într-un castel din Akbar ca să discute lucrările Domnului; voiau să știe de ce a lăsat crearea omului pentru ziua a șasea.

- A vrut să desăvârșască mai întâi Universul, ca să putem avea la dispoziție toate minunile lui, a spus unul.

- A vrut să experimenteze mai întâi cu animalele, ca să nu facă aceleași greșeli când ne plămădea pe noi, a susținut un altul.

Un evreu înțelept a apărut și el la întrunire. I s-a spus care era subiectul discuției.

- După părerea ta, de ce l-a creat Dumnezeu pe om abia în ultima zi?

- Foarte simplu, a răspuns înțeleptul. Pentru ca de câte ori vom fi copleșiți de mândrie să putem reflecta la faptul că, în schema divină, până și un simplu țăntar are prioritate în fața noastră.

Piatra care lipsea

Unul dintre marile monumente din orașul Kyoto are o grădină Zen care constă într-o suprafață de nisip și cincisprezece pietre.

Grădina avusese inițial șaisprezece pietre. Povestea spune că îndată ce grădinarul și-a terminat opera, l-a chemat pe împărat să o vadă.

- Magnific, a spus împăratul. Este cea mai încântătoare grădină din Japonia. Iar aceasta e piatra cea mai frumoasă din grădină.

Grădinarul a scos imediat piatra pe care o admirase atâta împăratul și a aruncat-o.

- Acum grădina e perfectă, i-a spus el împăratului. Nimic anume nu iese în evidență, și acum poate fi văzută în întreaga ei armonie. O grădină, ca și viața, trebuie văzută în totalitatea ei. Dacă zăbovim asupra frumuseții unui detaliu, restul ne va părea urât.

Rai și Iad

Un samurai violent, faimos pentru atacurile sale din senin, sosi la porțile unei mănăstiri Zen și ceru să vorbească cu maestrul.

Fără nici o ezitare, Ryokan s-a dus să-l întâlnească.

- Se spune că inteligența, e mai puternică decât forța brută, spuse samuraiul. Poți să-mi explici ce sunt Raiul și Iadul?

Ryokan nu spuse nimic.

- Vezi? răcni samuraiul. Eu îți pot explica foarte ușor: ca să-i arăți cuiva ce este Iadul, nu trebuie decât să-l pocnești. Ca să-i arăți ce este Raiul, nu trebuie decât să-l ameninți cu o violență cumplită și apoi să-l lași să plece.

- Nu vorbesc cu oameni proști ca tine, spuse maestrul Zen.

Samuraiului i se urcă sângele la cap. Vedea negru în fața ochilor de ură.

- Acesta-i Iadul, spuse Ryokan zâmbind. Să te lași mâniat de observații stupide.

Surprins de curajul călugărului, războinicul samurai se mai muie.

- Iar acesta este Raiul, spuse Ryokan invitându-l înăuntru. Să nu reacționezi la provocări prostești.

Fă ce fac alții

Abatele Pastor se plimba împreună cu un călugăr de la Sceta când fură invitați la masă. Proprietarul casei, onorat de prezența călugărilor, porunci să nu se servească decât cele mai bune mâncăruri.

Cu toate acestea, călugărul se afla în post și, când sosi mâncarea, luă un bob de mazăre și îl mestecă încet. Nu mănăca altceva decât acel bob de mazăre tot timpul cinei.

Pe când ieșeau, abatele îi atrase atenția:

- Frate, când mergi într-o vizită nu face o insultă din sfințenia ta; data viitoare când postești refuză pur și simplu orice invitație la cină.

Călugărul a înțeles ce voia să spună abatele. De atunci înainte, ori de câte ori era cu alți oameni, făcea ce făceau și aceștia.

Să-ți judeci fratele

Unul dintre călugării de la Sceta a comis un păcat grav și cel mai înțelept dintre eremiți a fost chemat să-l judece.

Eremitul a refuzat, dar cum ceilalți călugări au insistat, până la urmă s-a dus. A sosit purtând în spinare o găleată găurită, din care se scurgea nisip.

Am venit să-l judec pe fratele meu, îi spuse eremitul superiorului mănăstirii. Păcatele mele se scurg în urma mea precum nisipul din

această căldare. Dar cum nu mă uit în urmă și nu-mi observ păcatele, am fost chemat să-l judec pe fratele meu! Călugării au renunțat pe loc la ideea pedepsei.

NEUROFEN DUHOVNICESC

21 tablete

Calmant cu acțiune rapidă și eficientă

1. Un sfânt trist este un trist sfânt.
2. Avva Evloghie a spus: „Nu îmi vorbiți de monahii care nu râd. Aceștia nu sunt serioși.”
3. Avva Macarie avea un câine care îl urma peste tot cu fidelitate. Într-o zi în timp ce înainta în deșert, a fost ajuns din urmă de un țaran care i s-a plâns: „Avva, azi-dimineață, câinele tău mi-a mâncat o găină”. „Frate, bine că mi-ai zis, îi spuse bătrânul, căci în seara aceasta n-o să-i mai dau nimic să mănânce”.
4. Într-o zi, Avva Evloghie, nereușind să-și ascundă tristețea, fu întrebat de un bătrân: „De ce ești trist, Avva?”. „Încep să mă îndoiesc de judecata fraților în problema mărețelor realități ale lui Dumnezeu. este deja a treia oară când, arătându-le o bucată de pânză de in pe care am desenat un punct roșu și întrebându-i ce văd, toți mi-au răspuns: «Un punct roșu», însă nici măcar o dată «O bucată de pânză»...”
5. Un bătrân a spus: „Dumnezeu ne-a dat două urechi și o singură gură ca să nu spunem decât jumătate din ce auzim”.
6. Când lui Avva Pimen i s-a cerut să vorbească despre rugăciune, el a spus: „Nimeni nu poate vorbi despre rugăciune

dacă nu se roagă. Iar dacă se roagă, nu-i mai vine deloc să vorbească despre asta”.

7. Marele Antonie spuse într-o zi: „Oamenii se împart în trei categorii: invidioșii, orgolioșii și ceilalți... dar aproape că nu i-am întâlnit pe ceilalți”.

8. Avva, întrebă un bătrân, de ce căsătoria e numită „sfântă” de către Biserică? „Pentru că printre cei căsătoriți sunt mulți martiri”, răspunse surâzând bătrânul.

9. Un înțelept din lume se duse într-o zi la Avva Zenon. „Avva, întrebă el, știi să-mi spui ce este un filozof?”. „Filozoful e ca un orb căutând într-o cameră neagră o pisică neagră care nu se află acolo” fu răspunsul bătrânului. „Dar un teolog?”. „Teologul... e la fel, dar câteodată mai găsește pisica”.

10. Un tânăr din lume l-a căutat pe Avva Arsenie ca să-i ceară un sfat. „vreau să fiu medic, Avva, dar nu m-am hotărât încă dacă o să mă pregătesc pentru a mă îngriji de ochi sau de dinți”. Bătrânul i-a răspuns: „Să practici medicina întotdeauna este un lucru bun. Însă nu uita că nu avem decât doi ochi, pe când dinți...”

11. Un frate mai tânăr i-a spus bătrânului pe care îl cerceta: „Avva ca să meditez la scurtimea vieții aș vrea să-mi găsești un craniu! Cred că m-ar ajuta să mă concentrez la rugăciune”. Bătrânul i-a promis că o să-i facă pe voie, însă i-a adus fratelui nu un craniu, ci două. „Avva, de ce două?”. „Ca să-ți sporești râvna! Ține, frate, aceste două craniu ale marelui Sfânt Atanasie: unul din vremea tinereții, iar celălalt din vremea bătrâneții.”

12. Unui călugăr din pustia Sketică, deși era un om de adâncă rugăciune, îi era foarte frică de moarte. Iată ce i s-a spus când a cerut sfatul unui bătrân: „Crezi că este chiar așa o mare diferență între moarte și closet? Nici vorbă! Când trebuie să te duci, te duci!”

13. Avva Serafim le povestea fraților această istorioară: „Într-o zi un bătrân din deșertul Nitriei, ajuns în rai în toiul unor mari pregătiri de sărbătoare, a fost foarte mirat. «Nu sunt vrednic de o astfel de primire», îi spuse el Sfântului Petru. «Într-adevăr, îl lămurii Sfântul, aceste pregătiri nu se fac pentru tine, ci pentru un

episcop». «Înțeleg, spuse bătrânul smerindu-se, este vorba de ierarhie». «Este vorba de raritate, îl contrazise Sfântul Petru. Aici avem monahi cu miile, însă e foarte rar să vezi sosind câte un episcop»...

14. Doi tineri îndrăgostiți, tocmai în drum spre cununie, au murit într-un accident auto. Ajungând în Rai, ziseră Sf. Petru: Noi tocmai mergeam la cununie când am murit accidentați; te rugăm să ne cununi aici! – Cu mare plăcere, dragii mei, vă facem cununia civilă; pe cea religioasă nu putem fiindcă nu avem nici un cleric în Rai!

15. Niște părinți îi povestiră unui bătrân cum unul dintre ei, mergând prea departe în sudul deșertului Sketic, a fost mâncat de un trib de canibali. Ca să-i mângâie, bătrânul le zise: „Măcar bieții sălbatici așa au savurat pentru prima dată ceva din religia noastră.”

16. Un episcop făcu o vizită la o mănăstire din regiunea Chiliilor. Frații, care trăiau acolo doar cu pâine și apă, s-au dat peste cap ca să pregătească o masă pe măsura demnității episcopale, seara, după cină, și-au dat curaj și l-au întrebat: „Avva, cum ați găsit carnea noastră de ied?”. „Din întâmplare, sub o frunză de salată...”, a răspuns episcopul.

17. Un sfânt pustnic, din Nitria, întrebat de un pelerin dacă este fericit, a răspuns că n-a avut niciodată de ce să se gândească la asta.

18. Un bătrân a fost întrebat: „Avva, de ce atunci când fratele tău din chilie cântă psalmi te așezi de fiecare dată la fereastră?”. „Pentru că, răspunse el, nu vreau să se creadă că îl torturez.”

19. Avva Sisoe spunea despre teologii din Alexandria: „Dacă Dumnezeu le-ar fă cerut teologilor să scrie cele zece porunci, în loc de zece am fi avut o mie.”

20. Întrebându-l un frate pe Avva Teofil de ce crede că l-a închisoare sunt mai mulți bărbați decât femei, acesta a răspuns: „Pentru că la biserică sunt mai multe femei decât bărbați.”

21. Un tânăr, convertit de puțin timp, îl întreabă pe un bătrân: „Avva, ar trebui acum să renunț de tot la lume?”. „Nu te teme, îi

răspunse acesta, dacă viața ta e cu adevărat creștină, lumea e cea care va renunța cu adevărat la tine.”

22. Într-o zi, pe când fratele Gheorghe îngrijea de vacile mănăstirii, starețul își făcea plimbarea obișnuită. Neputând să se abțină, fratele Gheorghe îl întrebă: „Părinte Stareț, vă plac vacile mele?”. În loc de laudele așteptate, și pe bună dreptate meritate de frate, Părintele îi răspunse: „Frate, aici la mănăstire nu există «al meu» sau «al tău». Aici totul este de obște!”. Într-o altă zi pe când fratele Gheorghe era tot la vaci, a avut loc aceeași întâlnire. Starețul, văzându-l pe frate cam plouat și vrând să-l mângâie, întrebă cel dintâi: „Ce mai faci frate Gheorghe?”. „D’apoi Părinte Stareț, mă doare capu’ nostru!” fu răspunsul fratelui, care poate că și acum mai păste vacile mănăstirii cu pricina...

Guru și canguru’

- Știi care este diferența între un guru mare și rău și un cangur drăguț? Nici una. Pentru că amândouă la place să bage în buzunar.

Parabola budistă

Ascultați această parabolă. Într-o zi, un samurai îl întrebă pe maestrul zen Hakuin: „Există infernul? Dar paradisul? Dacă da, unde se află porțile lor? Și cum faci ca să intri?” Acest samurai avea o fire simplă. Nu se sinchisea de filozofie și vroia doar să știe cum să ajungă în cer și cum să evite infernul. Ca să răspundă, Hakuin adoptă un limbaj la nivelul samuraiului. „Cine ești tu? îl întrebă. – Sunt samurai”, răspunse omul. În Japonia, samuraiul este un războinic perfect care nu pregetă nici o secundă să-și dea viața când este nevoie. „Sunt primul dintre samurai, urmă mândru vizitatorului. Chiar și Împăratul mă respectă. – Tu un samurai? îl luă în răs Hakuin. Ai mai degrabă aerul unui pungaș mizerabil”. Rănit în amorul propriu, samuraiul uită motivul venirii sale și trase sabia. „Iată o poartă, spuse Hakuin surâzând. Sabia, mânia, vanitatea,

ego-ul sunt porțile iadului”. Samurailul înțelesese lecția și puse sabia la loc în teacă. „Și iată cealaltă poartă, aceea a paradisului...”, comentă Hakuin.

Parabola unui iezuit

Demult, tare demult, într-o regiune deșertică, arborii erau rari și fructele creșteau cu greutate. Un om care se credea „profet” transmisese un ordin, spunea el, de la Dumnezeu. „Iată porunca mea pentru toți: nimeni nu va mai mânca mai mult de un fruct pe zi. Să fie scris în Cartea Sfântă. Oricine va încălca această Lege va fi vinovat de un păcat grav în fața lui Dumnezeu și a umanității”. Ori, pentru epoca și binele comunității de atunci, era chiar legea bunului simț. Legea a fost respectată cu sfințenie timp de secole, până în ziua în care savanții descoperiră un mijloc de a transforma deșertul în pământ arabil. Țara a devenit bogată în arbori fructiferi capabili de o productivitate extraordinară. Dar din cauza Legii, scrupulos respectată de autoritățile religioase și chiar civile ale țării, arborii se aplecau sub povara fructelor neculese. „Un fruct pe zi” era scris. Oricine ar fi denunțat păcatul împotriva umanității care consta în a lăsa să putrezească atâtea fructe, era calificat drept hulitor. Se spunea despre acești oameni care îndrăzneau să pună la îndoială valoarea și actualitatea Cuvântului lui Dumnezeu că erau prinși de o judecată orgolioasă și că erau incapabili de credință și de supunere, singurele care deschid sufletul pentru Adevărul suprem. Cum așa-zisul „profet” murise demult, nimeni nu putea să-l întrebe dacă Legea mai era valabilă în condițiile care se schimbaseră atât de mult. De aceea autoritățile religioase au continuat să ceară ca Legea „divină” să fie aplicată. De-a lungul anilor, din ce în ce mai multe persoane au luat în derădere Legea, pe Dumnezeu și religia. Alții au încălcat porunca în secret, cu conștiința mereu încărcată. Cât despre „fidelii” care se conduceau riguros după Lege, erau convinși că sunt mai buni decât ceilalți,

când de fapt practica un obicei fără sens și depășit, pe care nu aveau curajul să îl abandoneze. Asta-i!

A privi o floare

- Un om fără Dumnezeu este ca o floare fără pământ. Ofilirea lui nu vine din Absolut, ci din absoluta lui dezrădăcinare.

Frământarea

„Nu ați auzit vorbindu-se de acel om nesăbuit care, aprinzând o lanternă în toiul amiezii, alerga prin mijlocul pieții și striga fără încetare: Îl caut pe Dumnezeu! Îl caut pe Dumnezeu! – Și cum acolo se găseau desigur adunați mai mulți dintre aceia care nu credeau în Dumnezeu, s-a iscat o mare ilaritate. L-ai pierdut? spuse unul. S-a rătăcit ca un copil? spuse un altul. Sau poate se ascunde undeva? [...] Nebunul se agita în mijlocul lor și îi străpungea cu privirile. Unde este Dumnezeu? strigă el, am să vă spun! *Noi l-am ucis* – voi și cu mine! Noi suntem cu toții asasinii săi! Dar cum am făcut noi aceasta? Cum am putut noi să golim marea? Cine ne-a dat buretele cu care să ștergem întreg orizontul? Ce am făcut noi, ca să despărțim acest pământ de soarele său? [...] Nu ne-am aruncat oare într-o cădere continuă? [...] Nu rătăcim ca pierduți într-un neant infinit? Nu simțim respirația vidului? Nu este tot mai frig? Nu se face noapte încontinuu și din ce în ce mai multă noapte? Nu trebuie să aprindem felinarele încă de dimineață? Nu auzim încă nimic din zgomotul făcut de groparii care l-au îngropat pe Dumnezeu? Nu simțim încă nimic din putrezirea divină? – divinitățile, și ele putrezesc! Dumnezeu a murit! Dumnezeu rămâne mort! Și noi suntem aceia care l-am ucis!” (Nietzsche „Știința veselă”, aforismele 125 și 343).

Unul din profesorii mei își scrisese pe ușă: „Dumnezeu a murit”, semnat „Nietzsche”. Malițios, un student adăugase: „Nietzsche a murit”, semnat „Dumnezeu”.

„Bătrânul Haakon avea grijă de un oarecare schit. În acest schit se păstra un Christ foarte venerat care avea și un nume semnificativ: „Hristos al darurilor”. Toți alergau la El pentru a-I cere ajutorul. Într-o zi, și eremitul Haakon s-a hotărât să solicite o favoare și, îngenuncheat înaintea icoanei, zise:

- Doamne, vreau să sufăr pentru Tine! Lasă-mă să ocup eu locul Tău! Vreau să Te înlocuiesc pe cruce!

Rămase liniștit, cu ochii la icoană, așteptând un răspuns. Deodată – o, minune! – văzu cum Răstignitul începea să-și miște buzele și să-i zică:

- Prietene, sunt de acord cu dorința ta, dar cu o condiție: indiferent ce s-ar întâmpla și indiferent ce ai observa, trebuie să rămâi totdeauna tăcut.

-Îți făgăduiesc, Doamne.

S-a făcut schimbul. Nimeni nu și-a dat seama că era Haakon cel care stătea pe cruce, susținut de cele patru cuie, și că Domnul ocupa postul eremitului. Credincioșii continuau să curgă la schit, cerând fel de fel de favoruri și Haakon, credincios făgăduinței, tăcea din gură. Până într-o zi...

Sosi un bogătaş care, după ce s-a rugat, lăsă acolo uitată punga sa. Haakon l-a văzut dar a păstrat tăcerea. De asemenea, nu a zis nimic când un sărac care a venit două ore mai târziu s-a apropiat de punga bogatului. Și nu a spus nimic atunci când un copil s-a prosternat înaintea lui, puțin după aceea, pentru a-i cere protecția înainte de a întreprinde un voiaj. Dar nu a putut să se abțină atunci când a văzut pe omul bogat întorcându-se, crezând că acel băiat era cel care îi luase punga, și insista în a-l acuza și a-l denunța. S-a auzit atunci o voce puternică:

- Oprește-te!

Amândoi au privit în sus și au văzut că era icoana cea care strigase. Haakon a lămurit cum se întâmplaseră într-adevăr lucrurile. Bogatul rămase mâhnit și ieși din schit. Tânărul ieși de asemenea pentru că se grăbea în călătoria sa. Când în sfârșit schitul rămase gol, Hristos se îndreptă către Haakon și îi zise:

- Jos de pe cruce, nu meriți să ocupi locul Meu, nu ai știut să păstrezi tăcerea.

- Doamne – zise Haakon confuz – cum puteam să îngădui o astfel de nedreptate?

- Tu nu știai că bogatului îi convenea să piardă punga, îi răspunse Hristos, pentru că purta în ea prețul virginității unei femei. Săracul, în schimb, avea nevoie de acest ban și a făcut bine că a luat punga. Cât privește pe băiat, dacă ar fi rămas reținut la schit, nu ar fi ajuns la timp pentru a se îmbarca și ar fi scăpat cu viață, pentru că, trebuie să ști, în aceste momente vaporul se scufundă în marea cea largă.”

Această legendă, desigur, nu trebuie să o interpretăm ca pe o invitație la fatalism – „fie ce-o fi, este mai bine să stăm cu brațele încrucișate” – ci ca pe o invitație de a nu maltrata taina. Nouă ne lipsesc suficient de multe date pentru a ne aventura să judecăm puterea lui Dumnezeu. Este necesar, fără îndoială, să încercăm a înțelege până unde putem – și este exact cea ce vom încerca în aceste pagini – dar după aceea va fi iarăși necesar să știm să păstrăm o respectuoasă tăcere în fața tainei, care depășește capacitatea noastră de înțelegere. „Acum vedem ca prin oglindă în ghicitoră, zicea Sfântul Pavel, iar atunci față către față” (I Cor. 13, 12).

Amenințați de înviere

Iată aici mărturia unui ziarist din Guatemala amenințat cu moartea:

«Se zice că sunt amenințat cu moartea. Poate. Fie ce-o fi, eu sunt liniștit pentru că dacă mă ucid, nu îmi vor lua viața. O voi lua cu mine agățată de umărul meu ca o glugă de păstor.

Celui pe care îl ucid îi vor lua ce se poate, așa cum se obișnuiește astăzi să se spună: degetele mâinii, limba, capul... poate să-i ardă și trupul cu țigări, îl pot strânge cu menghina, îl pot face tocană. Totul se poate face; și cei care mi le spun vor fi fiind mișcați profund, și pe dreptate.

Eu, însă, nu mă emoționez prea mult pentru că, de copil, Cineva a suflat în urechile mele un adevăr neclătinat, care este în același timp o invitație la veșnicie: „Nu vă temeți de cei ce pot să vă ucidă trupul, dar nu pot să vă ia viața!”

Viața, adevărata viață, s-a întărit în mine atunci când, citind pe părintele Teilhard de Chardin, am învățat să citesc Evanghelia: procesul învierii începe cu primul coș care iese pe față; cu prima zbârcitură de bătrânețe care apare pe mâinile noastre, cu primul fir de păr alb pe care îl descoperim în capul nostru într-o zi oarecare, atunci când ne pieptănăm; cu primul suspin de nostalgie pentru o lume care, deodată, se dezleagă și se îndepărtează sub ochii noștri; astfel începe învierea.

Astfel începe acel ceva atât de incert încât unii îl numesc „viața cealaltă”, pentru că în realitate nu este vorba de altă viață, ci de viață, alta.

Se zice că sunt amenințat de moarte, de moartea corporală pe care a iubit-o mult Sfântul Francisc. Și cine nu este amenințat de moarte? Toți suntem, de când ne naștem. Pentru că a te naște înseamnă să te îngropi un pic.

Amenințat de moarte. Și ce? Dacă așa a fost, eu îi iert anticipat. Crucea mea să fie o perfectă geometrie a iubirii, de pe care pot continua să iubesc, să vorbesc, să scriu și să surâd din când în când tuturor fraților mei, oamenilor.

Sunt deci amenințat de moarte, dar în acest avertisment există o greșeală conceptuală: nici eu, nici nimeni nu suntem amenințați de moarte: suntem amenințați de viață, amenințați de nădejde, amenințați de iubire.

Ne înșelăm. Noi, creștinii, nu suntem amenințați de moarte, suntem amenințați de Înviere. Pentru că, în afară de Cale și Adevăr, El este Viața, chiar dacă aceasta este răstignită pe culmea josiției lumii...»

Chipul Fecioarei văzut de un filosof ateu

Fecioara este palidă și privește la prunc. Ceea ce ar fi vrut să pictez pe fața ei este un dor ce nu mai apăruse niciodată pe vreun chip omenesc. Pentru că Hristos este un copil, carnea și rodul măruntaielor ei. Ea la purtat nouă luni și îl va alăpta, iar laptele ei va deveni sângele Domnului. Pentru un moment, ispita este atât de puternică încât uită că este Dumnezeu. Îl strânge în brațe și îi spune: Micuțul meu. Dar altădată se retrage și gândește: Dumnezeu este aici. Și o cuprinde o temere religioasă față de acest Dumnezeu mut, față de copilul care o sperie. Pentru că orice mamă se simte câteodată blocată în fața acestei bucați din trupul său care este fiul ei și se simte descumpănită în fața acestei noi vieți care a apărut din viața sa și care are gânduri diferite. Dar nici un copil nu a fost mai crud și mai repede smuls de la mama sa ca acesta, pentru că el este Dumnezeu și depășește tot ceea ce ea își poate imagina.

Dar cred că mai există și alte momente, fugare și tainice, în care simte că Hristos este fiul ei, micuțul ei, care este Dumnezeu. Îl privește și se gândește: „Această carne divină este carnea mea. A fost făcut de mine, are ochii mei și desenul gurii lui este cel al gurii mele. Seamănă cu mine. Este Dumnezeu dar seamănă cu mine!”

Și nici o femeie nu a avut șansa de a-L avea pe Dumnezeu pentru ea singură, un Dumnezeu atât de mic încât să-l poți lua în brațe și să-l acoperi de sărutări; un Dumnezeu atât de cald, care surâde și respiră; un Dumnezeu pe care poți să-l atingi și care râde. Într-unul din aceste momente ar picta-o eu pe Maria dacă ar ști să pictez.

J.P. Sartre

Veșnicia și plictiseala

Dar veșnicia este să te dezobișnuiești. Nu trebuie să ne temem deci de monotonie. (Cunoașteți anecdota cu pictorul Lantara care, fiind pe patul de moarte, în 1778, când cineva i-a zis că în curând îl va vedea mereu pe Dumnezeu față în față, a replicat: Cum, și din profil niciodată?)

Când nu mai există un Dumnezeu care să ne ierte

Anselmo, acel bătrân luptător în războiul civil din Spania care apare în romanul „Pentru cine bat clopotele”, plângea de fiecare dată când trebuia să ucidă pe cineva. „Dacă după asta mai rămân în viață – spunea – voi încerca să fac în așa fel să nu mai fac rău nimănui, ca să pot fi iertat. Și Robert Jordan, americanul ce lupta alături de el, îl întrebă: De cine? Nu știu – mărturisea Anselmo – de când nu mai avem Dumnezeu, nici pe Fiul Său, nici pe Sfântul Duh, cine este cel care iartă? Eu nu știu.”

Catedrala Mântuiei Neamului

„Doamne, sfântul Narottam nu binevoiește niciodată să vină la templul tău regal – îi spuse un slujitor regelui. Dacă te-ai duce la drum, ai vedea lumea călcându-se în picioare ca să-l audă cântând laude către Dumnezeu, ca roiul de albine în jurul unui lotus. Templul în acest timp este pustiu; nu-și face slujba auritul potir cu miere!”

Regele, amărât în inima lui, s-a dus pe câmpul unde Narottam se ruga așezat în iarbă și i-a spus: „Părinte, de ce stai în praful câmpului ca să predici iubirea de Dumnezeu și nu mergi la templul cu cupolă de aur?”

„Pentru că Dumnezeu nu stă în templul tău”, răspunse Narottam.

Regele, supărat, spuse: „Dar nu știi că s-au cheltuit douăzeci milioane în aur pentru ridicarea acestei minuni?”

„Ba da, răspunse Narottam, știu. A fost în anul în care focul ți-a devastat orașul și mii de sărmani au venit degeaba să ceară la ușa ta. Dumnezeu a spus: Mizerabilă ființă cel care nu poate da adăpost fraților săi și vrea să-mi ridice mie casă! Și a plecat cu cei săraci pe sub copacii drumului. Această risipă de aur de care vorbești nu are pe dinăuntru decât aburul cald al orgoliului tău.”

Plin de furie, regele îi strigă: Să pleci din regatul meu!

Sfântul îi răspunse liniștit: Da, mă trimiți acolo unde L-ai exilat pe Dumnezeu meu.”

Întâlnire

Mergând Sfântul Ludovic, regele Franței, în peregrinare să viziteze sanctuarele lumii și ajungând la urechile lui faima sfințeniei fratelui Gil, care fusese unul dintre primii însoțitori ai Sfântului Francisc, și-a propus și a luat hotărârea fermă de a-l vizita. (...) A venit portarul și i-a spus fratelui Gil că la poartă se află un pelerin care întreba de el; și i-a descoperit duhul că era vorba despre regele Franței. Imediat, cu mare fervoare, a ieșit din chilie, a alergat la poartă și, fără a mai întreba nimic, deși nu se văzuseră niciodată, se așeză în genunchi în fața lui cu mare devoțiune; cei doi se îmbrățișară și se sărutară cu mare bucurie, ca și când ar fi existat între ei o strânsă și foarte veche prietenie. Și toate acestea s-au petrecut fără a-și spune un cuvânt unul altuia, rămânând îmbrățișați în tăcere plini de iubire și bunătate. Stătură așa o vreme, fără să-și spună nici un cuvânt, apoi se despărțiră. (...) «Nu trebuie să vă mirați, dragii mei frați – a explicat Fray Gil – că nici eu nici el nu am putut să ne spunem vreun cuvânt; (...) privindu-ne unul pe altul în inimi, am aflat ceea ce eu voiam să-i spun lui și ceea ce el voia să-mi spună mie, mult mai bine și cu mult mai multă înțelegere decât dacă ne-am fi vorbit în cuvinte, din

cauza puținătății limbii omenești care nu este în stare să exprime tainele adânci ale lui Dumnezeu.»

A fost comunicarea a două persoane care tac împreună.

FUNDAMENTALIST SINUCIGAȘ

Un preot evlavios și providențialist care, atunci când s-a produs o inundație în satul său, nu ascultă de o comisie alcătuită de vecinii lui, care îl sfătuiau să părăsească repede Templul. „Dumnezeu mă va salva”, zise el foarte convins de acest lucru. Când nivelul apei a urcat, unii enoriași au mers să-l caute cu o barcă, dar el a refuzat să-i însoțească și s-a suit în clopotniță. Puțin după aceea, pompierii încearcă să-l culeagă de acolo cu un elicopter, dar el i-a alungat pentru că a continuat să creadă numai în Dumnezeu. După cum este logic, a sfârșit prin a se îneca și, când a sosit la cer, s-a plâns la Domnul fiindcă îl părăsise. Dumnezeu, foarte surprins, îi răspunde: „Cum te-am părăsit dacă am făcut tot ce am putut? Ți-am trimis o comisie de vecini, am transpirat să-ți găsesc o barcă... și, mai mult, am ajuns să închiriez și un elicopter!”

Omul cu mâinile legate

O altă parabolă, cea a omului cu mâinile legate, poate să ne ajute pentru a vedea mai bine această problemă:

„Era odată un om ca toți ceilalți, un om normal: avea calități pozitive și negative, nu era deosebit. Într-o noapte, deodată, l-au chemat la poartă. Când deschise, se întâlnește cu dușmanii săi. Erau mulți și veniseră împreună. Dușmanii lui i-au legat mâinile, apoi au zis că era mai bine deoarece așa, cu mâinile legate, nu putea să facă nici un rău. (Au uitat însă să-i spună că nu mai putea să facă nici bine). Și s-au dus, lăsând un paznic la poartă, pentru ca nimeni să nu poată să vină și să-l dezlege.

La început era disperat și încerca să rupă legăturile. Când s-a convins că totul este inutil, a încercat să se obișnuiască cu această nouă situație. Puțin câte puțin, a început să se obișnuiască a continua să existe cu mâinile legate. La început îi trebuia ceva timp ca să-și scoată pantofii. Apoi sosi o zi în care a reușit să aprindă un fitil. Apoi a început să uite de faptul că mai înainte avea mâinile libere. Între timp, paznicul îi comunica zi după zi lucrurile rele pe care le săvârșeau în afară oamenii care aveau mâinile libere (uita însă să-i spună și lucrurile bune pe care le făceau acești oameni și alții cu mâinile libere). Au trecut astfel mulți ani. Omul a ajuns să se mulțumească cu mâinile legate. Și când paznicul i-a vestit că, în urma acelei nopți în care au intrat la el, omul cu mâinile legate nu mai putea să facă nici un rău (nu i-a semnalat însă și că nu a mai putut face nici un lucru bun), omul a început să creadă că era mai bine să trăiască cu mâinile legate. În plus se obișnuise atât de mult cu legăturile...

Au trecut astfel foarte mulți ani. Într-o zi, prietenii săi au surprins pe paznic, au intrat în casă și i-au rupt legăturile care îl țineau legat. „Deja acum ești liber”, i-au zis, dar ajunseseră prea târziu: mâinile omului erau totalmente atrofiate.”

ADEVĂRUL

Oricând, grăiește adevărul!

Un tânăr, crescut de mama lui în căile adevărului, pornind de-acasă să-și caute un loc în lume, primi de la ea sfatul acesta: „Grăiește adevărul în orice împrejurare – și păstrează-ți pacea sufletului.”

Luând cu sine câteva lucruri și o sumă de bani, tânărul porni la drum.

Mergând prin niste locuri neumbrate, iată îi ieșiră înaintea niște tâlhari.

Unul din ei îi zise:

- Ce bani ai la tine?

Plin de tăria păcii – și aducându-și aminte de sfatul mamei, tânărul scoase liniștit punga din buzunar și întinzându-o tâlharului, îi spuse ce bani se aflau în ea.

Văzând pacea lui, tâlharul se tulbură – și îl întrebă:

- Cine ești tu – și cine ți-a dat putere și liniște?

Tânărul, plin de pace, îi răspunse:

- Mă supun făgăduielii ce-am făcut mamei de a spune adevărul și de a-mi păstra pacea.

- Dar pe ea cine a învățat-o acestea? Întrebă din nou tâlharul.

Foarte simplu, tânărul îi răspunse:

- Domnul Hristos, căruia slujim amândoi.

Atâta de atins fu în suflet tâlharul, încât îi dădu înapoi punga – și-i zise:

- Du-mă, te rog, și pe mine, pe drumul acesta.

Tâlharul acela a ajuns, pe urmă, unul din cei mai mari credincioși din vremea aceea.

ASCULTAREA

Ascultare

Odinioară, un împărat credincios cercetă o mănăstire în care trăiau niște călugări mult îmbunătățiți. Văzându-le viața cea bine petrecută, împăratul își arată curtenilor săi gândul de a părăsi domnia și a veni să-și petreacă rămășița zilelor în acea mănăstire. Curtenii, dându-și seama că, în felul acesta, împărăția și-ar pierde pe bunul ei îndrumător, meraseră în ascuns la starețul mănăstirii și-l rugară să nu lase pe împărat a-și înfăptui acest gând. Starețul le făgădui.

Când împăratul veni la stareț și-i ceru să fie primit în mănăstire, starețul îi răspunse:

- Te primesc, împărate, cu dragă inimă.

Împăratul îi mulțumi, iar curtenii rămaseră în uimire de întâmplarea aceasta, crezând că starețul i-a înșelat. Dar tot atunci, starețul grăi:

- Dar, mărite împărate, cum viața monahicească mai ales ascultare înseamnă, iată, după ce te-am primit printre monahii acestei mănăstiri, îți poruncesc în numele Domnului, să mergi din nou pe tron – și acolo, călăuzit mereu de Dumnezeu, să duci mai departe împărăția, pe căile cele plăcute Lui.

Împăratul a înțeles gândul cel bun al starețului – și a mers din nou la conducerea împărăției, pe care a îndeplinit-o cu încă și mai mare credință.

BÂRFIREA

Păcatul bârfirii

Odată, un om plin de cuviință și de credință, se plimba printr-o preafrumoasă grădină, cu un cunoscut al său, care avea păcatul bârfirii.

Punându-și în gând să-l vindece de acest păcat, credinciosul începu să spună:

- Frumoasă ar fi grădina aceasta, dar iată colo niște pietre urâte îi strică toată frumusețea.

Bârfitorul, nebănuind capcana ce i se întinse, răspunse:

- Ce are a face? Și cu acele pietre, grădina tot frumoasă rămâne.

Credinciosul, în loc de a-i da ascultare, zise mai departe:

- Iată, dincolo, sunt câteva flori veștejite. Ce păcat! Toată frumusețea grădinii este stricată.

Bârfitorul se împotrivi din nou, dar credinciosul se prefăcu că bârfește mai departe frumusețea grădinii, la care, bârfitorul zise:

- Dar ce au a face toate acestea, pe lângă marea frumusețe a grădinii?

Atunci, credinciosul se opri, privi cu ochi de dojană pe bârfitor – și-i zise:

- De ce te miri? Așa faci și tu toată vremea. Vezi la oameni numai pietrele, numai florile veștejite și alte mici greșeli și dai deoparte toată cealaltă parte frumoasă. Când, firesc ar fi, să te porți dimpotrivă: să prețuiești cele frumoase și să uiți pe cele greșite, pe care le are orice om.

La acestea, bârfitorul tăcu – și căpătă bună învățătură în duhul său.

BINELE

Nu-i de ajuns să nu faci răul

Un om spunea într-o adunare:

- Eu nu fac rău și asta-i de-ajuns pentru sufletul meu.

Dar un altul din cei de față, mai zidit în credință fiind, i-a răspuns:

- Nu-i de-ajuns să nu faci răul, dragul meu, ci trebuie, pe lângă aceasta, să faci binele!

Dar acela nu voia să țină seamă de aceste vorbe.

Atunci credinciosul îi dădu pilda aceasta:

- Să zicem că ai o grădină frumoasă, cu flori alese și cu cărări curate. Ca s-o păstrezi așa, crezi că-i de-ajuns să nu-i faci vreun rău? Crezi că ea se va strica numai dacă îi calci florile sau îi desfunzi cărările? Nu, dragul meu, ci e de-ajuns s-o lași neîngrijită. În curând florile vor fi năpădite de scaieți, iar cărările vor fi acoperite de buruieni. Iată că nu i-ai făcut nici un rău, și ea, cu toate acestea, s-a pă rădu it. Ca s-o păstrezi, trebuie să-i faci și binele, adică s-o cureți și s-o îngrijești.

Și vorbitorul mai spune:

- Așa e și cu viața noastră sufletească. Nu e de-ajuns să nu faci răul – ci trebuie să faci și binele.

Și cei ce ascultau aceste vorbe, dădură încredințare că acesta este adevărul.

BISERICA

Farmacia Bisericii

Un preot din America văzând că credincioșii săi folosesc unele lucruri proaste pentru așa zisa înfrumusețare a trupului, s-a apucat și a pus la ușa bisericii o bucată mare de carton, pe care era scris așa:

Singura spițerie adevărată este biserica.

Ea are cele mai bune dresuri și vâpseli – precum și cele mai folositoare unsori pentru înfrumusețare.

Cea mai bună vâpsea de buze este surâsul plin de bunăvoință.

Unsurile cele mai potrivite pentru înfrumusețarea feței sunt gingășia, devotamentul și statornicia, amestecate în părți egale.

Băutura de viață lungă cea mai potrivită este credința.

Crema de migdale dulci care face să dispară arsurile dragostei de sine și altele asemenea, este o faptă bună în fiecare zi.

Cel mai bun suliman pentru orice femeie este nevinovăția și pacea sufletului.

Cea mai bună vâpsea de unghii este milostenia. Balsamul care îndulcește necazurile vieții și-i mărește bucuriile este prietenia.

Hapurile cele mai potrivite pentru gonirea urâtului și-a băfirii sunt munca și alergăturile.

Iar leacul care vindecă toate boalele trupului și-ale sufletului numai aci le veți găsi: este Sfânta Împărtășanie.

Veniți, fraților, la această spițerie!

Ea vă dă tot ce vreți – și nu vă cere nimic.

Toate aceste dresuri și balsamuri vi le dăm degeaba.

Tânăra cea credincioasă

O fată frumoasă, dar foarte credincioasă, mergând odată pe stradă, fu întâmpinată de un tânăr, care îi șopti:

- Aș vrea să te însoțesc.

Fata se opri și-i răspunse.

- Primesc să mă însoțești, dar să-mi făgăduiești că vei intra unde voi intra eu.

Tânărul zise:

- Îți dau cuvântul că voi intra.

Și așa merseră împreună o bucată de loc, după care fata se opri în fața unei biserici, unde intră.

Tânărul, deodată, nu vru să intre, dar aducându-și aminte de făgăduiala dată, intră după ea.

Acolo, părintele se afla tocmai într-o predică preafrumoasă asupra datoriilor creștinești ale tinerilor.

Atât de mult fu atins tânărul în suflet de vorbele preotului, încât ascultă predica până la sfârșit, iar la plecare zise fetei:

- Îți mulțumesc pentru binele ce mi-ai făcut și te rog să mă ierți pentru necuviința mea.

Fata surâse prietenește și-i răspunse:

- Nu mie, ci Domnului Hristos să-I mulțumești, căci El mi-a dat gândul să te aduc aici.

BUNĂTATEA

„Fii bun!”

Un preot tânăr, poposit de curând în parohia sa, începu să aibă grele necazuri în propovăduirea pe care o făcea. Nu era mulțumit cu lucrul pe care-l săvârșea, nu-și putea înfrânge adeseori pornirea de dojană prea aspră, dar, mai ales, nu era încă dumerit cum ar săvârși binele mai mult.

Tulburarea lui stăruind, iată că preotul merse într-o zi la duhovnicul său și i se plânse, zicând:

- Părinte, ce trebuie să fac pentru a săvârși binele?

Duhovnicul, un om care cunoștea sufletul acestui inimos preot tânăr, îi răspunse:

- Îți voi răspunde mâine!

Preotul plecă.

A doua zi, pe masa lui, găsi o foaie de hârtie, adusă de-o mână tainică pe care era scris așa:

Fii bun!
Fii mult bun!
Fii foarte bun!
Fii nespun de bun!
Fii fără măsură de bun!

Cuprins de-o mare bucurie, preotul luă hârtia, o apăsă pe inimă și pe urmă o atâră sub candelă, mulțumind lui Dumnezeu pentru cuvintele pe care i le trimisese prin duhovnicul său.

Și de-atunci, preotul acela nu s-a mai întrebat care-i calea pe care putea săvârși binele.

CĂINȚA

Păstorul care plângea

Era odată un păstor care, ducându-și oile la pășune, se gândea la bunătatea lui Dumnezeu și la răutatea oamenilor.

Și toate faptele lui rele i se arătară în minte, pe când își ducea oile la pășune.

Mergând el mai încolo, văzu o broască mare și uricioasă furișându-se printre ierburi.

Stând și privind-o, păstorul începu să plângă.

Trecând pe acolo un prieten de-al lui, îl întreabă:

- De ce plângi?

Păstorul răspunse:

- Am văzut o broască uricioasă și plâng.

- Cum așa? îl întreabă din nou, cu mirare, prietenul.

Păstorul grăi cu întristare:

- Când am văzut această broască, mi-am zis: Iată această vietate, se târăște pe pământ și nu știe nimic de Dumnezeu. Iar eu am fost împodobit cu un trup frumos, cu o minte ageră, cu un suflet simțitor – și cu toate acestea – sunt mai rău ca această vietate, supărând pe Dumnezeu prin faptele mele.

Păstorul tăcu puțin, după care zise prietenului:

- Și, iată, vezi, de aceea plâng.

O, de ne-am vedea și noi greșalele și păcatele ca acest păstor și am plânge asupra lor, ce bine s-ar simți sufletul nostru!

CÂRTIREA

Nu mai cârti!

Mai de mult, când nu se aflau aeroplanе și automobile, era un negustor bogat, care a plecat la un iarmaroc, cu multă marfă de vânzare. S-a dus acolo, a vândut toată marfa și lăsând căruțele să vină în urmă, el a plecat acasă călare, având cu sine, la chimir, aurul ce câpătase din vânzare.

Cum mergea el așa, numai iată începe o ploaie grozavă.

Negustorul, necăjit din pricina aceasta, ridică glas de cârtire împotriva lui Dumnezeu, zicând în sine:

- La ce-o fi bună și ploaia asta, Doamne?

Dar bine nici nu-și isprăvise gândul, când în fața lui se ivi un tâlhar care întinse pușca spre el și-i zise cu glas gros:

- Scoate banii.

Negustorul rămase încrămenit.

Tâlharul nevoind să-i dea timp de gândit apăsă pe trăgaci.

Dar, minunea lui Dumnezeu, pușca nu luă foc: din pricina ploii, petlița și praful de pușcă se udaseră.

Când văzu negustorul aceasta, dădu cu putere pinteni calului și luându-o la goană scăpă de tâlhar. După ce ieși din strâmtoare, se opri, se închină și zise:

- Mulțumesc Ție, Doamne, c-ai dat ploaia asta, că fără ea, eu eram mort acum. Iartă-mă, Doamne, că n-am știut ce zic.

Și de-atunci, negustorul acela nu mai cârtea deloc, orice s-ar fi întâmplat, ci mereu zicea:

- Fie voia Ta, Doamne, în toate!

CINSTEA

Generalul înțelept

Un general înțelept vestit pentru vitejia și tot atât de mult pentru înțelepciunea sa – merse, dimpreună cu mai mulți ofițeri la un giuvaergiu, ca să aleagă un inel pentru logodnica unuia din ofițerii săi.

După ce cumpărare inelul, pleacă.

Dar n-apucară să se depărteze și iată pe giuvaergiu venind în grabă la general, și, spunându-i la ureche că-i lipsește din prăvălie o piatră de preț.

Atunci generalul, făcându-se că-și aduce aminte de ceva, rugă pe ofițeri să se întoarcă cu toții în prăvălia giuvaergiului.

Acolo generalul ceru un vas mare cu apă, după care zise ofițerilor lui:

- Fiecare din voi să pună pumnul închis în apă și să-l scoată desfăcut.

Fiecare făcu așa, după care generalul zise giuvaergiului la ureche:

- Caută în apă și vei găsi piatra!

Căutând, giuvaergiul găsi piatra furată.

CREDINȚA

Acum, nu mâine

Un împărat din vechime, care petrecea cu curtenii săi în ospete și-n nepăsare, fără să-i pese de Dumnezeu și de credință, pe când petrecea astfel în una din nopți, iată că s-a arătat în fața lui un oștean care-i purta o scrisoare de la unul din ofițerii săi aflat în altă parte a împărăției. Acest ofițer credincios descoperise că se pusese la cale o urzeală împotriva împăratului și acuma îi trimitea veste prin scrisoarea aceea, ca să ia numaidecât măsuri pentru a risipi urzeala făcută împotriva lui. Împăratul, primind scrisoarea, o puse în buzunar, și-i zise:

- Să nu ne stricăm petrecerea. Am să citesc *măine* scrisoarea. – și porni cheful mai departe.

Dar nu trecu mult și asupra lui năvăliră cei ce făcuseră urzeala și îl omorâră. Dacă el ar fi citit scrisoarea trimisă de ofițerul cel credincios, desigur că ar fi prins de veste, ar fi risipit urzeala și ar fi scăpat cu viață. Dar fiindcă a lăsat pe *măine* să citească scrisoarea – a pierit.

Tot asemenea și noi lăsăm adesea să citim *măine* „scrisorile” pe care ni le trimite Domnul Hristos prin atâtea chemări pe care ni le face El să venim la credință. Și fiindcă facem așa, iată că diavolul izbutește în urzeala făcută împotriva noastră – și noi ne aflăm căzuți în atâtea păcate, asemuindu-ne întru totul împăratului din povestirea de mai sus.

Copilul credincios

Într-o adunare se vorbea despre Dumnezeu și fiecare se credea tare să-și spună cuvântul.

Unul din adunare, necredincios fiind, zise cu trufie:

- Aș crede și eu dacă aveți să-mi arătați unde este Dumnezeu?

Și ca să lămurească printr-o pildă această vorbire a sa, luă pe un copil care se găsea acolo și, în fața tuturor, îi zise:

- Iată, să întrebăm pe acest copil – și-l întrebă, zicând:

- Îți dau un măr să ne spui tu unde este Dumnezeu?

Copilul, care crescuse în casă de credincios, fără să șovăiască, îi întoarse întrebarea, zicând necredinciosului:

- Eu îți dau zece mere, dacă dumneata ai să-ți arăți unde *nu* se află Dumnezeu!

Necredinciosul rămase cu gura căscată, neavând ce răspunde la dojana pe care i-o dădea Dumnezeu, prin gura unui copil.

Tata la cârmă

Un vapor încărcat cu oameni și cu mărfuri călătorea pe un ocean.

Căpitanul, care era un destoinic marinar, avea cu sine pe nevastă-sa și pe o copiliță de opt ani.

În timpul unei nopți, se stârni o vijelie mare.

Călătorii începură să se înfricoșeze.

Căpitanul stătea neconținut la cârmă – și îndruma vaporul.

Vijelia mărimdu-se, călătorii fură cuprinși de spaimă.

Atunci, din pricina strigătelor, copilița căpitanului se trezi și, văzând tulburarea aceea mare, întrebă numai atât:

- Tata este la cârmă?

Cei din jur îi răspunseră:

- Da, e la cârmă!

Atunci fata zise:

- Dacă tata e la cârmă, n-am nici o teamă. Și, punând capul pe pernă, adormi din nou.

Așa e și cu noi, dragii mei, pe vaporul vieții acesteia. Ce teamă putem avea dacă la cârma lui stă Dumnezeu, Tatăl nostru, al tuturor?!

Împăratul Machedon și ostașul

Odată, împăratul Alexandru Macedon s-a dus în una din cetăți să-și cerceteze ostașii.

Unul din ei, care purta tot numele de Alexandru, era un ostaș rău, neascultător și care călca poruncile mai marilor săi.

Aflând aceasta, împăratul îl dojeni cu asprime și sfârși dojana, spunându-i:

- Sau leapădă acest nume sau fă-te vrednic de el!

Ostașul pricepu cuvântul împăratului și, dându-și osteneala, se îndreptă.

Tot asemenea se întâmplă și cu mulți din creștinii noștri, care duc o viață departe de învățătura și numele Sfintei noastre Biserici.

Și acestora, ca și împăratul Alexandru, Biserica noastră le zice: „Sau lepădați numele de creștin sau faceți-vă vrednic de el!”

Cred, fiindcă am văzut

Într-o casă zăcea de o boală foarte grea o femeie care nu credea în Dumnezeu. Boala ei lasă că era grea și dezagustătoare, dar era și molipsitoare. Așa că nimeni nu se apropia de patul ei de suferință.

Bolnava zicea atunci: „Cum aș putea crede, oare, că este un Dumnezeu, când, iaca, nimeni nu vine la mine să-mi aducă o mângâiere, fie cât de mică?”

Într-o zi însă, ușa odăii ei se deschise și o femeie intră.

Veni la patul ei și, fără nici o îngrijorare pentru sine, începu s-o întrebe și s-o mângâie, ajutându-o.

Când a plecat, a zise bolnavei:

- Nu-ți pierde nădejdea, Dumnezeu nu te va lăsa, iar eu voi mai veni.

Când veni a doua oară, bolnava o întreabă:

- Nu ți-e teamă că te vei molipsi de la mine?

Ea îi răspunse:

- Cu ajutorul lui Dumnezeu, nu.

Atunci bolnava, plângând, îi zise:

- Cu adevărat mare este Dumnezeul căruia te închini.

Iar ea îi răspunse:

- Crede în Domnul Hristos, și-ți va fi bine.

Bolnava șopti:

- Da, acum cred, fiindcă am văzut ceea ce a făcut El cu dumneata.

Și bolnava aceea crezând cu putere, s-a ridicat din patul suferinței.

Cel ce nu credea decât ce vedea

Într-o zi, un om care se lăuda că el nu crede decât ceea ce vede, vorbea cu un preot și-i spunea:

- Eu nu pot crede că sufletul există.
- De ce? îl întreabă preotul.
- Fiindcă eu nu cred decât ceea ce văd.

Preotul stătu câteva clipe în tăcere, cerând lui Dumnezeu să-i dea putere bună de răspuns.

Apoi vorbi:

- Fii, te rog, bun și gândește-te acum cu putere la ceva.

Omul răspunse:

- Da, iată mă gândesc cu putere la ceva.

După puțin, preotul îl întreabă:

- Te-ai gândit?

Acela răspunse:

- Da, m-am gândit.
- Bine și cu putere?
- Da, bine și cu putere.
- Nu cred deloc, zâmbi preotul.

Omul, puținel supărat, zise:

- M-am gândit, părinte. De ce nu crezi?

Părintele îi răspunse:

- Pentru că eu nu pot crede decât ce văd, și gândul nu ți-l pot vedea.

Omul a tăcut și a priceput lecția pe care i-a dat-o părintele.

DEZNĂDEJDEA

Tânărul neînțelept

Într-o zi, un om sărman dar credincios trecea prin pădure.

Văzând în apropierea unui copac pe un tânăr, se opri. Tânărul acela avea în mână un revolver, iar din toată înfățișarea lui, se vedea că-i gata să-și ridice viața.

Atunci, omul sărman merse cu grăbire către el, ca să-l împiedice.

Tânărul îl amenință cu revolverul, zicându-i:

- Să nu te apropii, că te omor!

Acela, cu glas liniștit, îi răspunse:

- Nu mi-e teamă. Moartea nu mă sperie. E ușoară. Lucrul de seamă este să trăiești și să nu te răzvrățești.

La vorbele acestea, tânărul lăsă mâna în jos, iar omul cel sărman urmă:

- Am acasă trei copii, nevasta și pe mama, bătrână. Lipsurile și bolile nu mă cruță. Lucrez la o fabrică departe de casă. Adesea îmi lipsesc lemnele și mâncarea. Și cu toate acestea merg înainte.

Omul tăcu, iar tânărul, cuprins de rușinare, lăsă fruntea în jos, cugetând că lui nimica nu-i lipsește.

Lucrătorul mai zise:

- Și-apoi, dragul meu, fapta ce voiai să faci, este și un mare păcat. Trebuie să nădăjduim neconținut în ajutorul lui Dumnezeu.

Tânărul, cu lacrimi pe obraz, luă mâna omului sărman și-i mulțumi.

Pe urmă, plecară amândoi, vorbind lucruri plăcute și frumoase.

Păcatul deznădejdiei

Se zice că odată diavolul, strâns de nevoi, și-a scos la vânzare bunătățile.

S-a adunat lume multă și el a scos la vânzare: certurile, zavistiile, bârfirile, precum și alte lucruri de preț, ca acestea.

Și a început fiecare să cumpere din ele.

La una din ele, diavolul cerea un preț mai mic, iar la altele unul mai mare.

Și le-a vândut mai pe toate.

Numai pentur una din ele, diavolul ținea la preț.

Unul din cumpărători, îl întrebă:

- Ce ai acolo?

Diavolul răspunse:

- Aici am deznădejdea.

- Și de ce ții așa de mult la ea?

Diavolul zise atunci:

- Celelalte îmi aduc puține suflete în iad, dar deznădejdea îmi aduce cele mai multe.

DIAVOLUL

Vicleșugul vrăjmașului

La cuviosul Pimen a venit într-o zi un frate care-și făcea ucenicia la el și l-a întrebat așa:

- Cum aş putea, părinte, să mă păzesc de vicleșugurile vrăjmașului?

Atunci părintele i-a grăit pilda aceasta, zicând:

- Când căldarea are foc dedesubt și fierbe, muștele și alte viețuitoare nu îndrăznesc să se apropie, ci numai când se răcește, ele vin și se așează pe ea.

Fratele a zis:

- Și ce asemănare poate fi cu aceasta?

Cuviosul Pimen i-a răspuns:

- Asemenea este și monahul, precum și tot acela care voiește a duce viață plăcută lui Dumnezeu. De se silește cu mare osârdie la lucrurile duhovnicești, vrăjmașul nu îndrăznește a se apropia și a-l supăra. Ci de acela care petrece în nebăgare de seamă și în lenevire, vrăjmașul se apropie cu înlesnire și-l supăra precum îi este via.

Fratele a dat grai atunci și a zis:

- Înțeleg acum, părinte, și așa mă voi nevoi a face.

Unde dau lupte dracii mai mult

O poveste spune așa:

Odată, un creștin mergea, însoțit de un înger, de-a-lungul unei cetăți.

Trecând pe lângă o cârciumă, văzu într-însa mulțime mare de oameni bând și chiuind, iar la ușa cârciumei stătea un drăcușor mic, care abia se ținea de somn.

Mai încolo, trecură pe lângă alt loc de adunare, unde, tot așa, oamenii stăteau strânși laolaltă și jucau pe bani, zbierând și certându-se. Și, și la ușa acelei clădiri, pica de somn un drăcușor mititel.

Ajunghând însă spre marginea cetății la o casă mică și neînsemnată, creștinul văzu în jurul ei, o droaie întreagă de draci bătrâni dând ocol și frământându-se.

Atunci, omul întrebă pe înger ce însemnează toate acestea.

Îngerul îi răspunse:

- Dragă omule, cei din cârciumă și din cealaltă casă n-au nevoie să-i mai cerce dracii, căci ei, și fără aceasta, ai diavolului sunt. Dar în căsuța aceasta mică stau doi soți plini de credință. Și de aceea s-a adunat așa mulțime de draci, că, doar-doar, i-o trage la ei și pe aceștia.

Omul înțelese lămurirea îngerului și porni mai departe cu el.

Cercetează mai întâi

Odată, unui frate, cuviosul Pimen i-a zis:

- Scris este să mărturisești numai ceea ce cu ochii tăi ai văzut – dar eu îți voi spune că chiar de vei vedea cu ochii tăi, să nu crezi dintr-odată.

Și acela a zis:

- Cum este aceasta, cuviosule părinte?

Iar cuviosul Pimen i-a spus o întâmplare, zicând:

- Un frate a fost batjocorit de diavol printr-o nălucire. Vedeă pe un alt frate vrând să săvârșească un păcat cu o femeie. Mergând spre ei, a voit să-i lovească. Dar apropiindu-se, văzu că nu erau oameni, ci niște snopi de grâu.

Și cuviosul a încheiat, zicând:

- Iată, de aceea îți zic că nu îndată să crezi, chiar și cu ochii de-ai vedeă.

Cuvântul cel spurcat

Într-o zi, un sătean călătorea spre târg.

Trecând printr-un sat și ploaie fiind, iată că i s-a rupt o roată la căruță.

Cum stătea el în drum, iată că un sătean din partea aceea veni și-l întrebă:

- Unde te duci?

Cum era necăjit și prea puțin credincios, răspunse:

- Mă duc la dracu!

Săteanul tăcu și-și văzu de treabă.

Celălalt, după ce-și dresă căruța, plecă spre târg.

Cum întârziase, l-a apucat noaptea pe drum.

Și iată că în dreptul unei păduri îi ieși înaintea un hoț.

Săteanul îl întrebă:

- Cine ești?

Acela răspunse:

- Dracu! – și ridicând arma asupra lui, îi luă toți banii ce-i avea în pungă.

Plecând din nou, săteanul își aduse aminte de vorba ce spusese – și acum se dojenea, zicându-și: Iaca, am zis că mă duc la dracu' și la dracu m-am dus!

Dar de-atunci, hotărâre a luat să nu mai spună cuvântul acesta spurcat.

Deosebirea

Se zice că odată, Dumnezeu a îngăduit diavolului să vină în fața Sa și să-i spună câte ceva din ceea ce bagă de seamă și el prin lume.

După ce I-a spus lui Dumnezeu ba una, ba alta, iată că diavolul a dat glas astfel:

- Doamne, oamenii Te supără neconținut și Tu îi ierți mereu. Eu nu te-am supărat decât o dată și pe mine nu mă ierți.

Atunci Dumnezeu i-a zis:

- Oamenii mă supără neconținut, e adevărat. Dar ei își cer iertare. Tu mi-ai cerut iertare vreodată?

Rușinat, diavolul a pierit atunci din fața lui Dumnezeu.

Povestea aurului

Când Satan a aflat că Dumnezeu a hărăzit oamenilor un Mântuitor, pe Domnul nostru Iisus Hristos, s-a înfuriat peste măsură și nu s-a odihnit până nu a aflat unealta cu care să se împotrivească mântuirii oamenilor.

A poruncit, aşadar, să dea foc la cazanul cel mare, a adunat diavolii în jurul lui și le-a zis:

- Sfărâmați tronul meu și-l aruncați în cazan! – ceea ce diavolii făcură.

Apoi răcnî:

- Să vie diavolul trufiei și să verse aici un pahar din sângele lui! – și diavolul a venit și sfâșiindu-și vinele, a vărsat în cazan sânge din trupul lui.

- Să vie diavolul zgârceniei și să facă la fel! – și a făcut și diavolul zgârceniei la fel.

- Să vie diavolul stricăciunii și să facă la fel! – și a făcut și acela.

Pe urmă, au venit: diavolul invidiei, al mândriei și al lăcomiei – și la porunca Satanei au făcut la fel.

Iar din amestecul acesta, a ieșit la iveală *Aurul*.

Satana a poruncit atunci:

- Acum luați-l, ascundeți-l în măruntaiele pământului, pentru ca omul găsimdu-l cu greu, el și mai scump să fie. Iar aflându-l, să se ia între ei la luptă și la ucidere, ca în felul acesta, să se depărteze de mântuire! – și diavoli au săvârșit porunca Satanei.

Și iată de atunci aurul stă întru pierzarea oamenilor pe pământ, făcându-i să se încaiere în vrajbe și sfâșieri.

Diavolul e legat

Într-o zi, preotul unui sat merse să facă o slujbă la casa unui sătean.

Ajungând în curte, iată că din fund sări asupra părintelui un dulău rău și fioros.

Părintele se feri, dar gospodarul îi zise:

- N-aveți teamă, părinte, că-i legat – și numai până aici poate ajunge – și-i arată cu mâna un gârduț.

În adevăr, căinele ajunsese până acolo și nu putu merge mai departe. Rămase numai cu lătratul.

Atunci, părintele prinse prilejul acesta, ca să dea săteanului o pildă, zicându-i:

- Vezi tu, fiule, așa este și cu diavolul. El e rău și fioros ca și dulăul acesta, dar e legat de Domnul nostru Iisus Hristos. Numai dacă ne ducem noi spre el, ne poate face vreun rău. Dar dacă stăm la cuvenită depărtare, el nu ne poate face nimic, cu toate că se zbate și urlă ca și dulăul acesta.

Săteanul mulțumi părintelui pentru pilda aceasta.

DOMNUL HRISTOS

Este cu noi împăratul!

O corabie călătorind pe-o mare întinsă fu apucată de-o furtună groaznică.

Era primejdie de înecare.

Călătorii se înfricoșară și începură să-și piardă nădejdea.

Atunci, pe puntea corăbiei se ivi un ostaș care strigă cu putere:

- Nu vă temeți, căci în corabie se află și împăratul!

Aceasta a fost de ajuns ca pacea să se întoarcă în sufletele călătorilor și astfel să treacă cu bine primejdia.

Tot asemenea, și încă mai mult, este cu viața noastră.

Corabia vieții noastre ades este bătută de toate furtunile, iar noi ne înfricoșăm.

Atunci, slujitorii altarului Domnului Hristos ne strigă cu putere: Nu vă temeți, căci împreună cu noi călătorește și Împăratul vieții și-al morții – și El ne scapă de toate primejdiile, fie ele cât de mari!

Și astfel, ascultând acest glas, putem trece cu bine prin valurile vieții acesteia, ajungând teferi la malul vieții de dincolo.

DRAGOSTEA

Tablourile minunate

Cândva s-a făcut o întrecere între pictorii unei țări, care din ei va putea alcătui un tablou în care să se poată vădi mai tare dragostea pentru Dumnezeu.

Unul a adus un tablou, în care o mamă stătea îngenunchiată la mormântul unui copil și-și ținea ochii spre cer, într-o privire plină de nădejde, ca și cum ar fi zis: „Mai presus de toate, dragostea pentru Tine va birui, Doamne!”

Altul aduse un tablou care înfățișa pe doi prieteni – unul trăgând spre sine pe celălalt și arătându-i cerul cu degetul, ca pentru a zice: „Vino după mine, pentru dragostea lui Dumnezeu.”

Dar mai presus din toate tablourile aduse, unul fu mai admirat, câștigând și premiul făgăduit.

Tabloul înfățișa pe-o femeie, având într-o mână un vas cu apă, iar în cealaltă o făclie aprinsă. Chipul femeii părea că arde în flacără de dragoste. Iar dedesubtul tabloului stătea scris: „Cu

această torță aş vrea să aprind cerul şi cu această apă să sting focul iadului, ca pe viitor nimeni să nu mai iubească pe Dumnezeu în nădejdea unei răsplăte sau de teama unei pedepse, ci numai pentru El însuşi şi pentru slăvita Lui desăvârşire.”

Jertfa mamei

O mamă credincioasă avea un băiat care, cu toate sfaturile şi îndemnurile ei, părăsi căile credinţei şi se depărtă de Dumnezeu. Cu toate rugămintele pe care mama i le făcea, el rămânea cu sufletul împietrit.

Într-o zi, mama scrisese o epistolă şi o încredinţă băiatului, rugându-l s-o ducă la preotul bisericii lor.

Pe drum, băiatul biruit de gândul de a afla ce scrie mama lui preotului, o desfăcut şi citi acestea: „Părinte, am ajuns la capătul suferinţei mele. Băiatul meu şi-a pierdut credinţa şi tot ce-am făcut ca să-l aduc îndărăt a fost zadarnic. Vin acuma prin aceasta şi te rog mult, părinte, să înalţi rugăciuni la Dumnezeu că, dacă e nevoie să scap viaţa copilului meu, să mi-o ia pe-a mea. Vreau cu preţul vieţii mele să se întoarcă din nou la credinţă”.

Atâta de adânc fu atins băiatul în suflet la citirea acestor rânduri, încât nu mai duse scrisoarea mamei la preot, ci, întorcându-se acasă, zise mamei:

- Mamă dragă, Dumnezeu nu ţi-a primit jertfa, fiindcă nu e nevoie. Şi rupse scrisoarea.

Atunci mama înţelese tâlcul vorbelor băiatului şi, luându-l la sine, îl îmbrăţişă cu dragoste.

Să nu dispreţuim pe semenul nostru!

Era o femeie care, mare credincioasă socotindu-se, zicea: „Dumnezeu singur mi-i de ajuns” – iar pe semenii ei ca pe nişte păcătoşi neputincioşi îi dispreţuia.

Și iată că într-o bună zi, tot din mândrie căzu într-un lac – și, cu apa la gură, începu să strige după ajutor.

Veniră niște vecini ai ei, priviră, stătură și grăiră:

- Apăi n-ai spus dumneata că n-ai nevoie de ajutorul nostru – și nu săriră s-o scape de la înec.

Cum n-avea nici un chip să scape, femeia începu să strige mai tare după ajutor. Și, iată, veni bărbatul ei. Dar și el grăi:

- Ce pot face eu, un biet păcătos cu care ți-ai legat viața? N-ai zis tu că n-ai nevoie de ajutor omenesc?

În cele din urmă veni tatăl femeii, un bătrân înțelept, care, ajutându-o să iasă din apă, o dojeni cu dulceață:

- Firește, fiica mea, Dumnezeu este totul în viața noastră. Dar nesocotind pe semenii noștri, noi Îl supărăm – așa că El nu ne mai ajută.

Femeia tăcea și asculta, înțelepțită, iar bătrânul mai zise:

- Pe Dumnezeu se cade să-L iubim mai întâi și mai întâi pe deasupra a orice, dar El ne poruncește să iubim și pe semenii noștri, mai osebit când îi credem păcătoși. Iar unul de altul, nevoie avem și pe toți laolaltă, Domnul ne ajută, dacă mai întâi ne ajutăm între noi.

Și de atunci, femeia aceea n-a mai zis precum zicea mai înainte, și mult înțeleaptă și vrednică i-a fost viața.

Bănuțul dragostei

Odată îngerul lui Dumnezeu a stat de vorbă cu bănuțul milei noastre.

A întrebat îngerul pe bănuț:

- Cine ești tu?

Mititel și smerit, bănuțul i-a răspuns:

- Eu sunt bănuțul pe care Dumnezeu l-a făcut să fie dat de pomană.

- Și de unde vii tu?

- Eu vin din pușculița copiilor, din cutia de catifea a domnișoarelor, din punga veche a bătrânilor.

- Și unde te duci, bănuțule?

- Eu mă duc să cumpăr suflete pentru Domnul Hristos, să suflu în credința care începe să se stingă.

- Și ce-ai vrea tu, bănuțule?

- Aș vrea să mă adun cu alți mai mulți bănuți și împreună să înălțăm o biserică în care credincioșii să se roage Domnului Hristos.

- Și ce taină ai tu, bănuțule?

- Eu, îngerașule, deschid poarta cerului, aceluia care mă dăruiește.

Atunci îngerul i-a zis:

- Mergi, bănuțule, în lume și împlinește-ți menirea, aducând cât mai multe inimi la Iisus Domnul.

Aceasta a fost vorbirea dintre înger și bănuț.

Leprosul

Un împărat necredincios, avea o împărăteasă mult milostivă.

Împărăteasa aceasta umbla și cerceta pe cei săraci și pe bolnavi, ajutându-i și mângâindu-i.

Într-o zi, ea găsi un lepros, la care nu se mai uita nimeni.

Plină de îndurare, îl luă cu sine și, aducându-l în palatul ei, îl îngriji și-l culcă într-o odaie curată.

Auzind împăratul că a fost adus în palatul său un lepros, s-a umplut de mânie și, mergând în odaia în care se afla bolnavul, vru să-l gonească de acolo.

Dar, minunea lui Dumnezeu, când trase învelitoarea de pe bolnav, împăratul văzu că în patul acela se odihnea chiar Domnul Hristos.

Atunci, ieși încet din odaie, și se duse la împărăteasa care se ruga în tăcere sub icoane.

Și-i zise:

- Draga mea, de câte ori vei mai găsi leproși, adu-i și-i adăpostește în palat!

Și din ceasul acela, și împăratul deveni credincios, plin de milă pentru cei săraci și pentru bolnavi.

Sfântul Pahomie

La început, sfântul Pahomie era păgân – și trăia prin părțile Egiptului.

Când îi veni vârsta să facă armata, el intră în oștirea împăratului Constantin.

În una din zile, după un marș foarte greu, oștirea ajunse în vestita cetate Teba, unde se aflau mulți creștini.

Aceștia, văzând oboseala și însetarea soldaților, le ieșiră înainte – și le dădură tot felul de băuturi răcoritoare – chemându-i pe la casele lor, să le dea odihnă și masă. Iar toate acestea le făceau fără gând de răsplătire.

Pahomie văzând toate acestea, rămase uimit și întrebă:

- Cine sunt acești oameni care ne arată atâta dragoste?

Și cineva îi răspunse:

- Aceștia sunt creștini, închinători lui Iisus Hristos.

- Și de ce fac așa?

- Fiindcă așa le poruncește religia lor.

Pahomie zise:

- Atunci, desigur, această religie este de la Dumnezeu, căci aceasta este iubire desăvârșită.

Și peste puțin se făcu și el creștin și ajunse sfânt în Biserica Domnului Hristos.

Dragostea de mamă

O mamă avea un singur copil, pe care, firește, îl iubea cu mare putere.

Dar fiul ei era rău. Trăia în grele păcate și făcea multe nelegiuiri.

Ajungând în mâinile unor oameni ticăloși, aceștia îi ziseră într-o zi:

- Dacă ne aduci inima mamei tale, îți dăm nesfârșite bogății.

Fiul ticălos primi și, mergând, ucise pe mama lui și-i luă inima.

Alergând s-o ducă la acei oameni păcătoși, se poticni și căzu, scăpând din mână, inima mamei sale.

Atunci, un glas se auzi venind dinspre acea inimă.

- Nu te-ai lovit, dragul mamei?

Era glasul mamei, care la sine nu se mai gândea, ci numai la copilul ei, fie el chiar acela care-i ducea inima s-o vândă pe-un pumn de aur.

Cu ce se aseamănă inima omului?

Într-o adunare, cineva puse această întrebare: „Cu ce se aseamănă inima omului?”

Și cel mai bun răspuns a fost acesta, dat de un credincios:

- Inima omului se aseamănă cu o piatră de moară. Piatra de moară dacă are ce măcina, dă făină bună și hrănitoare, iar dacă n-are ce măcina, se macină pe sine însăși fărâmbându-se.

Și credinciosul dădu lămurire mai departe:

- Tot asemenea este și cu inima noastră. Dacă îi dăm grâul dragostei, ea macină și face din el făina cea mai bună, a ajutorării semenului nostru și a milosteniei. Și cu cât mai mult grâu îi vom da să macine, cu atât îi va merge mai bine. Dacă, dimpotrivă, nu-i dăm să macine decât iubirea de sine, ambițiile, invidiile și celelalte asemenea lor, ea este ca și piatra de moară care nu macină nimic, ci numai pe sine se roade, până se strică și se nimicește.

Toți cei de față dădură mulțumire și grăiră că asemenea pildă mult adevăr cuprinde.

Oricum, poți iubi

Un credincios scrisese astfel unui prieten al său care nu cunoștea dragostea Domnului Hristos: Orice faptă a ta o poți, la adică, acoperi cu o iertare, dar cum vei putea, oare, să acoperi tăcerea ta la chemarea dragostei?

Zici, poate, că nu știi să te rogi, dar, oare, putea-vei spune că nu ești în stare să iubești?

Zici, poate, că nu ai cu ce face milostenia, dar poți să nu iubești?

Zici, poate, că nu ești în stare să postești, dar poți zice că te oprește cineva să nu iubești?

Nu poți face minuni, dar ai putea spune că nu poți iubi?

Nu poți învia morții, dar nu poți iubi?

Toate le putem acoperi cu un cuvânt de iertare, numai lipsa de dragoste cu nimic.

DUMINICA

Duminica nu sărăcește pe nimeni

Un agricultor veni într-o zi de Duminică în oraș.

Având nevoie să cumpere o mulțime de lucruri și să plece cât mai degrabă, merse la un negustor, care-și avea locuința chiar unde își avea și prăvălia.

Cum însă era Duminică, prăvălia era închisă.

Agricultorul merse la negustor și-i ceru să-i vândă lucrurile de care avea nevoie.

Negustorul, fiind un bun creștin, i-a răspuns:

- Nu pot să-ți vând azi, căci aș călca legea.

Acela i-a spus atunci:

- Îți cumpăr de-o sumă mare – dar negustorul nu vru să-i vândă.

Agricultorul plecă, pentru a cumpăra de la alt negustor, dar pe drum se gândea: „Dacă negustorul acesta este atâta de credincios

cu privire la ținerea legii, fără îndoială că tot atâta de credincios este și cu privire la calitatea și prețul mărfii”. Așa că se răzgândi și rămase să cumpere lucrurile a doua zi.

Atât de mulțumit a fost de toate cumpărăturile încât a îndemnat și pe alții să vină la acel negustor.

Și iată cum, Duminica nu sărăcește nimeni.

Lucrează Dumnezeu pentru noi

Vorbeau odată doi săteni așa:

- Cum faci dumneata, bădiță Ioane, de isprăvești toate treburile bine și degrabă, cu toate că în zi de Duminică nici dumneata și nici vreunul din casa dumatăle nu lucrezi?

Și bătrânul „bădiță Ion” răspunse gospodarului mai tânăr:

- Fiindcă în vremea când ne odihnim în zi de Duminică, lucrează pentru noi bunul Dumnezeu.

- Cum așa, bădiță Ioane?

- Foarte bine, măi tată. Mai întâi și ’ntâi, Dumnezeu lucrează că ne dă soare sau ploaie, după nevoie, pe urmă, ne dă la slujba de la biserică puteri mari pentru toată săptămâna, atât mie, cât și la toți ai mei. El ne pune în duh gânduri bune și în trup sănătate. Te poftesc să vii în gospodăria mea sau la ogor Lunea dimineața și să vezi cum pornim treaba! Ne simțim mai îmbărbătați, mai cu putere proaspătă și așa lucrul sporește văzând cu ochii. Așa că, dragul meu, vezi bine cum lucrează Dumnezeu pentru noi când Îi respectăm ziua Lui.

Gospodarul cel tânăr dădu mulțumire lui bădiță Ion și-i făgădui că și el va face așa.

DUMNEZEU

Lingușirea

Un împărat credincios din vechime, nu putea suferi să fie lingușit de curtenii săi.

Într-o zi, unul din ei, de-a lungul unei convorbiri cu împăratul, îi zise:

- Tu care ești stăpânul mărilor și al vânturilor.

Împăratul îl opri și-i zise:

- Haide cu mine!

Merseră pe țărmul mării, care era frământată de grele valuri, din pricina unei furtuni.

Acolo, împăratul strigă:

- Eu, care sunt stăpânul vostru, al apelor și al vânturilor, vă poruncesc să vă liniștiți!

Firește, nici vântul, nici apele nu-i dădură nici o ascultare.

Întorcându-se spre curteanul lingușitor, îi zise:

- Vezi cât de mincinos ai fost? De-aș fi stăpânul lor, ar fi ascultat de mine.

Apoi, cu glas muiat, împăratul îl dojeni:

- Stăpânul lor, dragul meu, nu este decât Dumnezeu.

Curteanul rușinat, fâgădui îndreptare.

Împăratul înțelept

Un împărat păgân de pe vremuri avea în oștirea sa ofițeri de deosebite religii. Printre ei se aflau și foarte mulți creștini. Voind să le încerce tăria credinței, ca apoi să vadă pe care din ei se poate bizui, îi adună într-o zi și le spuse astfel:

- Vă poruncesc să vă lepădați de religia voastră, căci numai așa vă mai păstrez în oștirea mea!

Atunci, toți ofițerii care se închinau la zei făcură încredințare împăratului că ei se leapădă de religia lor.

Toți ofițerii creștini însă, veniră și mărturisiră că ei nu înțeleg să se lepede de Domnul Hristos.

Împăratul zise atunci:

- Voi care v-ați lepădat așa de repede de religia voastră, tot așa de repede vă veți lepăda și de mine. De aceea, vă gonesc din oștirea mea. Iar voi, creștinilor, care nu ați voit a vă lepăda de

Dumnezeul vostru, tot asemenea nu vă veți lepăda nici de mine. De aceea rămâneți în oștire mea.

Și povestirea aceasta ne spune că după aceea și împăratul a trecut la credința creștină.

Măcar o piatră

La marginea unui drum, un sătean sfărâma piatra cu care avea să fie pietruit acel drum.

Cum el era bun credincios, în vreme ce sfărâma piatra, cânta încet un cântec prin care vroia să laude bunătatea lui Dumnezeu.

Cum lucra așa, iată că veni lângă el un copil.

Muncitorul, ca să lege vorbă cu el, îl întreabă:

- Ei, copile, te-ai închinat tu azi?

Copilul îi răspunde:

- Nu, eu nu mă închin niciodată.

- De ce? zise omul, cuprins de mirare.

Copilul mărturisii atunci:

- Tata spune că nu-i nevoie să ne rugăm, fiindcă nu există Dumnezeu.

Credinciosul, privind cu milă spre copil, luă o piatră de jos și, dându-i-o, îi zise:

- Du piatra aceasta tatălui tău și spune-i să facă și el una, fie cât de mică. Și după aceea să spună dacă este sau nu Dumnezeu.

Dumnezeu vede

Odată, un sătean, plin de credință, merse la un consătean al său să ia în arendă de la el o bucată de loc și după ce se înțelesesă, scoase și-i dădu arvună.

Cel cu locul îi zise:

- Trebuie să-ți dau o chitanță.

Dar credinciosul îi răspunde:

- Nu-i nevoie, că doar Dumnezeu vede.

Atunci celălalt, care se lăuda la cine voia să-l asculte, că el nu crede, îl întreabă:

- Cum? Dumneata crezi în Dumnezeu?

Omul îi răspunse, ca de la sine înțeles:

- Desigur că cred, dar dumneata?

Lăudărosul îi răspunse:

- Eu nu cred în asemenea lucruri.

Atunci credinciosul îi zise:

- Dacă-i așa, fă bine atunci și dă-mi chitanță pentru banii ce ți-am dat.

Fălosul n-avu încotro și, rușinat, îi dădu chitanța pe care i-o ceruse cel credincios.

Dumnezeu e peste tot

Era pe vremea unei mari ciume, care bântuia ținuturile dinspre Apus.

Un mare bogătaş, văzând cum mor miile de oameni, își pierdu încrederea în Dumnezeu și porunci servitorilor să-i pregătească cele trebuitoare ca să plece la țară, unde credea că va fi mai păzit de primejdie.

Pe când slujitorii îi strâneau lucrurile, unul din ei spuse celorlalți:

- Pentru că stăpânul nostru părăsește orașul ca să scape de ciumă, bănuiesc că Dumnezeu Se află numai la țară, nu și la oraș.

Fără să vrea, stăpânul auzi aceste cuvinte și fu cuprins de rușinare, cugetând cât de mult s-a îndoit în sufletul său.

Porunci, așadar, slujitorilor să nu mai strângă lucrurile, zicându-le:

- Nu mai plecăm, de vreme ce Dumnezeu este și în oraș, nu numai la țară.

Cum ajungem fericiți?

Un om care avea bogății multe și destulă slăvire de la oameni, se simțea, cu toate acestea, foarte nefericit. Toată averea și toată slăvirea nimic nu însemnau. A purces el atunci spre un loc pustiu, unde auzise că se află un călugăr mult îmbunătățit.

Și l-a aflat într-o colibă, la poalele unui munte înalt.

Și i-a zis:

- Iată, am venit să te întreb, cum poate să ajungă omul fericit?

Pustnicul a privit la el și, arătându-i vârful muntelui, i-a zis:

- Vezi unde și-a făcut vulturul cuib? Sus, colo, în crăpătura muntelui, ca să nu-l poată ajunge primejdia. Așa fă și tu!

- Cum? întrebă călătorul.

- Urcă-te sus, cu duhul, spre Dumnezeu și atunci te vei simți fericit, căci vijeliile și primejdiile vieții nu te vor putea ajunge, ca și vulturul.

Omul acela a coborât de acolo cu o mare bogăție sufletească.

Cel ce toate știa

Putem adesea păți și noi ca acela care se lăuda într-o adunare că el știe pe Dumnezeu și lucrurile duhului, uite-așa, ca-n palmă și că, astfel știindu-le, n-are nevoie de ele.

Atunci unul din cei de față, care era om credincios și cuviincios, i-a făcut întâmpinare, zicându-i:

- Bine, domnule, dacă dumneata zici că cunoști atâta de bine toate acestea, rogu-te, fii bun, și spune-mi ce știi despre furnică și despre viața ei.

Acela, holbând ochii, răspunse:

- Nu știu nimic.

Atunci credinciosul, cu cuvânt cuviincios, dar apăsător, îi zise:

- Dumneata spui că cunoști pe Dumnezeu ca-n palmă și nu știi nimic despre o gănganie atâta de mică. Cum e, oare, cu puțință aceasta?

Omul acela mândru fu cuprins de rușinare și tăcu.

Iar credinciosul îi zise:

- Nu se cade, prietene, să vorbim așa despre Dumnezeu.

Pomul de Crăciun

Fusese Crăciunul și părinții făcuseră pentru copii un brad frumos. Era înalt, coborât din munte, și avea atârinate de crengi tot felul de daruri scumpe.

Ca să-i dea o strălucire încă mai mare, părintele presăra pe el fire de aur și-l împodobi cu beteală.

Câteva zile, pomul a stătut în mare cinste și toți l-au cinstit, având pentru el numai cuvinte de laudă.

Și iată că a trecut Crăciunul și pomul a început să se usuce. Și cu cât se usca și-i cădeau acele frunzelor, cu atât el se arăta mai urât, având pe sine podoabele acelea.

Atunci, unul din copii întrebă pe tatăl:

- De ce se usucă bradul, tată?

Și tatăl i-a răspuns:

- Fiindcă nu mai are rădăcini, copilul meu.

Copilul dădu gals de mâhnire:

- Tare-i urât acum!

Pe urmă, pomul fu despoiat de podoabe și aruncat la gunoi.

Așa e și cu oamenii aceia care nu mai au legătura cu Dumnezeu. Oricâte podoabe vor fi având ei: bani, slavă, măriri, ei se usucă și sunt aruncați „afară”, dacă nu mai au această legătură. Și dimpotrivă, de vom păstra neconținut această legătură, verzi și vii vom fi neconținut, purtând roade pentru noi și pentru alții.

Ca pomul plin de roade

Într-o adunare, un credincios lauda bunătatea și mărinimia lui Dumnezeu, zicând:

- Dacă noi credem cu putere în Dumnezeu și-i cerem ceva ce se cade a fi cerut, El nu numai că ne dă ceea ce cerem, dar încă pe deasupra.

Unul din cei de față, necrezând în aceste vorbe, zâmbi în bătaie de joc.

Cel credincios, la rândul-i, surâse cu bunătate și povesti așa:

- Era într-o grădină un pom atâta de încărcat de roade, încât ramurile lui stăteau aplecate până în pământ, ca și cum ar fi poftit pe trecători să întindă mâna și să ia. Și iată, trecu un copil și rupse un fruct. Atunci, din pricina sguduirii, pomul lăsă să casă de pe ramurile lui mai multe fructe. Copilul le culese pe toate și-și zise în sine: „Ce pom cumsecade. Eu am vrut să iau un fruct și el mi-a dat mai multe.”

Credinciosul tăcu câteva clipe, apoi urmă:

- Așa e și bunul Dumnezeu. El ne dă înzecit decât cerem. Cu o singură condiție.

- Care? Care? întrebă unii din cei de față.

- Să cerem ce se cuvine și din toată inima, ca și copilul.

Cel necredincios tăcu, cuprins de tulburare și de-atunci nu se mai grăbi așa de ușor asupra unor lucruri așa de grele.

Dumnezeu nu Se lasă batjocorit

Era un bețiv, care-și bătea joc de oameni și de cele sfinte.

Așa, când vedea pe vreun cunoscut de-al lui că citește cărți sfinte, îl batjocorea, zicând:

- Noroc că au hârtie subțire, că pot face țigară cu ea.

Și nu trecu mult și își puse gândul în lucrare.

Găsind una din aceste cărți, rupse din ea o filă.

Dar când vru să-și facă țigara, citi ce era scris pe dânsa:
„Dumnezeu nu Se lasă batjocorit”.

Și dintr-o dată, se îngrozi.

Firește, nu mai făcu țigara cu fila ruptă, ci mai osebit, o păstră, zicând: „Doamne, Te rog să-mi ierți nebunia”.

Și de-atunci bețivul acesta s-a întors la credință, lăsându-se și de beție și de vorbele urâte.

FĂȚĂRNICIA

Cei ce se știu vinovați

În vreme ce lumea mânca, într-o ospătărie, deodată, stăpânul ei zise cu grăbire, unui băiat de serviciu:

- Uite hoțul! Pune mâna pe el! Nu-l lăsa! Și arată cu mâna spre piciorul unei mese.

Dar n-apucă să isprăvească vorba și iată că un om, care mânca la o masă din dreptul acela, se sculă în grabă și, fără să mai zică ceva, o luă la goană.

Ceilalți alergară după dânsul, crezând că vorbele stăpânului sunt pentru el.

Când îl aduseră îndărăt, stăpânul zise:

- N-am spus de el, ci de-un șobolan, care, de multă vreme, ne prăpădește cămara. Se strecura tocmai atunci pe sub masa domnului acestuia, pe care nu-l cunosc.

Dar, pe urmă, se descoperi că omul acela era în adevăr un hoț. Și când auzise vorbele acelea, crezuse că-s pentru el.

Așa se întâmplă uneori cu unii din credincioșii noștri, care, când preotul grăiește la predică despre necredință și fățarnicie, ei se supără. Și asta dovedește cu prisosință că și ei, ca și cel din povestirea noastră, se simt cu musca pe căciulă, adică sunt cu adevărat necredincioși și fățarnici.

Leul cel blând

Un preot, într-o adunare, zise:

- Când eram mic, tata m-a dus la o menajerie. Acolo, privirea mea fu atrasă, mai ales, de chipul blând al unui leu, care dormita într-o cușcă. Nedându-mi seama de primejdie, am întins mâna printre gratii, ca să-l mângâi. Abia am îndreptat-o spre el, când pe negândite, leul s-a repezit și mi-a mușcat-o atât de tare, încât am leșinat. De-atunci, iată, port la mână acest semn.

Sfârșind povestirea, preotul zise:

- Tot așa-i și cu răul. El se poate arăta sub o înfățișare blajină, care ne atrage spre el. Și întocmai ca și leul, el se repede și ne mușcă sufletul. De aceea, dragii mei, se cade să fim băgători de seamă, cu atât mai vârtos cu cât mușcătura sufletului se vindecă mai greu.

Toți dădură dreptate cuvintelor preotului.

GREȘALELE

Greșalele „mici”

Într-o adunare, un om cu teamă de Dumnezeu zicea spre cei de față ascultători:

- Nu trebuie să credem că numai abaterile mari ne pot aduce rău, ci tot atât de mult, băgători de seamă se cuvine a fi și la toate așa zisele „mici” legături pe care le putem avea cu stricăciunea. Diavolul folosește orice prilej, ca să aducă foc mistuitor în sufletul nostru.

Nu toți cei ce ascultau erau de aceeași părere.

Atunci, credinciosul povesti:

- Era, vasăzică, odinioară, un împărat care impresurase cu armata lui o cetate. Dar oștenii acestei cetăți erau atâta de vrednici și de curajoși, încât împăraul acela nu putea cuprinde cetatea așa de bine apărată. Încercă atunci o cale lăaturalnică. Dinspre cetate venea, în lagărul lui, o mulțime de porumbei, pe care el, momindu-i cu grăunțe, îi prinse. Le legă apoi de picioare câte o bucată de pânză muiată în pucioasă. Pe urmă dădu foc acestor pânze și slobozi pe porumbei. Ajungând ei acasă, cetatea fu cuprinsă peste pușin de foc și, în felul acesta, împăratul o cuceri. Iată, așa e și cu sufletul nostru. putem fi tari și vrednici în cele mari, dar dacă nu vom fi și în cele mărunte, repede aprinde diavolul sufletul nostru prin chiar greșalele noastre și ne arde cetatea sufletului.

IADUL

Din ce loc ești?

Într-o zi, preotul satului întâlnește pe unul din săteni, care avea prostul obicei de a drăcuși și de a blestema la tot pasul.

Tocmai îl auzise drăcușind și-i zise așa:

- Tu, omule, ești de loc din iad.

Săteanul dădu a mirare și întrebă:

- Cum așa, părinte?

- Foarte bine, îi răspunse preotul. Dacă ai vorbi bulgărește, din ce loc ai fi?

- Din Bulgaria.

- Dacă ai vorbi turcește, din ce loc ai fi?

- Din Turcia.

- Dacă ai vorbi italienește, din ce loc ai fi?

- Din Italia, răspunse omul, dar nu înțeleg ce vrei să spui cu asta, părinte.

Părintele îl desluși:

- E foarte limpede. De vreme ce în iad este locul blestemelor și sălașul diavolului, tu, care numai drăcuiești și blestemi toată ziua, nu poți fi din alt loc decât din iad.

Omul plecă rușinat capul în jos și zise părintelui:

- De partea sfințeniei tale dreptatea este și, iată, mă leg să nu mai fac așa.

ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR

Cei ce vor intra în împărăția lui Dumnezeu

Se vorbea într-o adunare despre bogați și despre săraci, cu privire la învățătura Domnului Hristos.

Unul zicea: „Ferice de cei săraci, că ei vor intra în împărăția lui Dumnezeu!”

Altul zicea: „Vai de cei bogați, că ei nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu!”

Auzind acestea, un credincios mai bine zidit întru Domnul Hristos, luă cuvânt și zise:

- Nu-i tocmai așa, dragii mei. Săracii nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu fiindcă-s săraci și nici toți bogații nu vor intra în această împărăție, numai fiindcă-s bogați. N-a înțeles aceasta niciodată Domnul Hristos.

Cei de față rămaseră în mirare.

Credinciosul grăi mai departe:

- Numai *duhul* în care cineva își poartă sărăcia sau bogăția, are preț în fața Domnului și poate hotărî de intrarea cuiva în împărăție.

Și, ca să risipească orice rămășiță de îndoială, zise:

- Dacă bogatul are *duh de sărăcie* întru cele pe care le stăpânește, simțindu-se numai un chivernisitor al lor și folosindu-le spre binele tuturor, și dacă săracul are *duh de bogăție* în cele plăcute lui Dumnezeu, căutând a crește neconținut în ele, atunci amândoi vor intra în împărăția lui Dumnezeu, bogatul, fie cât de bogat, și săracul, fie cât de sărac.

ÎNCERCĂRILE

Greutățile și încercările

Într-o adunare se vorbea despre greutăți și încercări, cei mai mulți ridicând cuvânt de împotrivire, și zicând că ele sunt întru smintirea vieții.

Un bătrân care le asculta sfatul în tăcere și care prin multe și felurite întâmplări trecuse, luă cuvânt și zise:

- Frații mei, nu vă ridicați împotriva greutăților și-a încercărilor, căci ele sunt date de Dumnezeu ca și mai bine să putem trece prin viață.

Și povesti mai departe așa:

- Ați văzut păpuși de aceleia, care, ca să poată sta neconținut în sus, au un plumb pus în jos. Oricum ai arunca păpușa, se ridică în picioare, din cauza greutateii de plumb pe care o are.

Cei de față tăceau și ascultau.

Bătrânul zise mai departe:

- Și tot așa este într-o țară un râu cu apa mică, dar foarte repede. Ca să-l poată trece fără să fie luați de șuvoi, oamenii din partea locului, își pun pe cap greutate mari. Numai în felul acesta ei pot trece râul dincolo. De n-ar avea acele greutate pe cap, șuvoiul i-ar trage dedesubt și i-ar îneca.

Și bătrânul încheie vorbire, zicând:

- Așa e și cu viața noastră, dragii mei. Ca să putem sta drept și ca să nu ne ia șuvoiul vieții, Dumnezeu ne-a dat greutatea încercărilor și-a necazurilor. Altfel, am cădea, negreșit.

Rostul încercărilor

Într-o zi veni la preot un credincios și i se plânse astfel:

- Părinte, sunt ispitit de-un gând rău.

- Care? îl întreabă părintele.

Omul zise:

- Sunt tulburat în duhul meu, gândindu-mă la încercările și necazurile vieții. Nu le pot găsi rost.

Părintele grăi:

- Fiul meu, ce faci tu când vrei să aprinzi focul bine?

- Suflu în el, părinte.

- Când bate vântul, fiule, într-o vatră de jăratec, ce se petrece?

- Se aprinde foc mare.

- Cum aprinde focul fierarul, fiul meu?

- Suflă tare cu foalele.

Părintele rosti atunci:

- Tot așa sunt încercările și necazurile. Ele bat asupra sufletului nostru, ca să-l aprindă mai tare, să-l facă mai fierbinte pentru credință și mai vrednic pentru fapte frumoase. Așa că, fiul

meu, să nu ne ridicăm împotriva lor. Dumnezeu ni le trimite tocmai ca să ne întărească sufletul.

Credinciosul dădu mulțumire părintelui și plecă liniștit.

ÎNDRĂZNEALA

„Îndrăzniți!”

Iată, un mare învățat se plimba odată printr-o grădină, cu tot felul de pomi.

În plimbarea aceasta era însoțit de paznicul grădinii, care, om smerit fiind, mergea în urma învățatului și tăcea.

Ajungând în dreptul unui pom, învățatul întinse mâna și luă un fruct, pe care începu să-l mănânce.

După puțină vreme, i se făcu rău.

Atunci paznicul acela, îi zise:

- Fructele acestui pom sunt otrăvitoare.

Învățatul, mirat, îl întrebă:

- Dacă ai știut, de ce nu mi-ai spus?

Omul răspunse:

- Iertați-mă, dar n-am îndrăznit.

Adesea, suntem și noi ca acest om umil. Fie că nu îndrăznim a face lucrul bun, fie că, văzând pe alții păcătuind, nu îndrăznim să le spunem că-și otrăvesc sufletul.

ÎNTELEPCIUNEA

Lecția păunului

Un părinte se plimba cu copilul său printr-o grădină.

Acolo, ei văzură un păun mare și frumos.

Păunul își rotea frumoasele pene și se mândrea foarte tare.

Pe urmă însă, el își întorcea ochii la picioarele sale, care, știut este, sunt foarte urâte. Și parcă cuprins de scârbă pentru ele, își strângea penele și nu se mai fudulea.

Copilul întrebă pe tată de ce făcea păunul așa.

Atunci tatăl prinse prilejul ca să-i dea o bună lecție și-i zise:

- Copilul meu, păunul se mândrește cu cele frumoase ale lui și se scârbește de cele urâte. Vezi, tot așa ar trebui să facem și noi. Dacă ne vedem cele bune și ne mândrim cu ele, se cade ca, încă mai cu putere, să ne vedem și cele rele, și, scârbindu-ne de ele, să nu le mai facem niciodată.

Copilul înțelese vorbele tatălui și le puse la bună păstrare în sufletul său.

Cei șase „niciodată”

Un bătrân înțelept aflându-se pe patul de moarte, și-a chemat la sine copiii și le-a zis așa:

- Dragii mei, pe lângă toate regulile arătate vouă de învățătura creștinească, pe care trebuie să le urmați ca să fiți fericiți în viață, eu am să vă mai las un îndemn, cuprins în șase învățături.

- Iată, dragii mei, cele șase învățături, cărora le-aș putea spune cei „șase” *niciodată*:

1. Cei ce nu se tem de Dumnezeu, nu vor fi fericiți *niciodată*.
2. Lucrul săvârșit Dumineca nu îmbogățește *niciodată*.
3. Averea câștigată nedrept n-aduce roade *niciodată*.
4. Milostenia n-a sărăcit pe nimeni, *niciodată*.
5. Rugăciunea de dimineață, de la amiază și de seară, n-a stricat nimănui cu nimic, *niciodată*.

Și al 6-lea, copilul răzvrătit și petrecăreț n-a fost fericit *niciodată*.

Băgați de seamă, dragii mei, și la aceste șase reguli, ca să fiți mulțumiți în viață.

Și după aceea bătrânul a plecat spre Domnul.

Cel ce vindea înțelepciune

Un înțelept trăia într-un oraș, în care se aflau și mulți oameni fără minte.

Într-o zi, el puse deasupra ușii casei, o firmă pe care era scris: „*Aici se vinde înțelepciune*”.

Trecând pe acolo unul care se credea prea înțelept și, văzând firma, se opri. Surâse și, cum era cu servitorul său, îi dădu câțiva gologani, și-i zise:

- Du-te și cumpără cu acești bani înțelepciune de la negustorul acela!

Servitorul merse și ceru.

Înțeleptul îi spuse: „Spune stăpânului tău că *în tot ce va face, să nu piardă din vedere sfârșitul*”.

Servitorul veni și spuse acestea stăpânului său.

Omul cel ce se credea prea înțelept, rămase pe gânduri.

Mergând acasă, începu a pune în lucrare vorbele ce cumpărase și văzu că-i aduc mari și bune foloase. Atunci le scrisese cu litere de aur la intrarea casei lui ca să fie de folos și altora.

Fecioara înțeleaptă

Odinioară, un împărat merse să-și vadă cetățile și pe supușii săi.

La una din aceste cetăți, îi ieșiră înainte mai-marii ei, iar o prea-frumoasă tânără îi aduse pe o tavă de argint, cheile cetății.

Cum fata era de-o răpitoare frumusețe, împăratul simți pentru ea o pornire vinovată.

Și, a doua zi, ceru să-i fie înfățișată la curte.

Fata, care era tot pe-atât de credincioasă pe cât era de frumoasă, simțind că în chemarea aceasta sălășluia păcatul, merse la curte, dar după ce îmbracă o haină zdrențăroasă și după ce-și dădu pe față cu funingine și cu noroi.

Văzându-o, împăratul nu putu să nu-i prețuiască înțelepciunea, care lucrând și asupra sufletului lui, îl împiedică de la păcat.

Porunci, aşadar, să i se dea o zestre frumoasă.

Tot asemenea este şi cu noi. Înaintea deşartei mândrii, care vrea să ne piardă, să ne ascundem şi noi sub cenuşa smereniei şi să ne îmbrăcăm sufletul cu haina umilinţei.

Dulceaţa păcatului

Un împărat roman a prins de veste că unii din sfetnicii săi urzesc un complot ca să-l piardă.

Aflând despre aceasta, nu le-a făcut nici un rău, ba, dimpotrivă, i-a poftit la un mare ospăţ, la care le-a dat să mănânce şi să bea din destul.

La sfârşitul ospăţului, împăratul a plecat de acolo şi a închis toate ieşirile, punând pază ca nimeni să nu mai poată ieşi.

Pe urmă, puse să se deschidă bolta sălii, cum era obiceiul pe atunci şi lăsă să cadă asupra lor o ploaie de petale de trandafiri.

La început, toţi se bucurară, găsind prea frumos gândul împăratului.

Dar ploaia nu mai înceta.

Treptat-treptat, conmesenii erau îngropaţi în petale de trandafir, până la brâu, până la gură.

Şi aşa, toţi pieiră sub îmbălsămatele petale de trandafir.

Tot aşa păcatul ne ademeneşte la început cu dulceaţa lui, ca pe urmă să ne ucidă.

Un preot misionar ortodox reuşise a încreştina, prin secolul XIX, un trib din Africa, undeva în junglă. După ce i-a botezat şi i-a întărit bine în credinţă şi în viaţa liturgică, a plecat în altă parte, lăsând în seama şefului de trib grija de sufletele neofiţilor creştini. După aproape un an, revine să-şi viziteze proaspăta comunitate creştină şi să-i împărtăşească pe enoriaşii lui. După rânduiala clasică, îi chemă la sine pe toţi, să-i spovedească, începând cu şeful. Acesta îl întreabă: „Ce înseamnă să mă spovedesc?” „Adică

să-ți iert păcatele pe care, eventual, le-ai săvârșit după ce te-am botezat; aceste păcate se iartă prin spovedanie". Pe chipul neofitului sălbatic, luminat de curând de „lumina lui Hristos”, coborî o umbră grea de tristețe și stupoare: „Cum, voi mai păcătuiți după ce v-ați botezat?” *No comment.*

Argument

Se cuvine a ridica nedumerirea de pe chipul cititorului ajuns în fața acestei traduceri – Statutul Sfântului Munte Athos: ce legătură ar putea fi între „Tăcuta înțelepciune” și Constituția Republicii Monahale Athos?

Mie mi s-a părut o fericită întâlnire și îmbinare a celor două chipuri ale structurii binare din ființa Omului: dacă, în prima parte, se surprinde un variat și impresionant relief al cugetării omeneste, imprimat pe fața cerului, în partea a doua, se poate contempla smerirea înaltei cugetări prin supunerea ei liberă unor norme de viață obișnuită, asemănătoare cu viața tuturor oamenilor, nevoiți a trăi împreună – tânăr sau bătrân, bogat ori sărac, puternic sau neluat în seamă, bun sau rău, învățat sau fără carte etc.

Eram în 1976. Întrucât făcusem imprudența să mă întorc în Țară, înainte de vreme, de la Atena, unde trebuia să rămân mulți ani pentru studii la Teologie, sub oblăduirea părintească a marelui patariarh Justinian, m-am aciuat la aripa lui caldă, în postul de traducător pe lângă Cancelaria Sfântului Sinod. Patriarhul avusese grijă nu numai de Biserica din interior, pa care o păstrase întreagă în vremurile nimicirii, ci de toate locurile de închinare, pretutindeni în lume unde se aducea slavă lui Dumnezeu în românescul grai. Cea mai veche tradiție a diasporei ortodoxe pentru neamul nostru era comunitatea monastică de la Sf. Munte Athos, însă din pricina marilor zguduiri de pe scena istorică, socio-politică de după '46, Athosul fusese uitat cu desăvârșire. Exista pericolul stingerii uneia dintre cele mai importante vetre de cultură, în sensul plenar al cuvântului, mai ales că bătea și un duh naționalist extremist din partea fraților greci de a se prăpădi elementul românesc din „muntele lor”. Privirea voievodală a Baciului român și ortodox nu suferea această năpastă în rărunchii Bisericii. Cu înțelepciunea și diplomația cărora nimeni și nimic nu

le putea sta împotriva, reînnoadă firul tradiției multiseulare, făcând el însuși o vizită la Atena (1970), apoi își trimite mari emisari ai Bisericii – Stăniloae, Ene Braniște, Isidor Todoran, Teodor Bodogae și pe cel mai convingător dintre toți, Părintele Cleopa. Omul avea stil, avea metaodă. Era gospodarul suveran în Ortodoxia vremii, admirat și copiat su entuziasm pretutindeni.

I se aduceau tot felul de argumente spre a-l convinge că Athosul îi respinge pe cei veniți de aiurea. Atunci, dă poruncă să fie tradus statutul de funcționare a Comunității monahale atonite. Așa a ajuns la mine această carte mică, unică în lume, prin aceea că o altă republică monahală, multinațională dar unispirituală nu mai există. Este o împărăție paralelă, dar în timp ce toate celelalte împărății lumești s-au prăbușit rând pe rând, aceasta rămâne neclătinată, sus, aroape de streășina cerului.

Pe firmamentul duhovniciei biblice, trei munți se profilează într-un deasupra dumnezeiesc: Sinaiul, Taborul și Athosul. Corespund structurii trinitare a Dumnezeirii: Tatăl – pe Sinai, Fiul – în Tabor și Duhul – la Athos. Pe fața acestor stâlpi ai Cerului înțelegător, se citește biografia persoanei divine pe Care o reprezintă fiecare.

Despre statutul duhovnicesc al Sfântului Munte – „Chivot al Ortodoxiei” – s-au scris de-a lungul secolelor sute de tratate, privind istoria, aria, viața și petrecerea acestei lumi irepetabile pe pământ. Cea mai recentă lucrare și cea mai importantă pentru noi, românii, [un alt popor ctitor al Athosului (poate cel mai important dar și cel mai smerit)] este cea a Preotului Dr. Ioan Moldoveanu: *Contribuții la Istoria Relațiilor Țărilor Române cu Muntele Athos (1650-1863)*, cu o bibliografie asupra temei, cuprinzând peste 300 titluri.

Cunoscând că visul înalt al oricărui ortodox din Balcani fie călugăr, fie mirean, este acela de a călca pe această Stâncă a Închinării în Duh și în adevăr – Athosul, ofer ca pe un neînsemnat prinos de recunoștință pentru „toate câte mi-a dat mie Domnul”,

această Constituție a Republicii Ascultării, tocmai în acest moment în care în Europa unită (?) se scrie Constituția Lepădării.

Fiecare cu Uriașii sau cu Lepădăturile lui; să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte în care ceată vom fi numărați.

Când citiți această cărticică, puneți un gând evlavios pentru sufletul marelui Justinian arhiereul. Poate, așa Sfântul Duh al Athosului ne va trimite în Biserică un alt Justinian, care, deși nu era excepțional în nimic, era NORMAL, „ROMÂN ABSOLUT” și NATURAL în toate. Cei ce l-au cunoscut îndeaproape știu ce spun. Și încă spun prea puțin. Cele înalte și bune, de la Domnul, Căruia se cuvine slava în veci. Amin.

DECRET DE LEGE
privind aprobarea Statutului Sfântului Munte

REPUBLICA ELENĂ

La recomandarea Consiliului nostru de Miniștri hotărâm și ordonăm:

Art. 1. — Se aprobă aici anexatul Statut al Sfântului Munte cu data de 10 mai 1924, votat de dubla adunare extraordinară a reprezentanților celor 20 de mănăstiri și aprobat de Patriarhia Ecumenică, dacă nu contravine următoarelor dispoziții:

CAPITOLUL I

PRIVILEGIILE ȘI SCUTIRILE SFÂNTULUI MUNTE

Art. 2. — Sfântul Munte are privilegii vamale și scutiri de impozite:

a) Scutirile de taxe vamale se fac la intrarea în Sfântul Munte, pentru mănăstiri și celelalte așezăminte (schituri, chilii și altele), la orice fel de lucruri, până la valoarea de 1000 de drahme (monede atunci în circulație) pentru fiecare călugăr. Controlul privind această scutire va fi determinat prin acord special între Ministerul Economiei al Statului Grec și Sfânta Comunitate.

b) Scutirile de taxe vamale pentru Sfântul Munte sunt următoarele:

1. — Produsele realizate în Sfântul Munte sunt scutite de orice taxă vamală directă sau indirectă

2. — Transferarea dreptului de folosință și veniturile de pe urma oricărei averi care se găsește în Sfântul Munte sunt scutite de orice impozit. De aceeași scutire se bucură și manufacturierii dar nu și cei care fac comerț prin cumpărare și revânzare.

3. — Viețuitorii din Sfântul Munte sunt scutiți de impozite pe consum pentru produsele lor, consumate pe teritoriul Sfântului

Munte, afară de consumul de tutun, pirită și celelalte materiale explozibile, precum și de consumul de articole de monopol.

Determinarea cantității consumate neimpozabile se va face printr-un acord special între Ministerul Economiei și Sfânta Comunitate.

4. — Toate convențiile care se referă la cesiuni de drepturi și de bunuri imobiliare care se află în Sfântul Munte, convenții încheiate de conducerea mănăstirească sau de Sfânta Comunitate, sunt scutite de timbru fiscal.

CAPITOLUL 2

ADMINISTRAREA SFÂNTULUI MUNTE

Art. 3. — În Sfântul Munte se numește un administrator cu grad și remunerație de guvernator și se află sub autoritatea Ministerului Afacerilor Externe. El supraveghează atât respectarea dispozițiilor legate de ordinea și de securitatea publică cât și respectarea prezentului Statut, atrăgând atenția Sfintei Comunități în caz de abateri față de orice autoritate mănăstirească din Sfântul Munte. În caz de contraveniență el are datoria să se adreseze Ministerului de Externe și să se conformeze recomandărilor lui.

Art. 4. — Guvernatorul Sfântului Munte, exercitând supravegherea pentru respectarea celor statornicite, este în legătură directă cu Sfânta Comunitate și cu celelalte conduceri mănăstirești corespondând cu ele. Este dator să fie de față la ședințele Sfintei Comunități, ori de câte ori este chemat la ea. Chemarea Guvernatorului este obligatorie pentru Sfânta Comunitate dacă propunerea de a fi chemat acela se face de cel puțin opt membri ai ei. În ședință, Guvernatorul are rol de sfătuitor și nu poate avea vot hotărâtor. Pe Guvernator — când lipsește sau este împiedicat să-și exercite funcția — îl înlocuiește secretarul său. Guvernatorul distribuie organelor subalterne executarea hotărârilor Sfintei Comunități și a conducerilor mănăstirilor. Executarea se face totdeauna în prezența unui supraveghetor.

Guvernatorul nu poate interveni pentru a schimba hotărârile judecătorești făcute legal și pronunțate ca definitive și executorii.

Art. 5. – Guvernatorul are sub directa lui comandă garnizoane de poliție locală și personalul administrației și exercită puterea de director general asupra celorlalți funcționari de stat.

Personalul Administrației este constituit dintr-un secretar și un atașat diplomatic.

Organizarea Administrației se va legifera prin decret. Personalul Administrației se va detașa din personalul competent al Ministerului de Externe.

CAPITOLUL 3

DREPTURILE DUBLEI ADUNĂRI BIANUALE

Art. 6. – Adunarea extraordinară a celor 20 de membri care, conform cu art. 43 din Statutul aprobat, se întrunește de două ori pe an în Ierusalim, ca urmare a convocării formale a Sfintei Comunități, și care se compune din responsabili și stareți ai celor 20 de mănăstiri, în afară de puterea jurisdicțională care se exercită conform cu disp. art. 9 & 3 din Statut, are dreptul să voteze hotărârile care nu sunt contrare Statutului. Aceste dispoziții, comunicându-se Guvernatorului, se aprobă de către ministrul de resort, în afară de problemele de natură curat spirituală, care se comunică pentru aprobare la Patriarhia Ecumenică.

CAPITOLUL 4

ORGANELE DE JUSTIȚIE ÎN SFÂNTUL MUNTE

Art. 7. – Judecata în Sfântul Munte, în ceea ce privește abaterile bisericești și diferendele între mănăstiri se face de către Adunările mănăstirești și Consiliile de stareție, de Sfânta Comunitate și de instanța constituită din Consiliul din jurul eparhului Patriarhiei Ecumenice, împreună cu Adunarea Bianuală.

Pentru judecarea abaterilor de natură penală, în afară de contraveniențe, sunt competente judecătoriile penale din Tesalonic.

Nimeni nu e judecat fără să fie audiat, nici o pedeapsă nu se aplică fără bază legală sau canonică și nimeni nu e lipsit fără voia lui de judecata potrivită faptei.

Art. 8. – Hotărârile judiciare conform cu art. de mai sus când sunt pronunțate se execută prin ordinul Guvernatorului Sfântului Munte și prin organele subordonate lui, în prezența unui supraveghetor mănăstiresc. Supraveghetorul șef este scutit de această prezență. Pedepsele de natură bisericească se execută fără imixtiunea puterii laice, dar totdeauna îi sunt comunicate.

Art. 9. – Competența judecătorească aghioritică este orânduită după cum urmează:

1. – Adunările mănăstirești și Consiliul de stăreție alcătuite și prezidate canonic, judecă abaterile în primă instanță.

a) toate abaterile bisericești ale viețuitorilor din mănăstiri și din așezămintele dependente de mănăstiri;

b) abaterile și contraveniențele de competența organelor comerciale și organelor de poliție;

c) diferendele dintre două așezăminte subordonate aceleiași mănăstiri.

2. – Sfânta Comunitate judecă următoarele litigii în primă instanță: toate diferendele de hotărânicie dintre mănăstiri, diferendele dintre o mănăstire și un așezământ subordonat ei, precum și diferendele dintre așezămintele subordonate la două sau mai multe mănăstiri.

Sfânta Comunitate judecă în instanță de recurs următoarele: Recursurile împotriva hotărârilor adunărilor mănăstirești și a Consiliilor de stăreție: abaterile care au loc la Ierysos sunt judecate de instanța constituită din Adunarea supraveghetorilor mănăstirești.

3. – Recursurile împotriva hotărârilor Sfintei Comunități se judecă de Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic împreună cu Sfântul Sinod din jurul său. Se poate însă ca printr-o hotărâre canonică sinodală, Patriarhia Ecumenică să încredințeze pe timp nelimitat, până la o hotărâre sinodală contrară, judecarea recursurilor către ea unei instanțe constituite din trei mitropoliți din jurisdicția Scaunului Ecumenic, special numiți pentru aceasta și, potrivit art. 43 din Statut, împreună cu Adunarea Extraordinară Bială a celor 20 de membri provenind dintre stareții sau supraveghetorii celor 20 de mănăstiri. De la această din urmă Adunare, în acest caz, sunt excluși acei membri ai ei care au făcut parte din instanța locală la judecarea cauzei respective în acea instanță, fiind înlocuiți de alți reprezentanți din acea mănăstire.

Reprezentanții Scaunului Ecumenic au întâietate în această instanță al cărei președinte este primul, în ordine canonică, dintre cei trei mitropoliți.

Guvernatorul trebuie să ia parte neapărat la ședințele acestei înalte instanțe mai sus amintită, având funcția de apărător al legii.

În cazul că o hotărâre sinodală a Patriarhiei Ecumenice încredințează judecarea recursurilor instanței mai sus amintite, conform cu art. 3 al precedentului Statut, cei trei reprezentanți ai Patriarhiei Ecumenice trebuie să fie chemați de Sfânta Comunitate la timpul potrivit, pentru a fi prezenți la Sfântul Munte când are loc Adunarea Extraordinară de drept, conform art. 43 din Statut. Cheltuielile necesare acestei deplasări sunt suportate de fondul financiar comun al celor 20 de mănăstiri, iar cel condamnat în urma recursului, nu va fi niciodată obligat să plătească cheltuielile de judecată mai mari de 10% din suma totală a acestor cheltuieli.

Art. 10. – În fața acestei instanțe supreme, alcătuită conform &3 din articolul anterior, este posibil să se ceară și revizuirea hotărârilor judecătorești ale Sfintei Comunități, pentru care s-a făcut recurs, pe motiv de interpretare greșită sau o aplicare

incorectă a Statutului Sfântului Munte, a statornicirilor lui, a Sfintelor Canoane, precum și din cauza lipsei de atenție asupra unor elemente principale din instanțele anterioare.

Art. 11. – Nici un monah implicat într-un fel oarecare, direct sau indirect, în cauza de judecată, nu poate face parte din organele de judecată ale Sfântului Munte, fie din Adunarea mănăstirească, Consiliul de stăreție, Sfânta Comunitate sau din cel mai înalt organ de judecată, de pe lângă Patriarhia Ecumenică.

Motivele de oprire de a participa în aceste organe de judecată se stabilesc în cadrul procedurii și pot fi verificate și de organele competente de judecată, precum și de orice persoană interesată în cauza de judecată.

Art. 12. – Hotărârile care se iau de către Adunările mănăstirești, privind consemnarea în mănăstire sau în alt așezământ monastic subordonat cât și oprirea de la participarea la Adunare, pe o perioadă de cel mult 3 luni de zile, nu pot să fie rejudecate în recurs.

Art. 13. – Însă după pronunțarea hotărârii în abateri de natură bisericească, conducerile mănăstirești neglijează limita de timp, cf. art. 73-74 din Statut, aplicarea hotărârii susceptibile de recurs se amână după trecerea acestei limite de timp.

Art. 14. – În procedura cu privire la litigii de hotărnicie cf. art. 9 anterior &2, se precizează următoarele:

Art. 15. – Acțiunea de judecată se introduce totdeauna printr-o cercetare scrisă adresată instanței competente. Aceasta în decurs de 8 zile de la data primirii cercetării, fixează data zilei de judecată

printr-o citație scrisă și părțile în conflict sunt chemate în fața Adunării supraveghetorilor (Sfânta Supraveghere).

Art. 16. – Procesul verbal care determină acțiunea de judecată, trebuie să fie emis cu cel puțin opt zile înainte de ziua de judecare a procesului: prelungirea acestui termen se va face numai de instanță, ținând cont de distanța și dificultățile de călătorie până la locul procesului.

Art. 17. – Împricinatul convocat legal și reprezentat la data fixată se judecă în lipsă pe baza propriei lui acțiuni de judecată pe care a introdus-o.

Art. 18. – Instanța fixează din oficiu pentru împricinatul absent un avocat care adună toate elementele și documentele scrise, alcătuiește și studiază dosarul, redactând raportul său despre acest caz.

Art. 19. – Pentru avocat sunt în vigoare excepțiile art. 48 din Statutul de organizare și cele ale art. 11 din Legea prezentă. În cazul litigiilor între o mănăstire și un așezământ subordonat al său, nu poate fi numit un referent dintre reprezentanții sau călugării mănăstirii în cauză.

Art. 20. – Procedura doveditoare care se desfășoară în fața avocatului au dreptul să o urmărească toți împicinații care aduc elemente și documente scrise și care prezintă cereri spre examinare de martori pe care este obligat să-i ancheteze numai avocatul.

Art. 21. – Dacă unul din împetricinați cere anchetă sau expertiză, avocatul este obligat să depună instanței cerere și întregul dosar în cauză pentru ca aceasta să ordone ancheta sau să numească experți.

Despre anchetă se va alcătui un raport de către avocat, în prezența a doi martori și se va semna de către toți. De asemenea, experții vor depune un raport scris pe care semnându-l îl înmânează avocatului, întocmind în chiar momentul predării un proces-verbal despre această predare.

Art. 22. – Încheindu-se procedura doveditoare, avocatul depune instanței întreg dosarul alcătuit, împreună cu raportul său scris, în limitele termenului care s-a fixat de la începutul numirii lui în cercetarea cauzei respective. Dacă în limitele acestui termen nu s-a putut încheia procedura doveditoare, avocatul sau împetricinații pot să ceară prelungirea acestui termen de către instanță.

Art. 23. – După depunerea raportului avocatului se fixează data procesului în termenul cerut de părțile în litigiu pentru care sunt convocați de către Consiliul Supraveghetorilor restul împetricinaților. Toți împetricinații pot să ia cunoștință și de conținutul procedurii și de raportul avocatului.

Art. 24. – Discuția dintre părți în fața instanței cu păstrarea bunei cuviințe și decenței călugărești se desfășoară în egalitate absolută a împetricinaților având dreptul să-și susțină pozițiile lor în scris și în timpul discuției finale.

Art. 25. – După audiere, retrăgându-și împetricinații, instanța deliberează în secret, citând cu glas tare piesele dosarului și raportul avocatului. Discuția instanței se dirijează de cel care

exercită funcția de președinte, reproducându-se art. 23 și 24 din Statutul de organizare.

Art. 26. – Hotărârile privind litigiile de hotare și altele asemănătoare, trebuie să fie totdeauna scrise și bine motivate. Părerile celor în minoritate din instanță pot să fie consemnate, la cererea lor.

Art. 27. – Hotărârile finale se comunică la cerere împetricinaților în copie completă prin Consiliul supraveghetorilor.

Art. 28. – Termenul de recurs împotriva hotărârilor proceselor privind litigii de hotare și alte asemenea lor este de o lună de la data pronunțării lor. Recursul se introduce pe baza unui înscris motivat către instanța imediat superioară, adresându-se și depunându-se la oficiul Sfintei Comunități. Oficiul comunică în scris acceptarea recursului către cel ce a cerut recursul.

Art. 29. – Recursurile la Patriarhia Ecumenică se transmit acesteia de către Oficiul Sfintei Comunități. Iar dacă prin hotărâre sinodală, se ocupă de ele instanța alcătuită cf. & nr. 3 al art. 9, comunicarea acestor recursuri se transmite acelei instanțe, care urmează să se ocupe de recurs procedând potrivit art. 24-27. Împetricinații sunt convocați de această instanță și au dreptul să prezinte detaliat motivele recursului lor.

Art. 30. – Instanța care se ocupă de recursuri, aprobă sau respinge hotărârea pronunțată sau o reformulează având dreptul să adauge și noi dovezi când se aplică articolele 19 și urm.

Art. 31. – Hotărârile se pronunță pe baza majorității absolute a celor prezenți dintre membrii instanței.

Art. 32. – Hotărârile referitoare la cazuri privind litigii de hotare și celelalte din art. 9 & 1, pct. c, 2 și 3, sunt aplicate numai în cazul ultimei instanțe. Definitive rămân și hotărârile de primă instanță care s-au pronunțat în ultimă formă și pentru care nu s-a cerut recurs în termenul legal. Aplicarea provizorie a unei hotărâri care nu are caracter definitiv o poate ordona instanța care a judecat cazul, printr-un ordin emis la cererea uneia din părțile în cauză, îndată ce cererea a fost depusă. Clauza privind aplicarea hotărârii provizorii poate fi inclusă în hotărârea principală.

Art. 33. – Cheltuielile și taxele de judecată a căror valoare se fixează prin dispozițiile legale ale Adunării Bianuale extraordinare sunt impuse împrișinatului care a fost condamnat și se încasează odată cu aplicarea hotărârii.

Art. 34. – Hotărârile judecătorești se transmit spre aplicare printr-un înscris Guvernatorului care printr-o dispoziție scrisă pe moment ordonă organelor în subordine să se execute cele hotărâte.

Art. 35. – Autoritățile judecătorești ale Statului care întreprind urmărirea delictelor și crimelor în Sfântul Munte, trimit acolo un delegat anchetator care are obligația să convoace imediat Consiliul Supraveghetorilor pentru a trimite, după obicei, un reprezentant al său pentru a fi prezent în momentul anchetării faptelor și care să dea ajutorul său la desfășurarea imediată a anchetei.

Art. 36. – Orice suspendare, demisie sau depunere de stareț, episcop și membru din Adunările mănăstirești sau orice alegeri de

noi asemenea persoane în aceste funcții se comunică de către mănăstirea respectivă și, prin Sfânta Comunitate, Patriarhiei Ecumenice.

CAPITOLUL 5

DISPOZIȚII GENERALE

Art. 37. – Actele scrise și mai ales scrisorile de împuternicire redactate de Sfânta Comunitate sau de conducerile mănăstirești aprobate de Consiliul Supraveghetorilor au valoare deplină de acte publice în fața tuturor autorităților de stat.

Art. 38. – Călugării din Muntele Athos sunt scutiți de serviciul militar.

Art. 39. – Dispozițiile din Statutul de organizare privind chiliile se aprobă dacă nu contravin „Sigiliului Patriarhal” din 7 iunie 1909; dacă vin totuși în contradicție sunt valabile dispozițiile Sigiului, cu excepția dispozițiilor de la sfârșitul capitolului II despre arbitraj și dispozițiile capitolului III al Sigiliului amintit privind revizuirea și reconstituirea hotarelor vechi care nu sunt aprobate de prezentul Statut și nici nu se aplică.

Art. 40. – Adunarea Bianuală extraordinară are datoria, odată cu aplicarea prezentului Decret de Lege, să procedeze la votarea dispozițiilor legale care să consacre principiile amănunțite de exploatare științifică și de securitate a pădurilor din Sfântul Munte și de organizarea propriilor lui servicii forestiere.

Art. 41. – Organizarea și funcționarea practică a Școlii Athonite ca o academie bisericească și a altor asemenea școli, vizând studierea sistematică și dezvoltarea artelor practicate în Sfântul Munte (muzica bisericească, haghiografia, sculptura în lemn, etc.), trebuie să se încheie cel mai târziu peste doi ani de la votarea prezentului Statut.

Art. 42. – Grija pentru ordinea și conservarea bibliotecilor, manuscriselor, icoanelor, icoanelor vechi, odăjdiilor și a celorlalte lucruri asemănătoare, care revine mănăstirilor înseși, se află sub directa supraveghere a Sfintei Comunități și a Adunării Bianuale, care au datoria să emită dispoziții legale cu privire la acestea.

Art. 43. – Toate dispozițiile penale sau altele care au legătură cu situația neprecizată de până acum din Sfântul Munte și care, de aceea, au cauzat contradicții între diferite categorii de călugări, sunt anulate.

Art. 44. – Împreună cu acest Decret de Lege se publică și Statutul de Sfântul Munte aprobat aici în Buletinul Oficial al Guvernului ca Lege a Statului Grec.

Prezentul Decret-lege intră în vigoare în ziua următoare publicării Constituției.

Dat în Atena, la 10 septembrie 1926.

Președintele Republicii: PAVEL KURTURIOTIS

Președintele Consiliului de Miniștri: G. KONZLIS

Membri:

P. ARGHIROPULOS, K. MASDAFILOPULOS,

TH. PEPMEZAS, I. DROSOPULOS, A. PAPPAS

L. NAKOS, K. APOGHITIS

TIPICUL AL XI-LEA, PÂNĂ LA ULTIMUL

În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh

PARTEA I-A GENERALITĂȚI

CAPITOLUL I

ALCĂTUIREA SFÂNTULUI MUNTE ȘI RAPORTURILE SALE CU BISERICA

Art. 1. – Sfântul Munte Athos este alcătuit din 20 de mănăstiri patriarhale împărătești și stavropighii, orânduite de demult, în următoarea ordine ierarhică.

1. Sf. Mănăstire Lavra cea Mare
2. Sf. Mănăstire a Vatopedului
3. Sf. Mănăstire a Ivirului
4. Sf. Mănăstire a Hiliandarului
5. Sf. Mănăstire a lui Dionisie
6. Sf. Mănăstire a lui Koutlumușului
7. Sfânta Mănăstire Pantokrator
8. Sfânta Mănăstire Xeropotam
9. Sfânta Mănăstire Zografu
10. Sfânta Mănăstire Dohiarion
11. Sfânta Mănăstire Karakalou
12. Sfânta Mănăstire Filotheos
13. Sfânta Mănăstire Simon Petru
14. Sfânta Mănăstire Sfântul Pavel
15. Sfânta Mănăstire Stavronikita
16. Sfânta Mănăstire Xenofon
17. Mănăstirea Sfântu Grigore
18. Sfânta Mănăstire Esfigmenou
19. Sfânta Mănăstire Rusă (Sfântul Pantelimon)
20. Sfânta Mănăstire Konstamonitul

Iar toate celelalte Schituri, Chilii, Sihăstirii sunt anexe ale uneia din cele 20 mănăstiri sus-arătate.

Art. 2. – În afara celor 20 sfinte mănăstiri de sine stătătoare de mai sus, nu este îngăduit nimănui dreptul de proprietate în Sfântul Munte.

Art. 3. – Sporirea sau micșorarea numărului mănăstirilor tutelare sau modificarea raporturilor administrative și bisericești, în general, față de anexele lor, așa cum acestea au fost consfințite de veacuri prin prezentul Statut, nu este permisă sub nici un motiv.

Art. 4. – Nici un lăcaș de la Sfântul Munte nu va putea avea vreodată, o altă destinație decât cea inițială și nu va putea fi folosit pentru nevoi laice.

Art. 5. – Toate Sfintele Mănăstiri Patriarhale și Stavropighile de la Sfântul Munte, sunt supuse jurisdicției duhovnicești a Marii Biserici Ortodoxe de Răsărit a lui Hristos nefiind permisă pomenirea nimănui altuia, afară de numele Patriarhului Ecumenic.

Nu este îngăduită așezarea și viețuirea la Sfântul Munte, a vreunui schismatic sau de altă credință.

Art. 6. – Toți călugării de orice naționalitate care locuiesc la Sfântul Munte sunt considerați că au cetățenie greacă.

Art. 7. – Împărțirea dreptății la Sfântul Munte se face de către autoritățile mănăstirești și de Sfânta Comunitate, afară de infracțiunile penale, care sunt supuse jurisdicției instanțelor

judecătorești competente ale Statului și sunt judecate în orașul Tesalonic, ca și întotdeauna.

Art. 8. – Reprezentantul Statului Elen de la Sfântul Munte acționează și ordonă executarea, prin organele sale, a hotărârilor mănăstirești și ale Sfintei Comunități, în măsura în care acestea sunt date în conformitate cu prezentul statut.

Art. 9. – Sfintele Mănăstiri se autoadministrează și sunt conduse conform Regulamentului lor de ordine interioară, pe care îl votează mănăstirile și îl aprobă Sfânta Comunitate, care supraveghează respectarea și funcționarea normală a Regulamentului, care nu poate cuprinde dispoziții contrarii prezentului Statut.

Art. 10. – Orice hotărâre a Sfintei Comunități, luată în cadrul competenței sale statornicite prin prezentul Statut, trebuie să fie respectată obligatoriu de către Sfintele Mănăstiri.

Art. 11. – Sfânta Comunitate de la Sfântul Munte, ale cărei drepturi sunt statornicite prin dispozițiile speciale ale prezentului Statut, este alcătuită din 20 reprezentanți, câte unul din fiecare mănăstire, având sediul în localitatea Karie și este un organ permanent, cunoscut sub demnitatea „Sfânta Comunitate a Sfântului Munte Athos”.

Art. 12. – Sfântul Munte se bucură, după vechile rânduieli de privilegii și scutiri de dări (imunități), așa cum sunt ele concret stabilite prin dispozițiile prezentului Statut.

Art. 13. – Administrarea, în genere, a averii Sfântei Mănăstiri este dată în grija Frăției Monahale ale fiecărei mănăstiri.

PARTEA A II-A – DISPOZIȚII SPECIALE

CAPITOLUL 8

SFÂNTA COMUNITATE

Art. 14. – Reprezentanții Sfintei Mănăstiri care alcătuiesc Sfânta Comunitate a Sfântului munte, sunt aleși de mănăstirile respective, fiecare în conformitate cu prevederile Regulamentelor de ordine interioară, cel mai târziu în primele 15 zile ale lunii ianuarie ale fiecărui an, dintre frații Mănăstirii care au vârsta de la 30 de ani în sus și care se disting prin înțelepciune și viață ireproșabilă, fiind preferați totdeauna cei cu cultura bisericească și învățătura generală.

Art. 15. – Durata funcționării reprezentanților la Sfânta Comunitate, este de un an. Ea poate fi prelungită și pe anii următori dacă mănăstirea acestuia îl va realege.

Art. 16. – Reprezentanții sunt datori ca înainte de discutarea definitivă a chestiunilor economico-administrative, prezentate în fața Sfintei Comunități, să țină fiecare la curent mănăstirile respective, exceptând chestiunile judiciare asupra cărora hotărârea trebuie să fie dictată de singura lor conștiință, fiind absolut interzisă orice intervenție a mănăstirilor și influențarea reprezentanților lor în exercitarea atribuțiilor lor judecătorești.

Art. 17. – Sfânta Comunitate se întrunește regulat de 3 ori pe săptămână și în caz excepțional, ori de câte ori este nevoie, iar modalitatea ținerii ședințelor este stabilită de Regulamentul de ordine interioară întocmit de aceasta.

Art. 18. – La fiecare întrunire precedentă se întocmește de către conducere ordinea de zi privitoare la problemele ce urmează a fi discutate în ședința următoare, în ordinea lor cronologică, care este distribuită reprezentanților mănăstirilor, care ordine trebuie respectată, afară de cazul foarte urgent, considerat ca atare, de către Sfânta Comunitate, care se discută cu precădere.

Art. 19. – Reprezentanții care locuiesc stabil în localitatea Karie, sunt obligați, afară de caz de boală dovedită, să participe regulat și fără absențe la ședințe. Acela care va absenta consecutiv la 2 ședințe va fi considerat că stânjenește lucrările ședinței și va fi chemat, în scris, de către conducere să se justifice, în scris, pe care justificare o va înainta Sfintei Comunități, care îi va aplica acestuia o sancțiune de admonestare. În caz de recidivă va fi reclamat la Mănăstirea de care depinde, căreia i se va cere înlocuirea acestuia, nemotivat. În cazul în care Mănăstirea va refuza să se conformeze acestui ordin al Sfintei Comunități, aceasta prin hotărârea sa, va exclude, de plin drept, Mănăstirea de la dreptul ei de a trimite un reprezentant, pentru o durată de 3-6 luni.

Art. 20. – În caz de absența vreunui reprezentant, datorită unei nevoi de neînlăturat care nu poate fi prelungită niciodată peste o lună, Mănăstirea acestuia poate să-l înlocuiască printr-un alt frate al ei și să încredințeze reprezentarea și reprezentantului unei alte Mănăstiri, dându-i acestuia o împuternicire scrisă, adresată Sfintei Comunități, care să-l îndreptățească să aibă două voturi de la cele două mănăstiri ce le reprezintă la judecarea diferitelor chestiuni,

afară de cele judiciare. Aceeași persoană nu va putea însă niciodată să preia reprezentarea concomitentă a două mănăstiri.

Art. 21. – Pentru ca Sfânta Adunare să fie întrunită în număr legal, trebuie să fie prezenți 2/3 din membrii acesteia, adică 14 reprezentanți. Hotărârile sale le ia cu majoritate de voturi și le consemnează într-un registru special. Numele celor absenți se vor înscrie în procesele verbale, cu arătarea cauzelor absențelor, pe care acestea sunt obligați să le comunice la timp Sfintei Conducere, precum se arată în art. 19. În cazul în care, în timpul ținerii ședinței, unii membri ai Sfintei Adunări se vor îndepărta în orice fel de aceasta, Adunarea își va continua valabil lucrările și va hotărî pe baza majorității, dacă membrii rămași sunt cel puțin 11.

Art. 22. – Nici un reprezentant nu va putea, sub orice motiv să refuze să semneze procesele verbale, având însă dreptul să-și menționeze părerea sa. Orice refuz de a semna procesele verbale, este supus sancțiunii pentru obstrucție prevăzută de art. 19.

Art. 23. – Lucrările Sfintei Adunări au loc întotdeauna în prezența Șefului conducerii care prezintă chestiunile ce urmează a fi discutate de Sfânta Adunare, dă cuvântul reprezentanților, după gradul ierarhic al acestora și li-l ia, în cazul că vreun reprezentant ar depăși limitele bunei cuviințe, chemându-i la ordine. În caz de neascultare îi va îndepărta din ședință, cu aprobarea Sfintei Adunări. În cazul când un reprezentant va fi de două ori îndepărtat astfel din ședință se va cere înlocuirea sa de către Mănăstire.

Art. 24. – Toți reprezentanții sunt egali între ei și au drept de vot egal, deosebindu-se numai după ordinea gradului ierarhic al Mănăstirilor.

Art. 25. – Hotărârile Sfintei Comunități sunt considerate definitive numai după ce vor fi semnate de acestea, și numai atunci se pot elibera actele respective, afară de cazul când este vorba de o chestiune declarată urgentă de către Sfânta Adunare. Actele eliberate în baza hotărârilor Sfintei Comunități vor purta în locul semnăturii tuturor reprezentanților mențiunea „toți reprezentanții și conducătorii celor 20 de Mănăstiri ale Sfântului Munte Athos, aflați la Adunarea Comună”. Ele vor fi sigilate cu Sigiliul Comun de către conducători, care sub nici un motiv nu vor putea refuza sigilarea.

Art. 26. – Toate actele provenind de la Sf. Comunitate, precum și cele adresate ei de Sf. Mănăstiri și de anexele lor trebuie să fie redactate în limba greacă.

Art. 27. – Când Sf. Comunitate va fi informată neîndoielnic că situația financiară a unei Mănăstiri este dificilă în așa grad încât să provoace îngrijorare asupra viitorului acesteia, va convoca pe conducătorii acesteia și prezenta Sf. Comunității un bilanț exact și motivat al Veniturilor și cheltuielilor, al creanțelor și datoriilor sale. Dacă din examinarea bilanțului Sf. Comunitate se va convinge că într-adevăr această Mănăstire trece printr-o criză financiară, va interveni din oficiu, luând măsurile cuvenite pentru redresarea acesteia.

CAPITOLUL 3

SFÂNTA CONDUCERE

Art. 28. – Cele 20 Sf. Mănăstiri se împart în 5 grupe de câte 4 mănăstiri, din care fiecare exercită conducerea pe rând, câte un an, odată la 5 ani, începând de la 1 iunie până la sfârșitul lunii mai a anului următor. În acest scop sunt trimiși în fiecare an, de către

fiecare mănăstire, ale fiecărui grup, o persoană având calități la fel ca cele stabilite și pentru reprezentanții mănăstirilor. Aceste grupe de câte 4 mănăstiri sunt:

Grupul I: Marea Lavră, Dochiarion, Xenofon, Esfigmenu

Grupul II: Vatopedul, Cutlumus, Karakalou, Stavronikita

Grupul III: Ivir, Pantokrator, Filoteu, Simonpetra

Grupul IV: Hilandar, Xeropotam, Sf. Pavel, Grigoriu

Grupul V: Dionisiu, Zografu, Rusă, Konstamonitu

Primul din fiecare grup poartă titlul de Protoepistat, este președinte al conducerii și ține cârja Primatului.

Art. 29. – Orice hotărâre se ia cu majoritate de membrii Conducerii (Epistasierii), care sunt egali între ei, iar protoepistatul este primul între egali. În caz de egalitate de voturi, hotărârea va fi supusă judecății Sf. Comunități care va decide. Orice hotărâre a Conducerii (Epistasierii) luată fără de știrea vreunui membru este nulă.

Art. 30. – În caz de absența vreunui membru al Epistasierii, partea sa din sigiliu este încredințată unuia din reprezentanți, care se bucură de încrederea sa, însă niciodată vreunui dintre colegii săi de epistasierie. În caz de absență a tuturor reprezentanților aceasta se încredințează secretarului șef.

Art. 31. – Sigiliul Sf. Comunități, care poartă la mijloc chipul Maicii Domnului „Platitera” și împrejur inscripția „Sigiliul Sfintei Comunități a Sf. Munte Athos” este predat noilor membri ai Conducerii (Epistasierii), conform rânduielii dintotdeauna și este

împărțit în patru părți, iar fiecare membru al Epistasierii păstrează o parte a sigiliului.

Art. 32. – Orice act unilateral și samavolnic al vreunui membru al Conducerii este nul și atrage pedepsirea lui de către Sf. Comunitate, ca și orice refuz al acestuia de a-și îndeplini sarcina, comunitatea având dreptul, în caz de recidivă, să pretindă Mănăstirii acelui membru înlocuirea acestuia, ceea ce este obligatoriu pentru mănăstire. În timpul în care Sf. Comunitate își întrerupe lucrările, un asemenea act de nesupunere este denunțat Mănăstirii respective, de ceilalți membri ai Conducerii.

Art. 33. – Membrii Conducerii (Epistasierii), care locuiesc permanent în Karie, pot lipsi din localitate, pe rând și în ordinea lor ierarhică, ori de câte ori cere această lipsă, sarcina ce li s-a trasat. Acest lucru însă nu este îngăduit sub nici un motiv Protoepistatului.

Art. 34. – Fiecare mănăstire poate să încredințeze reprezentantului ei și atribuțiile membrului Conducerii. Sub nici un motiv însă nu este îngăduit acest lucru Mănăstirii de care aparține Protoepistatul, contrar Sf. Comunități nu-l va recunoaște pe un asemenea protoepistat și atribuțiile acestuia vor fi exercitate în continuare, de fostul Protoepistat, până ce Mănăstirea respectivă se va conforma.

Art. 35. – Administrarea Casieriei comune aparține Sf. Conducerii sub răspunderea Mănăstirilor al membrilor acesteia, pe baza unui buget aprobat de Sf. Comunitate.

Art. 36. – Depunerea veniturilor casieriei comune a Sf. Comunități pentru întreținerea unor paznici (seimeni și serdari) și pentru nevoile curente și extraordinare, este obligatorie pentru Mănăstiri și anexele lor, schituri și chilii în proporția stabilită, de fiecare dată, de Înalțul Consiliu juridic al adunării extraordinare a celor douăzeci – și se încasează de către conducere, conform ordinii stabilite dintotdeauna.

Art. 37. – Sf. Conducere trebuie să sigileze și să expedieze întreaga corespondență a Sf. Comunități cf. Art. 25, de asemenea, să întrețină curățenia în Karié și reparația străzilor să îngrijească de luminare, să facă controale medicale, să fixeze prețuri la alimente, să supravegheze comportarea cuviincioasă și buna purtare, interzicând dezordinea, cântecele, jocurile, necuviința, fumatul, călărie pe străzile centrale, precum și deschiderea magazinelor la denii și Duminicile și sărbătorile oficiale, vânzarea de cocoși și pregătirea mâncărilor de dulce în zilele de miercuri și vineri și în restul posturilor și izgonind pe orice bețivi și vagabonzi fără lucru, prin organele sale (seimeni și serdari), putând cere, ori de câte ori este nevoie, și colaborarea poliției de stat din Karié.

Art. 38. – Serviciul de birou (secretariatul) Sf. Comunități și al Sf. Conduceri îl îndeplinește Secretarul șef care trebuie să fie frate al unei Sf. Mănăstiri de la Sf. Mune, mai vârstnic de 25 de ani, posedând o diplomă universitară sau a unei școli teologice și cel puțin să fie absolvent de liceu având ca ajutor cel puțin un subsecretar.

Secretarul Șef asistă, fără drept de vot, la ședințele Sf. Comunități, referă asupra diferitelor chestiuni, procură informațiile necesare, își exprimă liber părerea sa când îi este cerută, păstrează registrele contabile și celelalte registre și arhive și se îngrijește de bunul mers și de informarea biroului său. În lipsă sau împiedicarea

acestuia, este înlocuit de subsecretar. El are calitatea de consilier în Consiliul Sf. Conducerei.

Art. 39. — Subsecretarul care lucrează sub conducerea directă a secretarului șef, trebuie să fie frate al unei mănăstiri de la Sf. Munte în etate de peste 25 de ani și absolvent de liceu sau al unei școli teologice.

Art. 40. — Sf. Conducere reprezintă puterea executivă a Sf. Comunități, îndeplinind totodată și funcții administrative de primărie și funcții de judecătorie de Pace.

CAPITOLUL 4

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

Art. 41. — Instanțele judecătorești de la Sf. Munte sunt de primă instanță, compusă din stareț și bătrânii de la mănăstiri și din Adunarea Conducătorilor și cea de al doilea grad care este Sf. Comunitate a Sf. Munte.

Art. 41. — Prima instanță de judecată este prezidată în mănăstiri de egumenul acestora și în lipsa sa de înlocuitorul acestuia, iar la anexe de primul șef și în lipsa sa, de al doilea după dânsul.

Instanța de al doilea grad este prezidată de primul reprezentant.

Art. 43. — Organul suprem legislativ și judecătoresc la Sf. Munte este Adunarea Extraordinară a celor 20 de membri, compusă din egumenii și conducătorii celor 20 de mănăstiri,

convocată de drept și invitată formal de Sf. Comunitate, de două ori anual, adică în a 15-a zi după Sf. Paști și la 20 august ale fiecărui an, cu excluderea reprezentanților ordinari.

Pentru chestiunile duhovnicești, Instanța Supremă este Patriarhul Ecumenic împreună cu Sf. Sinod al acestuia.

Art. 44. – Scopul acestor instanțe judecătorești de la Sf. Munte este judecarea chestiunilor de hotărâre ivite la Sf. Munte, pazei, disciplinei monahale și pedepsirea marilor căzuți în greșală la Sf. Munte.

Art. 45. – Organul suprem legislativ și judecătoresc al Sf. Munte, oșebit de hotărârile sale legislative, judecă și chestiunile de hotărânicie locală la instanța de apel și hotărârile sale sunt definitive, irevocabile și obligatorii pentru minoritate.

Art. 46. – Diferențele dintre o mănăstire și o anexă a sa sau între două anexe ale mănăstirii, se judecă în primă instanță de către Mănăstire și în apel, de către Sf. Comunitate. Diferențele acestea dintre două mănăstiri sau dintre anexele a două mănăstiri, se judecă în primă instanță de Sf. Adunare. Hotărârile mănăstirilor sunt supuse apelului la Sf. Comunitate, în termen de 15 zile de la comunicarea scrisă făcută părții litigante interesate, prin Sf. Conducere, iar hotărârile pronunțate în apel de către Sf. Comunitate sunt supuse apelului înaintea instanței supreme judecătorești la prima sa Adunare, după data pronunțării și comunicării hotărârii Sf. Comunități.

Art. 47. – Asupra greșelilor ușoare pentru care nu este necesară trimiterea monahului vinovat la instanțele judecătorești, Egumenul, împreună cu epitropii Mănăstirii și Epitropiei, pot să aplice pedepsele:

- a. – dojana și observația
- b. – muștrarea în particular
- c. – oprirea de la hrană – afară de pâine – până la 7 zile

Art. 48. – Nu poate participa deloc la ședințele judecătorești vreun membru al instanței judecătorești dacă:

- a. este reclamant sau vătămat în cauza supusă judecării și
- b. dacă este membru al instanței de apel și chestiunea se referă la un monah de la Mănăstirea sa – nu însă și la monahii anexelor acesteia.

Art. 49. – Motivele de excludere a judecătorului, prevăzute de art. 48 sunt aplicabile și la persoana anchetatorului care își are depusă în scris părerea sa, care se are obligatoriu în vedere la pronunțarea hotărârii (Art. 50.).

Art. 50. – Nu este necesară completarea numărului judecătorilor, din cauza celor excluși, dacă numărul restului membrilor este $\frac{2}{3}$ din totalul membrilor judecătorești. Dacă rămân mai puțin de $\frac{2}{3}$ din totalul membrilor, aceștia nu pot judeca în mod valabil.

Art. 51. – În cazul când vreun monah sau cleric, care nu aparține de Sf. Munte, a săvârșit vreo greșală cu vinovăție la Sf. Munte, ancheta făcută de instanța judiciară de gradul al II-lea cu dosarul încheiat, se va înainta la autoritatea bisericească respectivă, de care depinde vinovatul, instanțele judiciare ale Sf. Munte nefiind competente să judece pe aceștia.

Art. 52. – Pentru infracțiunile pentru care se aplică pedeapsa catherisirii, este competentă să judece Patriarhia Ecumenică, căreia i se înaintează de către Instanța judecătorească de gradul II, dosarul

alcătuit conform dispozițiilor procedurale generale ale prezentului statut.

Art. 53. – Acuzația împotriva unui monah poate rezulta fie din reclamația păgubitului făcută împotriva vinovatului, fie de orice altă persoană, făcută în scris, prin reclamația orală a conducerii mănăstirești.

Art. 54. – Nu este admisă reclamația împotriva monahului dacă este făcută de necreștini, eretici sau de cei condamnați la pedepse grele, afară însă de cazul când aceste persoane ar fi chiar ele însele vătămate. De asemenea, nu este admisibilă orice reclamație anonimă sau apocrifă. Reclamantul trebuie să arate amănunțit învinuirile aduse și să propună cel puțin 2 martori spre dovedirea lor.

Art. 55. – Primindu-se reclamație și dacă nu este vorba despre o vină ușoară pentru care se aplică o pedeapsă disciplinară cf. art. 47, se înaintează la șefii instanței judecătorești de prim grad, ori la reprezentanții celei de al doilea grad, pentru a se începe procedura judiciară prin efectuarea unor anchete scrise amănunțit, totdeauna în prezența a doi monahi ca martori la anchetă.

Art. 56. – În anchetă este invitat mai întâi reclamantul să-și adeverească și menține reclamația sa și să aibă răspunderea pentru consecințele unei reclamații neîntemeiate. După care se ascultă martorii acuzării propuși de reclamant. Urmează apoi apărarea făcută de cel învinuit și la sfârșit ascultarea și a martorilor apărării, propuși eventual de învinuit.

Art. 57. – Efectuându-se ancheta conform art. precedent, anchetatorul înaintează dosarul la instanța judecătorească care a ordonat ancheta, în care dosar anchetatorul menționează și părerea sa personală pe care și-a format-o din anchetarea cazului.

Art. 58. – Instanța judecătorească privind dosarul cu procedura anchetei efectuate, poate cere completarea anchetei dacă socotește că este necesară, indicând și elementele care lipsesc și trebuie completate. Astfel, fixează ziua înfățișării la care este invitat învinuitul în scris și la timp ca să se prezinte înaintea instanței și să se apere. Dovada înmânării citației învinuitului se face cu un act scris din care să rezulte elementele de mai sus.

Art. 59. – Nu este permisă reprezentarea învinuitului prin mandatar înaintea anchetatorului și a instanței de judecată.

Art. 60. – Citarea învinuiților aflați în afara Sf. Munte se face prin intermediul autorității bisericești competente. În caz că domiciliul acestuia este necunoscut, citarea se trimite la mănăstirea de care depinde acesta și după expirarea termenului de 2 luni, instanța judecătorească va putea păși legal la judecarea chestiunii și să hotărască valabil.

Art. 61. – Prezentându-se învinuitul la termenul fixat înaintea Instanței de judecată după ce i se stabilește identitatea, i se citește actul de acuzare, depozitiile martorilor și restul actelor dosarului, după care este invitat să-și facă apărarea oral, putând să depună și note scrise în apărarea sa.

Art. 62. – Învinuitul care nu a putut fi de față la audierea martorilor, va putea înainte de a-și face apărarea înaintea

anchetatorului sau a Instanței de judecată, să ceară să ia cunoștință de toate actele de procedură, ca să poată să combată toate capetele de acuzarea sa.

Art. 63. – Nu pot fi folosiți de martori înaintea instanțelor judecătorești de la Sf. Munte:

- a. necreștinii, neortodocșii sau schismaticii;
- b. cei care au fost condamnați pentru mărturie mincinoasă de vreo instanță judecătorească;
- c. preoții, cu privire la cele ce cunosc din spovedanii;
- d. cei sub 14 ani;
- e. cei care au suferit pedepse grele.

Art. 64. – Înfățișarea martorilor înaintea anchetatorului este obligatorie și se face prin intermediul conducătorului mănăstirii. În acest scop, martorul se invită cu citație scrisă la anchetator, care-i fixează locul, ziua și ora precum și scopul prezentării acestuia, sub luare de dovadă scrisă că i s-a înmănat citația. În caz de refuz de a se prezenta, martorul acesta la a doua citare va fi obligat de către autoritatea civilă. Dispozițiile referitoare la martori, din acest articol sunt aplicabile și reclamantului și învinuitului.

Art. 65. – Înainte de a fi ascultați martorii, când sunt monahi, declară pe simpla „chemarea lor monahală”, iar cei laici, prin punerea mâinii lor drepte asupra Sf. Evanghelii, declarând că „Voi mărturisi adevărul fără nici o frică și patimă”.

Art. 66. – Martorii se ascultă câte unul separat de anchetator, acesta poate însă, spre lămurirea unor puncte neclare, la cererea învinuitului sau din oficiu, să asculte suplimentar pe martor sau să-l confrunte cu învinuitul sau cu alt martor, după cum va crede liber de cuviință. Anchetatorul după ce va întreba pe martori asupra

numelui și prenumelui acestuia, a vârstei și locului nașterii, profesiei, religiei, domiciliului și a relațiilor sale cu învinuitul, îi citește învinuirea și invită pe martor să spună tot ce știe despre aceasta, punându-i la nevoie și întrebări pentru deplina lămurire a depoziției acestuia. După ce martorul expune cele întrebate, este invitat de anchetator să adauge liber orice altceva cunoaște, după care i se citește clar depoziția pe care o semnează martorul, învinuitul, anchetatorul și cei 2 martori.

Art. 67. — Instanța judecătorească terminând procedura judiciară apreciază depozițiile martorilor și dovezile efectuate și eventual mărturisirea învinuitului și pronunță cu majoritate de voturi hotărârea de achitare sau de condamnare pe care o înscrie în registrul ei special și care (hotărâre) trebuie să cuprindă expunerea faptelor și analiza lor, pe care s-a bazat convingerea judecătorilor și articolele din prezentul statut care prevăd pedeapsa aplicată.

Art. 68. — Judecătorii își exprimă votul la pronunțarea hotărârii pe rând, în ordinea gradului lor ierarhic, începând de la cel mai mic.

Art. 69. — Hotărârea judecătorească pronunțată se comunică în copie legalizată învinuitului sub luare de dovadă scrisă a înmânării, invitându-l să se conformeze celor ordonate prin hotărâre.

Art. 70. — În cazul în care învinuitul citat legal, nu se prezintă pentru a se apăra (afară dacă prezintă motivări de forță majoră, apreciate ca juste de instanța Judecătorească care în acest caz amână judecarea chestiunii dar nu mai mult timp decât acela în care cauzele rămân reale), Tribunalul cercetând fundamentul și esența acuzației, judecă pe acesta în contumacie, iar hotărârea se

consideră valabilă și cu nimic mai prejos ca aceea care s-ar fi luat în cazul când acuzatul ar fi fost prezent.

Art. 71. – Hotărârile tribunalelor de gradul I impun pedepse ca:

- a. canon de rugăciune
- b. post negru până la 40 zile
- c. domiciliu forțat la mănăstire
- d. domiciliu forțat în una din anexe sau într-o altă mănăstire, până la un an
- e. depunerea din funcție
- f. excluderea de la ședințele Syntaxei până la un an
- g. oprirea de la săvârșirea celor sfinte până la trei luni, pedepse care sunt definitive și fără apel.

Art. 72. – Orice hotărâre a Tribunalului de gradul I, care impune pedepse mai mari decât cele indicate în art. 71, poate fi contestată în termen de 15 zile de la anunțarea ei către acuzat și contestația se face către Tribunalul de gradul II. Apelul făcut mai târziu de termenul arătat, nu se ia în seamă, ca fiind în afara termenului.

Art. 73. – Apelul făcut numai de acuzat trebuie să explice amănunțit cauzele formale și esențiale ale contestării hotărârii tribunalului de gradul I și se depune prin intermediul tribunalului care a emis hotărârea contestată, care este obligat ca în termen de 5 zile de la depunerea ei să o transmită tribunalului de gradul II, având dovadă de depunere, precum și dosarul cu toată procedura chestiunii. Sub nici un motiv nu poate Tribunalul să refuze a primi apelul formulat în mod legal.

Art. 74. – Tribunalul de gradul II, după ce i-a fost depus apelul, se apucă de examinat acest apel în cel târziu 15 zile și în cazul în care-l găsește corect formulat începe să studieze și să discute esența chestiunii în cauză, hotărând fără drept de apel.

Art. 75. – Apelul nu restabilește niciodată executarea hotărârii tribunalului de gradul I.

Art. 76. – Hotărârile Tribunalelor se transmit forului civil al locului în cazul în care condamnatul refuză să se conformeze hotărârii, iar organul puterii civile ordonă executarea pedepsei.

Art. 77. – Nici o mănăstire nu poate refuza ca monahul să-și efectueze pedeapsa impusă de o hotărâre judecătorească, în interiorul ei.

Art. 78. – Executabile se consideră hotărârile atunci când din punct de vedere al conținutului și al formei sunt legale și în conformitate cu prezentul regulament.

Art. 79. – Dacă un monah a executat jumătate din pedeapsă și se căiește în mod sincer, Tribunalul de gradul II, la cererea condamnatului și cu acordul mănăstirii lui, poate să revină asupra hotărârii inițiale, modificându-o.

Art. 80. – În cazul în care reclamația cuiva se dovedește fără nici un temei și motiv, reclamantul se pedepsește cu pedeapsa aceea care s-ar fi impus acuzatului în cazul când s-ar fi dovedit vinovat de greșeala arătată în reclamație.

Art. 81. – Cheltuielile judecătorești se încasează de la acuzat în cazul condamnării lui, sau de la reclamant, dacă acuzația se dovedește nefondată și fără motiv.

Art. 82. – Pedepsele impuse pentru un anumit timp, încetează să mai existe după efectuarea lor și condamnatul revine automat în starea lui de dinaintea hotărârii.

Art. 83. – Asupra chestiunilor în care Tribunalele aghioritice, precum și cele civile au competență, fiecare din ele poate să acționeze cele ale procedurii din competența sa, indiferent de rezultatul celui alt și fără ca hotărârea unuia să lezeze cu ceva pe a celui alt, putând chiar ca a unuia să fie împotriva acuzatului iar a celui alt să-l declare nevinovat.

CAPITOLUL V

SFINTELE MÂNĂSTIRI ȘI MONAHII ÎN GENERAL

Art. 84. – Cele 20 de Sf. Mănăstiri se împart în Kinovii și Idioritmii.

Kinoviile sunt:

- Mănăstirea Lavra
- Mănăstirea Dionisiu
- Mănăstirea Kutlumuș
- Mănăstirea Xeropotamu
- Mănăstirea Zografu
- Mănăstirea Dohiariu
- Mănăstirea Karacalu
- Mănăstirea Simon Petru
- Mănăstirea Stavronikita
- Mănăstirea Xenofon

- Mănăstirea Grigoriu
- Mănăstirea Esfigmenu
- Mănăstirea Sf. Pantelimon
- Mănăstirea Konstamonitu

Idioritmiile sunt:

- Mănăstirea Vatopedului
- Mănăstirea Ivirului
- Mănăstirea Hiliandarului
- Mănăstirea Pantocrator

Art. 85. – Nu se îngăduie transformarea unei mănăstiri din kinovie în idioritmie. Dar idioritmia poate să se transforme în kinovie, la hotărârea Sf. Kinotite și dacă acest lucru este cerut de majoritatea absolută a celor care au fost tunși cu cel puțin șase luni înainte în acea Mănăstire. O astfel de schimbare se anunță Patriarhiei Ecumenice în vederea redactării sigiliului respectiv.

Art. 86. – Cei care chivernisesc averea mănăstirească, Epistații sau Iconomii, trebuie să fie fideli cu interesele mănăstirii și să folosească cu conștiință și cu grijă averea, fiind răspunzători de orice faptă și abuz săvârșit în dauna mănăstirii.

Art. 87. – La sfârșitul fiecărui an se alcătuiește de către forurile mănăstirii, bugetul pentru anul următor și se supune aprobării Sinaxei Mănăstirii, care printr-o hotărâre scrisă în Condica de procese-verbale hotărâște în mod justificat asupra fiecărei sume scrisă în planul financiar.

Art. 88. – Depășirea Planului financiar nu se permite în principiu, dar dacă se ivește vreo nevoie de cheltuială inevitabilă, ceea ce nu poate fi amânată pe anul următor, atunci trebuie aprobat

un act special de către Sf. Sinază a Mănăstirii, care poate să aprobe sau să refuze suma respectivă.

Art. 89. – La începutul fiecărui an se face un cont de execuție amănunțit al cheltuielilor și veniturilor mănăstirii pe anul trecut, de către epitropie, care împreună cu toate actele justificative se supune aprobării Sinaxei Mănăstirii.

Art. 90. – Egumenul, împreună cu Epitropia, în Kinovii și Epitropia în Idioritmii, au cheile casei cu bani și ștampila mănăstirii și efectuează cele ale administrării lor, conform cu pravila internă, afară de problemele de ordin general, care sunt chestiuni judiciare, contracte de împrumut, schimb de proprietăți, plata datoriilor, noi construcții sau reparații capitale, primirea de novici, tunderea monahilor, avansări sau hirotonii, numirea iconomilor la metoace, misiuni, cumpărarea de veșminte sau proprietăți, plăți și cheltuieli generale, care trebuie aduse spre aprobare Sinaxei, singura competentă să hotărască.

Art. 91. – Funcțiile monahilor se acordă fraților conform pravilelor interne ale fiecărei mănăstiri, după puterea și priceperea fiecăruia.

Art. 92. – Monahii fiecărei mănăstiri au datoria să asculte de forul lor mănăstiresc și să împlinească fără murmur ascultările încredințate lor, altfel fiind pasibili de pedepse disciplinare. Din partea lor, forurile mănăstirii sunt datorare să aibă dragoste părintească și grijă de frați în mod imparțial și egal pentru toți.

Art. 93. – Pentru ca cineva să fie tuns în monahism trebuie să treacă prin noviciat de la 1 la 3 ani, să aibă minimum 18 ani. Un astfel de monah este scutit de serviciul militar.

Art. 94. – Fiecare mănăstire are un catalog precis al tuturor fraților unde se vede numele laic pe care l-a avut și prenumele, locul de origine, vârsta, vremea venirii în mănăstire, gradul ascultării lui și orice altă informație necesară.

Un alt catalog se ține pentru novicii mănăstirii unde se scrie fiecare din ei.

De asemenea, fiecare mănăstire are catalog cu monahii și frații din dependențe.

Art. 95. – Orice schimbare din pricina tunderii sau a morții vreunui frate al unei mănăstiri sau dependențe, trebuie anunțată Sf. Kinotite, care are un catalog general al tuturor monahilor. Dependențele anunță întotdeauna prin intermediul mănăstirii tutelare.

Art. 96. – Nu se îngăduie nimănui să iasă din Sfântul Munte fără bilet de voie din partea mănăstirii lui, în care trebuie să se arate timpul în care lipsește și motivul.

Orice bilet de voie trebuie văzut și de Sf. Epistasio.

Celor care pleacă la studii, mănăstirea nu le poate refuza învoirea.

Art. 97. – Fiecare mănăstire ține următoarele registre, sub răspunderea forurilor mănăstirești și a secretarului:

1. – catalogul monahilor

2. – registrul de inventar în care se înscrie orice avere imobilă și mobilă

3. – condica de provizii în care se scriu produsele mănăstirii și consumul lor

4. – jurnalul mănăstirii în care se consemnează în ordine cronologică toate activitățile mănăstirii

5. – condica activității forului mănăstiresc

6. – cartea de aur (a vizitatorilor)

7. – registrul general de intrări și ieșiri.

Art. 98. – Hirotonia monahilor Sf. Munte se face numai la propunerea forului mănăstiresc. Nici un laic sau monah care nu este aghiorit nu poate fi hirotonit în Sf. Munte. Orice hirotonie care nu a ținut această rânduială se consideră nevalidă și ca neefectuată. Dacă se dovedește că o mănăstire a făcut invitație unui arhieru în vederea unei hirotonii pentru un monah care nu aparține ei, sau pentru vreun laic se denunță Sf. Kinotite și prin ea Patriarhiei Ecumenice. De asemenea, se cere aprobare și în vederea acordării unor distincții.

Art. 99. – Documentele mănăstirii sunt semnate: în kinovii de către egumen, iar în mănăstirile idioritmice de către Epitropi și poartă parafa mănăstirii iar modul semnăturii Egumenului este astfel: „Egumenul Sf. Mănăstiri și cei împreună cu mine frați în Hristos”, iar a Epitropiei în mănăstirile idioritmice este astfel: „Epitropii Sf. Mănăstiri și cei împreună cu noi frați în Hristos sau și ceilalți proistameni”.

Art. 100. – Anularea unor proprietăți în Sf. Munte nu se îngăduie sub nici un motiv. Schimbul lor se îngăduie.

Art. 101. – Averea imobilă a oricărui monah aghiorit revine mănăstirii lui dacă acesta a hărăzit-o mănăstirii înainte de a fi tuns în monahism. Orice avere dobândită de un monah după tunderea lui revine Mănăstirii lui indiferent de locul unde acesta a dorit să răposeze fără dezlegare din partea Mănăstirii. Pentru datoriile monahilor nu răspunde mănăstirea, în cazul în care acestea au fost făcute fără învoirea scrisă a acesteia. Frații din kinovii nu pot deține avere personală.

Art. 102. – Fiecare mănăstire are obligația să întrețină bine, conform indicațiilor doctorului, spital și farmacie pentru îngrijirea bolnavilor. Acestea funcționează sub îndrumarea medicului și tot sub direcția lui stau și sanitarii. De asemenea, pe lângă fiecare mănăstire trebuie să funcționeze și azil de bătrâni.

Art. 103. – Dacă un monah vrea să plece din mănăstirea lui de metanie, are dreptul să ceară de la ea carte de dezlegare. Iar mănăstirea eliberează astfel de act întrucât există motive evidente de plecare.

Art. 104. – În cazul în care egumenul sau un epitrop laic sunt înlocuiți de către un proistamen ales și recomandat de cel ce lipsește, înlocuitorul exercită toate drepturile celor care lipsesc în această perioadă.

Art. 105. – Orice ridicare sau reparație de clădire de către un monah, pe proprietatea mănăstirii se execută numai cu învoirea forului mănăstiresc, acesta neavând a se prevala de vreun alt drept personal.

Art. 106. – Proprietățile Mănăstirilor, în general cele din Sf. Munte sau cele din afară, care nu stau sub directă dependență a Bisericii sau Ministerului se plătește și se îngrijește printr-o orânduire proprie, conform cu interesele lor.

Plățile trebuie să se facă cu state speciale în care să se consemneze plățile și obligațiile salariaților. Orice încălcare a dispozițiilor se mai sus atrage după sine nevalabilitatea contractelor existente pe care numai Mănăstirea le poate dirija

Orice drept dobândit de la încheierea contractului până la anularea lui, fie de către salariat, fie de o a treia persoană, se anulează de la sine. Orice întârziere a plății către mănăstire a chiriilor unor proprietăți dă dreptul mănăstirii să încaseze suma datorată conform dispozițiilor legii „asupra încasărilor veniturilor întârziate”.

Art. 107. – Numirea avocaților apărării mănăstirii se face direct de către forurile mănăstirești prin ordin scris.

Art. 108. – Ca să fie cineva ales proistamen, trebuie să se deosebească prin viața morală creștină ireproșabilă și prin capacitate administrativă, fiind preferați întotdeauna cei cu cultură bisericească și generală. În avansarea unui monah la treapta de proistamen se interzice amestecul părinților Mănăstirii afară de Proistamenii Sinaxei.

Cei aleși sunt numiți pe viață și nu cad decât în urma unei hotărâri judecătorești.

Alegerea se face conform pravilei interne a Mănăstirii.

Art. 109. – În adunări, proistamenii își ocupă locurile lor în ordinea vârstei și a gradului și iau cuvântul în ordinea ierarhică, formându-și părerea în mod liber și neîngrădit, în limitele bunei

cuviințe. Niciodată un proistamen nu poate fi prigonit sau acuzat pentru părerea exprimată în mod liber, în ședință. Pentru orice ședință se încheie proces-verbal.

Art. 110. – Fiecare mănăstire sau dependență trebuie să țină un catalog precis și amănunțit cu toate manuscrisele, cărțile și odoarele sfinte cu Sf. Moaște, icoanele vechi sau cu monumentele și obiectele de artă, a căror păstrare intactă revine forului mănăstiresc.

Astfel de cataloage (inventar al dependențelor) se păstrează și de către Mănăstirea tutelară.

Toate cele amintite mai sus sunt neînstrăinabile.

CAPITOLUL VI

MÂNĂSTIRILE KINOVITICE

Art. 111. – Fiecare kinovie este administrată intern de către egumen, epitropie și gherondie ai căror membri se aleg conform art. 108.

Art. 112. – Ca să fie ales cineva egumen trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) Să se distingă prin evlavie și viață morală, educație ireproșabilă, cultură bisericească, cultură generală și calități administrative.

b) Să aibă cel puțin 40 de ani.

c) Să fie tuns în monahism în Sf. Munte, preferându-se cei cu 10 ani vechime în mănăstire.

Art. 113. – Dacă nu există nici un frate în mănăstire care să îndeplinească cele prevăzute de art. 112, poate fi chemat la această vrednicie oricare alt frate aghiorit socotit a fi potrivit și aceasta numai cu hotărârea comunității monahale.

Art. 114. – Pentru alegerea Egumenului se adună în Biserica principală a Mănăstirii în ziua hotărâtă și anunțată tuturor cu cel puțin cinci zile mai înainte, toți frații care au împlinit cel puțin 6 ani de la tunderea în monahism în Sf. Munte și prin vot secret prezentat în fața Gherondiei se aleg candidații, din care primii doi care au întrunit o majoritate de voturi sunt supuși unei a doua votări secrete și cel care va împlini majoritatea va fi numit egumen. În caz de paritate se trage la sorți.

Imediat după alegere se consemnează totul în Condica de procese-verbale, și se semnează de către Epitropie și de Gherondie, iar o copie ștampilată se trimite de Sf. Kinotite în vederea instalării egumenului conform obiceiului, fapt ce nu poate fi amânat mai mult de o lună.

Toți cei care au drept la vot și se află în afara mănăstirii trimiși cu vreo însărcinare oarecare, trebuie anunțați la vreme asupra alegerii și a datei la care urmează a se ține iar această înștiințare se trimite cu dovadă de primire.

În cazul în care alegerea nu s-a desfășurat în mod canonic se face contestație în termen de 5 zile către Sf. Kinotită, care și hotărăște asupra valabilității alegerii, fără drept de apel. În cazul în care Sf. Kinotită hotărăște asupra nevalabilității alegerii, aceasta se repetă în Duminica imediat următoare comunicării în Sf. Mănăstire a acestei hotărâri.

Art. 115. – Egumenul se alege pe viață, afară de cazul în care se face vinovat de vreo neregulă sau se dovedește incapabil și dacă nu se îndreaptă după repetatele observații făcute de Gherondie.

Încetarea se face tot în urma unei hotărâri luată cu majoritatea celor care au drept de vot, care își arată în scris această dorință a lor de a-l înlătura pe egumenul care a greșit.

Art. 116. – Sub nici un motiv nu poate să amâne mai mult de șase luni alegerea noului egumen. În timpul interimatului treburile mănăstirii sunt conduse de Epitropie și de Gherondie. Încetarea din funcție a egumenului se anunță imediat Sf. Kinotite la fel cum se procedează și în cazul alegerii de egumen.

În nici un caz nu poate fi ales egumen unul care a fost condamnat pentru abuz asupra averii mănăstirești.

Art. 117. – Alegerea Egumenului de către mănăstire se anunță prin intermediul Sf. Kinotite Patriarhiei Ecumenice.

Art. 118. – Egumenul ca părinte duhovnicesc are singur, fără de epitropi, puterea duhovnicească asupra fraților mănăstirii și veghează asupra stării spirituale a lor, preîntâmpină orice abatere și îi conduce pe aceștia prin învățătură și prin exemplu personal către scopul lor. Din partea lor, frații îi datorează respect și supunere deplină.

Art. 119. – Epitropia alcătuită din 2-3 membri se alege în fiecare an de Gherondie dintre membrii ei. Aceasta conlucrează cu Egumenul sub președinția lui și exercită împreună administrația și chivernisirea lucrărilor mănăstirii. Orice faptă săvârșită unilateral de către egumen sau de Epitropie este nevalabilă.

Art. 120. -- Egumenul este obligat ca în toate chestiunile de ordin administrativ să colaboreze cu Epitropia, executând împreună și fără drept de apel orice hotărâre a Gherondiei, fiind

organul ei executiv, neputând egumenul să procedeze la nici un act unilateral, fără părerea epitropiei. La fel și epitropii nu pot să hotărască nimic fără de egumen. În caz de diferend între egumen și epitropie, gherondia este chemată să rezolve impasul.

Art. 121. – Nu se îngăduie cu nici un chip concentrarea în mâna egumenului a întregii puteri sau uzurparea drepturilor epitropiei sau ale gherondiei sau știrbirea lor. Dacă egumenul, după prima și a doua observație, făcută de gherondie și consemnată în scris, nu se îndreaptă, încetează de a mai fi egumen în urma unei hotărâri a 2/3 din membrii gherondiei. În cazul în care majoritatea comunității monahale nu este de acord cu această hotărâre, atunci este chemată Sf. Kinotită ca supraveghetor ultim, conform acestui regulament și rezolvă diferendul.

Art. 122. – Egumenul sau epitropia, sau gherondia, cărora li s-a încredințat buna funcționare a Kinoviei sunt obligați să constituie și primul exemplu bun în viața mănăstirii mâncând împreună cu toți frații la trapeză și evitând să se izoleze, învățând în practică lipsa de avuție și iubirea, având grijă de bolnavi și bătrâni și în toate oferindu-se a fi primii și mai ales în ceea ce privește rânduielile chinovitice ale Mănăstirii.

CAPITOLUL VII

MÂNĂSTIRILE IDIORITMICE

Art. 123. – Fiecare mănăstire idioritmă este administrată intern de către epitropie și de sinaxa proistamenilor.

Art. 124. – Epitropie din 2 sau 3 membri, se alege la începutul fiecărui an de către Sinaxa proistamenilor din membrii ei și

exercită administrația și chivernisirea mănăstirii în conformitate cu pravila internă a mănăstirii și cu disp. art. 90 și execută hotărârile sinezei.

Art. 125. – Sinaxa Proistamenilor este corp permanent, iar membrii ei se aleg conform disp. art. 108.

CAPITOLUL VIII DESPRE DEPENDINȚE ÎN GENERAL

Art. 126. – Toate dependențele din Sf. Munte, schituri, chilii, colibe, sihăstirii, așezăminte, împreună cu terenurile și anexele lor constituie proprietatea neînstrăinabilă a mănăstirilor tutelare.

Art. 127. – Toți monahii din dependențe sunt considerați frați ai mănăstirii tutelare, căreia trebuie ca bătrânii să aducă la cunoștință luarea de novici, timpul noviciatului începând a se măsura din ziua când a fost anunțat.

Art. 128. – Construirea a două așezăminte în același timp, de aceeași persoană, se interzice în mod strict.

Art. 129. – Orice construire de anexă trebuie să aibă în prealabil învoirea scrisă a Mănăstirii tutelare și orice construcție nouă sau de mărire a unei clădiri, trebuie să aibă permisiunea Sf. Kinotite care trebuie să primească și un deviz al lucrării.

În caz contrar, Sf. Kinotită are dreptul să strice astfel de construcție.

Art. 130. – Orice înlocuire a persoanelor cu alte nume este interzisă.

Art. 131. – În vederea tunderii în monahism a unui novice dintr-o dependență se impune respectarea dispozițiilor referitoare la vârstă și noviciat ale art. 93 și aprobarea prealabilă a Mănăstirii tutelare. Numai astfel poate să fie cineva înscris în diptice și numai așa înscrisii sunt recunoscuți ca pătași și moștenitori ai Bătrânului lor.

Art. 132. – În cazul în care lipsesc proprietarii legali ai unei dependențe nici un monah nu poate să-și ia asupra-și epitropia acesteia fără aprobarea mănăstirii tutelare respective. În cazul părăsirii mai mult de un an a unei dependențe de către deținătorul ei, aceasta revine automat Mănăstirii tutelare. În cazul în care una din persoanele înscrise în dipticul dependenței lipsește fără voia Mănăstirii tutelare mai mult de 6 luni, este șters din diptice în mod automat. Dar și cel care a avut învoire dar a depășit termenul mai mult de șase luni este șters din diptice.

Art. 133. – Transferarea schiturilor în mănăstiri sau a chiliilor în schituri și a colibelor în chilii, se interzice în mod absolut.

Art. 134. – Toate dependențele din Sf. Munte și cei care viețuiesc în ele, sunt datoare, cf. vechilor rânduieli, să aibă tot respectul și să aplice neclintit dispozițiile acestui Regulament, să aibă deplină ascultare față de Mănăstirea tutelară ale cărei hotărâri trebuie să le îndeplinească fără cusur.

Art. 135. – Se interzice în general scoaterea lemnului din pădurile Mănăstirii tutelare fără învoirea scrisă a acesteia, afară de lemnele necesare focului, iar acestea să fie scoase numai din parcelele indicate.

Lemnele necesare paturilor și alte obiecte din chilie nu pot să fie refuzate de mănăstire celor care au chilii dacă se constată că au

nevoie de ele, dar trebuie luate numai din terenul chiliei (Sigiliul 1909 art. 4), din locurile indicate de Mănăstire, afară de Mănăstirea Stavronikita care este lipsită de păduri, așa cum se prevede în procesul-verbal al Sf. Kinotite din 1911.

Art. 136. — Orice dependență este obligată să păstreze un catalog exact al monahilor săi, o condică specială a novicilor, conform disp. art. 9 și verificate anual de către Mănăstirea tutelară.

Art. 137. — Orice dependență trebuie să verse în mod constant Mănăstirii tutelare impozitele stabilite de Sf. Kinotită cf. art. 36.

Acest impozit se face în moneda stabilită în contract, care stabilește și relațiile dintre dependență și mănăstire, cu excepția impozitelor Fiscului, depuse în moneda stabilită de Sf. Kinotită.

Art. 138. — Situația economică a unei chilii sau a unei colibe trebuie să fie cunoscută doar de cei care îi aparțin ei, iar vinderea lor nu se poate face decât cu consimțământul lor. În caz de vânzare trebuie să se arate numele cumpărătorului, iar mănăstirea poate să-i aprobe sau nu, precum și prețul real la care s-a ajuns și să se verse Mănăstirii tutelare dreptul ei stabilit, adică 15% din prețul total 10% de către vânzător și 5% de către cumpărător. Orice acțiune diferită de cele legale este navalidă și este urmărită disciplinar.

Art. 139. — Comportarea celor din dependență trebuie să fie civilizată și în toate conformă cu misiunea lor. Celor ce încalcă buna rânduială li se impun pedepse de către Mănăstirea tutelară, conform dispozițiilor Tribunalelor aghioritice și după orientarea Regulamentului Sf. Munte.

Celor care au colibe sau chilii și care persistă în dezordine li se pot impune de către Tribunalul de gradul II, afară de alte pedepse,

și desfacerea colibei sau a chiliei lui într-un anumit termen, în cazul în care în același termen nu se ivește un cumpărător, atunci proprietarul, împreună cu o comisie de evaluare indicată de Tribunal, stabilesc valoarea dependenței și întocmesc un referat pe care-l depun Tribunalului de gradul II, care hotărăște definitiv asupra situației.

Art. 140. – În cazul vânzării unei chilii sau colibe Mănăstirea tutelară este primul cumpărător.

Art. 141. – Sub nici un motiv nu poate cel care deține coliba sau chilia să facă un împrumut valid pe seama așezământului sau fără învoirea scrisă a Mănăstirii tutelare, care nu-și ia nici o răspundere în caz contrar. Nicăieri nu se poate lua cu gaj catalogul chiliei sau colibei în vederea efectuării unui împrumut. În caz contrar este absolut nevalabilă.

CAPITOLUL IX

SCHITURILE

Art. 142. – Schiturile în Sf. Munte sunt douăsprezece și se împart în kinovitice și idioritmice.

a) Kinovitice

1. – Adormirea Maicii Domnului (rusesc)
2. – Proorocul Ilie (Mănăstirea Pantocrator)
3. – Prodromul (românesc – Mănăstirea Marea Lavră)
4. – Sfântul Andrei (Mănăstirea Vatoped).

b) Idioritmice

1. – Sfânta Ana (Mănăstirea Marea Lavră)
2. – Sfânta Treime sau Kapsocolivan (Mănăstirea Marea Lavră)
3. – Sfântul Dumitru (Mănăstirea Vatoped)
4. – Prodromul (Mănăstirea Ivirilor)
5. – Sfântul Pantelimon (Mănăstirea Cutlumus)
6. – Sfânta Născătoare de Dumnezeu – Noul Schit (Mănăstirea Sf. Pavel)
7. – Sfântul Dumitru-Lacu (Mănăstirea Sf. Pavel)
8. – Buna Vestire (Mănăstirea Xenofon).

Art. 143. – Fiecare schit, conform cu Sigiliul Patriarhal prin care Mănăstirea tutelară l-a declarat schit și cu pravilele scrise ori cu obiceiurile vechi, trebuie să păstreze neschimbat regimul hotărât pentru el, relațiile de dependență față de Mănăstirea tutelară, modul de administrare și al vieții lui în general, precum și relațiile părinților lui cu Mănăstirea tutelară

Art. 144. – Viața interioară a schiturilor se desfășoară conform unei pravile interne a fiecăruia din ele, aprobată de Mănăstirea tutelară și care să nu fie în opoziție cu prevederile prezentului Regulament.

Art. 145. – Monahii care viețuiesc în schituri sunt datori să-și îndeplinească continuu obligațiile lor religioase și să se roage neîntrerupt la privegherile de duminică, altfel fiind pasibili de pedepse disciplinare.

Art. 146. – Orice novice, înainte de a fi tuns în monahism, poate cu aprobarea și cunoașterea duhovnicului său să-și aleagă un alt bătrân pentru ascultare. După tundere, însă trebuie să rămână

toată viața în ascultarea bătrânului pe care l-a ales, interzicându-se strict luarea lui de către un alt bătrân din același schit.

În caz contrar, bătrânul care l-a luat este pasibil de pedeapsă disciplinară din partea Mănăstirii tutelare. Relațiile dintre bătrân și ucenicii lui sunt ale unui părinte duhovnicesc către fiii săi iar ucenicii sunt datori să-l respecte și asculte, iar bătrânul să se comporte cu dragoste față de ei.

Art. 147. – Certăreților, dezordonaților, scandalagiilor și în general celor care duc viață reproșabilă li se aplică, după ce au fost sfătuiți în prealabil să se cumințească, pedeapsa mustrării de către stareț și de sinaxa schitului. Cei ce nu se îndreaptă sunt denunțați Mănăstirii tutelare și li se aplică pedepsele prevăzute în art. 139.

Art. 148. – În cazul cumpărării de colibă într-un schit se examinează de către Sinaxa lui, persoana cumpărătorului și dacă este aflat ca fiind conformă cu cerințele vieții monahale, vânzătorul și cumpărătorul sunt trimiși la Mănăstirea tutelară, care dă învoirea și care redactează, după ce a primit impozitul cuvenit, noul act de proprietate și anulează pe cel vechi.

Art. 149. – Fiecare schit este condus de un stareț, de consilieri și de sinaxa bătrânilor.

Art. 150. – Ca cineva să fie stareț, trebuie să aparțină uneia din colibele schitului cu viață morală recunoscută și cu capacitate administrativă recunoscută de către Mănăstirea tutelară. Cei care se află în timpul efectuării vreunei pedepse, nu pot fi aleși în funcția de stareț.

Art. 151. – Alegerea starețului în schiturile kinovitice se face după rânduiala ce se păstrează acolo.

În cele idioritmice, alegerea se face prin majoritate de voturi a bătrânilor colibelor, înscriși în catalogul mănăstiresc, adunați sub președinția celui mai vârstnic dintre ei, în biserica principală la începutul lunii mai a fiecărui an.

În cazul în care unul din bătrâni lipsește în mod justificat, poate vota ucenicul său, având delegația scrisă din partea lui.

În caz de paritate hotărăște Mănăstirea tutelară al cărei reprezentant supraveghează desfășurarea alegerii.

Alegerea starețului se aduce la cunoștința Mănăstirii tutelare, printr-un proces-verbal ștampilat al Sinaxei în vederea aprobării alegerii și a instalării celui ales, conform vechilor obiceiuri.

Art. 152. – Consilierii în fiecare schit, de la 2 până la 4, se aleg în același timp și în modul în care se alege și starețul, dar jumătate din numărul lor este ales de Mănăstirea tutelară.

Art. 153. – Durata funcționării starețului și a primilor doi consilieri este anuală. Când sunt trei consilieri se înlocuiește unul sau mai mulți în fiecare an, iar dacă sunt patru se înlocuiesc doi sau chiar toți în fiecare an.

Art. 154. – Fiecare schit are ștampila lui purtând numele schitului și al Mănăstirii tutelare și se împarte în trei sau patru părți, fiecare consilier purtând o parte. Mănăstirea tutelară păstrează și ea două părți din ștampilă (când sunt 4 consilieri sau o parte când sunt numai trei). Folosirea acestei ștampile se face numai în cadrul schimbului de corespondențe cu Mănăstirea tutelară, referitoare la ajutoarele și milosteniile primite în Sf. Munte de către schit.

Art. 155. – Starețul și consilierii lui sunt datori să colaboreze și să rezolve interesele schitului lor împreună, nici o acțiune unilaterală, afară de datoriile obișnuite ale fiecăruia, nu poate să fie valabilă. Problemele importante ale schitului trebuie aduse în fața Sinaxei bătrânilor și să aibă neapărat și avizul Mănăstirii tutelare.

Art. 156. – Datoriile starețului: să locuiască la reședință și nu în locuința personală de la colibă, să aibă grijă de ordinea interioară a schitului, să găzduiască pe străini, să officieze slujbele în Biserica principală, să supravegheze împreună cu consilierii lui purtarea tuturor celor din schit, sfătuind și îndemnând pe toți să denunțe pe cei dezordonați și neascultători Sinaxei, iar prin intermediul ei, Mănăstirii tutelare, să caute, împreună cu consilierii lui soluții de rezolvare a problemelor apărute în sânul comunității schitului, să execute împreună cu consilierii hotărârile Sinaxei, să păstreze cu sfințenie obiectele de valoare ale schitului (vase, veșminte, manuscrise, cărți și în general toate obiectele de valoare) care se și predau urmașului său în baza unui protocol în care sunt scrise toate în mod amănunțit și în prezența reprezentanților mănăstirii principale, căreia se și trimite o copie fidelă a protocolului respectiv.

Art. 157. – Casieria schitului se întreține din diverse milostenii și ajutoare. Din ea sunt hrăniți starețul cu sinodia lui în timpul mandatului de funcționare, iar când se încheie mandatul, cele ce prisosesc sunt predate urmașului, conform obiceiului.

Art. 158. – Starețul este obligat să țină o condică a activității lui pe care o și prezintă la control Sinaxei și reprezentanților Mănăstirii tutelare. Controlul efectuat se consemnează și el în condica generală și se semnează de toți cei în drept. Orice anomalie sau abuz se pune în dauna celui ce l-a săvârșit.

Art. 159. – În cazul morții unui bătrân al colibei, Mănăstirea tutelară schimbă cartea de imobil și pune în locul bătrânului pe primul dintre ucenicii lui, iar în locul primului ucenic trece cel de al doilea înscriind în cartea de imobil și al treilea ucenic, tunzându-l monah, cu aprobarea Mănăstirii tutelare, dacă există o astfel de rânduială în schit. Se interzice strict existența a mai mult de 6 persoane într-o colibă.

Art. 160. – În afară de dispozițiile generale de mai sus sunt considerate în deplină vigoare și normale cuprinse în sigiliile patriarhale și în pravilele mănăstirești, referitoare la schituri.

CAPITOLUL X

CHILIILE

Art. 161. – Chiliile fiecărei mănăstiri sunt oferite de aceasta, cu prețul stabilit, ca moștenire la trei persoane, având tundere canonică și care se scriu în cartea de imobil a fiecărei chilii și tot aici se scrie și suprafața chiliei precum și zestrea ei.

Art. 162. – Murind bătrânul unei chilii, Mănăstirea tutelară schimbă cartea de imobil a ei cu una nouă în urma primirii unei sume stabilite de Sigiliul Patriarhal din 1909 și de Procesul-verbal nr. 56/1911 al Sf. Sinod al Patriarhiei Ecumenice și în noua carte sunt înscriși cel de al II-lea, primul, al treilea devine al doilea, iar al treilea se tunde în monahism, luat dintre novicii chiliei.

Aceste trei persoane ale Chiliei pot să-și ia încă trei novici (cel mult trei), încât fiecare chilie să aibă maximum 6 persoane.

Art. 163. – Orice venit al proprietăților chiliei aparține în mod exclusiv ei, afară de exploatarea pădurilor, care aparține în mod

exclusiv Mănăstirii tutelare, iar aceasta este obligată să aibă în vedere nevoile chiliei.

Art. 164. – Cei din chilie au obligația să întrețină clădirea în bună stare, să facă reparațiile necesare, să păstreze zestrea ei neștirbită și să o îmbunătățească conform contractului făcut cu ei, altfel fiind răspunzători de neîmplinrea angajamentului luat și fiind pasibili de a li se aplica prevederile paragrafului III ale art. 139 din Regulamentul Sf. Munte.

Art. 165. – Orice diferend referitor la hotar, între două chilii, se rezolvă de Mănăstirea tutelară.

Art. 166. – Tăierea arborilor sau plantarea viței de vie pe terenul chiliei, se îngăduie numai cu permisiunea Mănăstirii tutelare, cei ce încalcă regula fiind pasibili de pedepsele prevăzute de Regulamentul Sf. Munte.

CAPITOLUL XI

DISPOZIȚII GENERALE

Art. 167. – Orice mărfuri aduse în Sf. Munte pentru călugări valorând până la 1000 de drahme anual de fiecare monah, nu se impozitează vamal. Ce trece de această sumă, precum și tot ce se comercializează se impozitează conform normelor în vigoare ale statului.

Art. 168. – Toate produsele scoase din Sf. Munte, lemnoase și de alt fel, sunt scutite de impozit. Impozitele se stabilesc numai de Sf. Kinotită.

Art. 169. – Pădurile Sf. Munte nu se încadrează în normele silvice ale statului grec.

Art. 170. – Pescuitul în Sf. Munte, pentru întreținerea monahilor, este liber și scutit de orice taxă.

Art. 171. – Nici o reparație sau înnoire nu se îngăduie în Sf. Munte, în cazul în care ar distruge sau deteriora fresca veche.

Art. 172. – În afară de Mănăstiri sau Schituri nu se îngăduie deținerea de ștampilă nici unei alte instituții sau persoane.

Art. 173. – Nici un arhiereu nu poate săvârși vreo slujbă în Sf. Munte dacă nu este înzestrat cu permisiunea scrisă a Patriarhiei Ecumenice, în care să se indice rostul lui și fără de permisiunea Sf. Kinotite sau a unei mănăstiri. Orice arhiereu chemat în Sf. Munte de către o mănăstire, se invită prin intermediul Sf. Kinotite. Orice alt cleric venit aici trebuie să aibă o adeverință din partea forului său bisericesc, adresată Sf. Kinotite.

Art. 174. – Se interzice în mod absolut vânzarea icoanelor sau operelor de artă în general, create în afara Sf. Munte, precum și facerea acestora în Sf. Munte de către laici. Se interzice, de asemenea, și reproducerea pe hârtie a icoanelor mănăstirii, fără învoirea ei.

Art. 175. – Crearea de instituții comerciale în mănăstiri sau în dependințe, precum și practicarea comerțului cu obiecte nespecifice locului și netrebuincioase se interzice absolut.

Art. 176. – Orice vizitator al Sf. Munte, afară de pelerinii obișnuiți, trebuie să se prezinte la Sf. Epistasio pentru a lua permisiune de vizitare a mănăstirilor și dependințelor lor.

Art. 177. – Orice monah sau rasofoar care nu aparține unei mănăstiri sau dependințe a Sf. Munte, și vagabondează prin el, este alungat cu ajutorul forului ordinii civile, de către Sf. Epistasio.

Art. 178. – Afară de monahi și de novicii înscrși în mod canonic, nu se permite nimănu să poarte rasă, iar contravenienții sunt alungați conform art. 177.

Art. 179. – Moștenitorii averii laicilor care petrec uneori în Sf. Munte sunt cei îndreptățiți de lege. Ștampilarea sau ștergerea acestei averi se face în mănăstiri de forurile mănăstirești, iar în Karyes de Sf. Epistasio împreună cu organele civile de aici, care și anunță în mod competent pe moștenitorii legali.

Averea laicilor răposai în Sf. Munte și care nu au moștenitori legali, precum și a monahilor dispăruți (kavioți, trăitori în peșteri, sau schivnici) este moștenită de Sf. Kinotită (în Karyes) sau mănăstirea pentru cei răposai în ea.

Art. 180. – Mănăstirea sau Sf. Kinotită are dreptul absolut să întemeieze tipografie în Sf. Munte.

Art. 181. – Toată averea imobilă a Sf. Mănăstiri din Sf. Munte este absolut neînstrăinabilă ca un lucru de drept divin.

Art. 182. – Sf. Mănăstiri sunt datoare să mențină funcționarea neîntreruptă și canonică a școlii bisericești Athonite din Karyes, care prin prezentul regulament dobândește statut de instituție superioară de învățământ, cuprinzând toate normele și clasele unei

școli de învățământ mediu. Pentru aceasta, fiecare mănăstire este obligată să trimită doi elevi dintre monahii sau novicii ei, iar pentru completare, la nevoie, pot fi luați și din afară.

Nici o mănăstire nu poate să refuze depunerea contribuției bănești respective pentru întreținerea școlii, hotărâtă analog cu situația ei economică.

Trimiterea monahilor sau novicilor la studii în afara Sf. Munte este interzisă dacă nu încheie mai întâi școala athonită.

Art. 183. – Alcătuirea oricărei alte organizații sau comunități în Sf. Munte se interzice în mod absolut ca neconform și contravenientă regimului monahal al Sf. Munte.

Art. 184. – Orice activitate prozelistică și propagandistică morală, religioasă, bisericească, socială, națională și de orice altă natură, se interzice în mod absolut sub pedeapsa alungării din Sf. Munte

Art. 185. – Orice tribut de ordin religios, școlar sau filantropic se efectuează numai cu voia Sf. Kinotite. De aceea și cei care cer acest lucru trebuie să aibă recomandare de la episcopii locului de care aparțin. Cel ce dorește să viziteze bibliotecile Sf. Mănăstiri, trebuie să prezinte la Sf. Kinotită recomandare din partea Ministerului de Interne al Greciei sau din partea Patriarhiei Ecumenice, cu care Sf. Kinotită corespundează în mod direct.

Art. 186. – Se interzice strict pătrunderea femeilor în Sf. Munte.

Art. 187. – Orice dispoziție opusă prezentului Statut de organizare, nu poate avea valabilitate în Sf. Munte.

Art. 188. – Prezentul regulament intră în vigoare de la validarea lui de către Sf. Kinotită și ratificarea lui de către Stat.

Acest regulament decurge din Hrisoavele și Tipicoanele împărătești, Sigiliile Patriarhale, Firmanele otomane, Regulamentele generale și vechile pravili monahale.

S-a alcătuit în mai 1924 de o comisie din 5 membri ai Sinaxei Duble a Sf. Munte și anume: Bătrânul Arcadie, ierodiacon al Mănăstirii Vatoped; Arhim. Atanasie Pantocratorinul, Iegumenul Evdochiu Xiropotamitul. Bătrânul Evloghie de la Sf. Pavel și Bătrânul Varlaam de la Mănăstirea Grigorie, membri ai adunării extraordinare.

Karyes, 10 mai 1924

Prezentul Regulament s-a aprobat de dubla Sinaxă a celor 20 membri:

MEMBRII SINAXEI DUBLE

Ierodiaconul GREGORIE (Marea Lavră)

Bătrânul ARCADIE și Bătrânul Acachie (Vatoped)

Exegumenul AMBROZIE (Iviri)

Ieromonahul ANTIM (Hilandar) și Exegumenul ONUFRIE

Bătrânul IACOV și ieromonahul EVGHENIE (Dionisie)

Bătrânul VISARION (Cutlumuș)

Arhim. ATHANASIE și Egumenul ALEXIE (Pantocrator)

Bătrânul ACTIE și Exegumenul EVLOGHIU (Xiropotam)

Ieromonahul VASILE (Zografu)

Bătrânul DIONISIE și Exegumenul DANIIL (Dohiariu)

Bătrânul DOROTHI și Ieromonahul MAXIM (Karakalu)

Bătrânul EUSTRATIE (Filotei)

Bătrânul IOSIF (Simon Petru)

Bătrânul IOASAF și Bătrânul EVLOGHIE (Sf. Pavel)

Bătrânul IEREMIA și Exegumenul SOFRONIE (Stravronikita)

Bătrânul DAMASCHIN și Bătrânul IOACHIM (Xenofon)

Bătrânul ANDREI și Bătrânul VARLAAM (Sf. Grigorie)